Kulturutskottets betänkande 1984/85:16

om anslag till kulturverksamhet m. m. (prop. 1984/85:100 bil. 10 delvis)

ÅTTONDE HUVUDTITELN

Inledning

Utskottet behandlar i detta betänkande

dels de förslag m. m. i proposition 1984/85:100 bilaga 10 (utbildningsdepartementet) som under huvudavsnittet F. Kulturverksamhet m. m. lagts fram under följande rubriker, nämligen

Allmän kulturverksamhet m. m. (anslag F 1—F 10),

Teater, dans och musik (anslag F 11—F 21),

Bildkonst (anslag F 22—F 25),

Arkiv (anslag F 26—F 30),

Kulturminnesvård (anslag F 31—F 33),

Museer och utställningar (anslag F 34—F 51),

Forskning (anslag F 52),

dels motioner med anknytning till de angivna delarna av propositionen och motioner som avser vissa övergripande kulturfrågor.

Av innehållsförteckningen sist i betänkandet framgår vilka anslag som behandlas och deras plats i betänkandet, m. m.

I *bilaga 1* redovisas användningen av medlen under anslagen F 5—F 8.

Ett i propositionen framlagt lagförslag om överlämnande av förvaltningsuppgifter inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde fogas vid betänkandet som *bilaga 2*.

I *bilaga 3* lämnas en redovisning över motionerna innehållande dels en sammanställning av motionärernas/huvudmotionärernas namn och resp. motionsnummer, dels en tabell som visar var i betänkandet de olika motionerna behandlas.

Sammanfattning

I betänkandet behandlas de förslag regeringen lagt fram i budgetpropositionen om teater, dans, musik, bildkonst, arkiv, kulturminnesvård, museer och utställningar. Ett stort antal motioner behandlas i sammanhanget. I vissa av dessa tas upp övergripande kulturfrågor, som bl. a. avser eller har nära samband med 1974 års kulturpolitiska beslut.

Utskottet tillstyrker i huvudsak regeringens förslag i budgetpropositionen. Då det gäller ersättningen till författare för utlåning på bibliotek föreslår utskottet att ersättningen höjs med totalt 2 öre till 42 öre för hemlån av svenskt originalverk. Regeringen har föreslagit en höjning med 1 öre. Utskottet föreslår vidare följande ändringar i förhållande till rege-

Rättelse: S. 1 första stycket tillkommer ny rad efter raden Museer och utställningar.
Skall stå: Forskning (anslag F 52),

ringens förslag. För att inte Drottningholmsteaterns föreställningsverksamhet skall behöva skäras ned instundande sommar föreslår utskottet en uppräkning av anslaget till verksamheten. Utskottet föreslår att ett bidrag skall utgå till Immigrantinstitutet i Borås och att bidragen till Emigrantregistret i Karlstad och Emigrantinstitutet i Växjö skall höjas. Utskottet föreslår också en höjning av bidraget till Sveriges konstföreningars riksförbund. Någon besparing bör enligt utskottets mening inte göras beträffande forskningsverksamheten vid naturhistoriska riksmuseet. Därför föreslås en höjning av museets anslag. Enligt utskottets mening bör regeringen överväga en ökning av bidraget till folkrörelsearkiven. Utskottet föreslår ett tillkännagivande om sponsring. Vidare förordar utskottet en översyn av formerna för konstnärsbidrag m. m. Den i propositionen aviserade översynen av fornlämningsvården bör enligt utskottet ske med största skyndsamhet.

Flertalet motioner avstyrks. I anslagsfrågor sker detta i regel under hänvisning till den rådande budgetsituationen.

Till betänkandet fogas ett stort antal reservationer. Beträffande dessa kan, utan att fullständighet åsyftas, nämnas följande. Socialdemokraterna reserverar sig till förmån för regeringens förslag då det gäller bidrag till Drottningholmsteatern, Sveriges konstföreningars riksförbund och naturhistoriska riksmuseet. De avger också en reservation om sponsring. Företrädarna för centerpartiet, folkpartiet och vänsterpartiet kommunisterna reserverar sig i fråga om en ny övergripande utredning om kulturarbetarnas ekonomiska och sociala villkor samt i fråga om en ytterligare höjning av biblioteksersättningen. Företrädarna för moderata samlingspartiet reserverar sig till förmån för riktlinjer för kulturpolitiken, vilka syftar till att främja frihet, mångsidighet och kvalitet, samt för en rad yrkanden som framställts av bl. a besparingsskäl. Centerpartiets företrädare vill ha en parlamentarisk utredning som skulle utvärdera resultatet av 1974 års kulturpolitiska beslut samt vissa frågor om regionalisering inom kulturområdet. Folkpartiets företrädare vill på en rad områden öka medelsanvisningen utöver regeringens förslag eller införa nya stödformer. Detta gäller bl. a utställningsersättning, visningsersättningen, bidrag till tonsättare, inkomstgarantier för konstnärer, stöd till frilansmusiker och Dramaten. Vänsterpartiet kommunisternas företrädare avlämnar en reservation om sponsring och reserverar sig vidare till förmån för införande av utställningsersättning samt för anslagshöjningar till bl. a. visningsersättningen, fria grupper, vissa centrumbildningar, Dramaten och fornlämningsvården.

Allmän kulturverksamhet m. m.

1. Övergripande frågor

Motioner väckta under allmänna motionstiden 1984

I motion 1983/84:1649 av Lars Ernestam (fp) yrkas att riksdagen hos regeringen begär att de negativa effekterna av förändringen av konstnärsbidrag till grundersättning prövas så att konstnärerna reellt inte erhåller minskad ersättning.

I motion 1983/84:2074 av Linnea Hörlén (fp) och Ulla Tillander (c) yrkas att riksdagen hos regeringen begär att en ny utredning tillsätts om kulturarbetarnas situation med i motionen angivet syfte.

Motioner väckta med anledning av proposition 1984/85:93 om kulturarbetarnas skatteförhållanden m. m.

Skatteutskottet har med eget yttrande i protokoll SkU 1984/85:17 samt med samtycke av kulturutskottet till detta utskott överflyttat följande två motionsyrkanden som väckts med anledning av proposition 1984/85:93.

I motion 1984/85:284 av Stig Josefson m. fl. (c) yrkas, såvitt nu är i fråga,

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförs rörande fortsatt reformarbete för att förbättra kulturarbetarnas inkomst- och skatteförhållanden.

I motion 1984/85:286 av Jan-Erik Wikström m. fl. (fp) yrkas, såvitt nu är i fråga,

3. att riksdagen hos regeringen begär en ny utredning av kulturarbetarnas ställning med sådan inriktning som framgår av motionen.

Motioner väckta under allmänna motionstiden 1985

I motion 1984/85:512 av Lars Hjertén (m) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om nödvändigheten av ett friare system att beräkna statsbidrag till regional kulturverksamhet.

I motion 1984/85:716 av Eva Hjelmström (vpk) yrkas, såvitt nu är i fråga,

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att frågan om utställningsersättning snarast bör få en lösning.

I motion 1984/85:717 av Eva Hjelmström (vpk) yrkas att riksdagen uttalar sig för att sponsring inom kulturlivet ej bör förekomma.

I motion 1984/85:925 av Bengt Westerberg m. fl. (fp) yrkas, såvitt nu är i fråga,

5. att riksdagen under ett nytt anslag under åttonde huvudtiteln till Utställningsersättning för budgetåret 1985/86 anvisar ett anslag av 5 milj. kr.

I motion 1984/85:1302 av Inga-Britt Johansson m. fl. (s) yrkas

1. att riksdagen beslutar att inom ramen för det i budgetpropositionen föreslagna bidraget till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner omfördela medlen så att Stora teatern i Göteborg och Malmö stadsteater för sin musikteaterverksamhet erhåller de högre grundbeloppen,

2. att riksdagen beslutar att inom ramen för samma bidrag omfördela medlen så att de i motionen berörda teatrarna i Göteborg, Malmö och Helsingborg tilldelas fler grundbelopp.

I motion 1984/85:1812 av Nils-Olof Gustafsson m. fl. (s) yrkas att riksdagen beslutar att hos regeringen begära förslag som möjliggör fortsatt teaterverksamhet i glesbygd.

I motion 1984/85:2202 av Karl Boo m. fl. (c) yrkas, såvitt nu är i fråga,

1. att riksdagen hos regeringen begär en samlad, parlamentariskt förankrad översyn och utvärdering av kulturpolitiken samt överväganden om förändrat statsbidragssystem enligt de riktlinjer som anges i motionen,

2. att riksdagen hos regeringen begär utredning och förslag om turnerande musikteater i enlighet med vad som anges i motionen,

7. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförs rörande sponsring.

I motion 1984/85:2220 av Ingrid Sundberg m. fl. (m) yrkas, såvitt nu är i fråga,

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om riktlinjer för kulturpolitiken,

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna sin positiva inställning till sponsorskap i kulturlivet,

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om att kulturorgan i statistiska uppgifter till kulturrådet och statistiska centralbyrån anger omfattningen av sponsrad verksamhet,

7. att riksdagen hos regeringen hemställer om förslag till ett begränsat antal utställningsersättningar för unga konstnärers första separatutställningar i enlighet med vad som i motionen anförts.

I motion 1984/85:2474 av Stig Gustafsson m. fl. (s) yrkas, såvitt nu är i fråga,

2. att riksdagen beslutar att hos regeringen begära förslag till principöverenskommelse om utställningsersättning.

I motion 1984/85:2476 av Inga-Britt Johansson (s) och Helge Hagberg (s) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om barn- och ungdomsteatern.

I motion 1984/85:2478 av Gunnel Jonäng (c) och Gunnar Björk i Gävle (c) yrkas att riksdagen hos regeringen begär medel till nästa budgetår för utbyggnad av Gävleborgs museum.

Utskottet

Riktlinjer för kulturpolitiken

Riksdagen fastställde år 1974 (prop. 1974:28, KrU 1974:15 s. 3 och 19—20, rskr. 1974:248) följande mål för kulturpolitiken, nämligen att den skall

- medverka till att skydda yttrandefriheten och skapa reella förutsättningar för att denna frihet skall kunna utnyttjas,
- ge människor möjligheter till egen skapande aktivitet och främja kontakt mellan människor,
- motverka kommersialismens negativa verkningar inom kulturområdet,
- främja en decentralisering av verksamhet och beslutsfunktioner inom kulturområdet,
- utformas med hänsyn till eftersatta gruppers erfarenheter och behov,
- möjliggöra konstnärlig och kulturell förnyelse,
- garantera att äldre tiders kultur tas till vara och levandegörs,
- främja ett utbyte av erfarenheter och idéer inom kulturområdet över språk- och nationsgränserna.

Under de gångna tio åren har de sålunda fastställda målen för kulturpolitiken fått ett konkret innehåll genom bl. a. beslut i budgetsammanhang och genom särskilda reformer inom olika kultursektorer.

I motion 2220 utvecklas moderata samlingspartiets syn på kulturpolitiken utifrån nyckelorden frihet, mångsidighet och kvalitet. Motionärerna vill att riksdagen som sin mening skall ge regeringen till känna de i motionen angivna riktlinjerna för kulturpolitiken (yrkande 1).

Enighet råder om de ovan redovisade övergripande målen för kulturpolitiken. Härutöver har i olika sammanhang uttryckts önskemål om att ytterligare sådana mål bör fastställas eller att de fastställda målen bör brytas ned i delmål i högre grad än vad som hittills skett. Den ovan redovisade motionen utgör ett exempel härpå.

Enligt utskottets mening är de fastställda målen väl ägnade att läggas till grund för kulturpolitiken och det finns enligt utskottets mening inte skäl att nu ompröva de kulturpolitiska målen.

Det framstår för utskottet som naturligt att olika partier utifrån sina värderingar kan ha olika uppfattningar om hur alla de eftersträvade målen bäst skall uppnås. Detta tar sig också uttryck i olika konkreta förslag om hur kulturlivet skall få de bästa förutsättningarna för fortsatt utveckling. Utskottet kommer i det följande att ta ställning till åtskilliga sådana förslag, bl. a. förslag som avser decentraliseringen av kulturlivet, kulturarbe-

tarnas villkor, konsolidering av redan gjorda insatser för olika slag av kulturinstitutioner och resurserna för kulturminnesvården.

Med hänvisning till det anförda anser utskottet att yrkande 1 i motion 2220 inte bör föranleda någon riksdagens åtgärd.

Parlamentarisk utredning för utvärdering av 1974 års kulturpolitiska beslut

En parlamentarisk utredning bör enligt motion 2202 (c) tillsättas för att utvärdera effekterna av 1974 års kulturpolitiska beslut på olika områden och för olika grupper i samhället (yrkande 1 delvis). Inte minst viktigt är det att utvärdera hur decentraliseringsmålet uppfyllts. Utredningen bör syfta till att ge underlag för ett förnyat och vidareutvecklat kulturpolitiskt ställningstagande.

Utskottet gav med anledning av ett likartat motionsyrkande vid föregående riksmöte (KrU 1983/84:18 s. 9—11) en utförlig redovisning av den utredningsverksamhet m. m. som då pågick eller planerades bl. a. inom statens kulturråd, riksrevisionsverket, 1982 års bokutredning (U 1982:02), folkbiblioteksutredningen (U 1979:17) och invandrarpolitiska kommittén (A 1980:04). Utskottet erinrade också om väntade regeringsförslag om den regionala musikpolitiken. Utskottet ansåg det inte vara motiverat med en sådan omfattande samt resurs- och tidskrävande utredning som föreslogs i den då aktuella motionen. Utskottet ansåg också att en sådan utredning skulle kunna innebära en risk för att angelägna delreformer skjuts på framtiden under utredningstiden. Utskottet beaktade vid sitt ställningstagande att utredningen inte syntes syfta till en omprövning av 1974 års kulturpolitiska beslut utan närmast vara avsedd att ligga till grund för ställningstaganden till fortsatta insatser på kulturområdet i enlighet med de fastlagda målen.

Många av de olika utredningar m. m. som redovisades av utskottet vid föregående riksmöte har nu avslutats, bl. a. arbetet inom kulturrådets utredning om kommunerna, staten och kulturen (KOSK) som publicerats i Rapport från kulturrådet 1984:3. I rapporten diskuteras behovet av åtgärder inom kulturpolitiken under återstoden av 1980-talet. Kulturrådet uttalar den förhoppningen att rapporten skall göra det möjligt att precisera och utveckla kulturpolitiken i samspel mellan stat, kommuner och landsting.

Även det i betänkandet KrU 1983/84:18 nämnda arbetet inom riksrevisionsverket har avslutats. I rapporten Utbud av teater och dans — en granskning av statlig förvaltning av kultur har olika myndigheters påverkan på den kvantitativa fördelningen av utbudet av teater och dans i landet granskats i förhållande till 1974 års beslut om spridning av kulturverksamhet till olika delar av landet och till s. k. eftersatta grupper. Riksrevisionsverket har med utgångspunkt i sin granskning föreslagit olika åtgärder för att förstärka det regionala och lokala utbudet av teater och dans. Resulta-

ten av riksrevisionsverkets granskning bearbetas nu vidare av berörda myndigheter och institutioner.

Riksdagen fattade hösten 1984 principbeslut om omorganisation av regionmusiken och Rikskonserter (prop. 1984/85:1, KrU 1984/85:7, rskr. 1984/85:53).

Regeringen har nyligen förelagt riksdagen proposition 1984/85:141 om litteratur och folkbibliotek, som huvudsakligen grundar sig på förslag från 1982 års bokutredning (SOU 1984:30) och folkbiblioteksutredningen (SOU 1984:23).

Utredningsarbetet inom kulturrådet beträffande kultur i arbetslivet har avslutats innevarande budgetår. Även arbetet beträffande kultur i boendet avslutas under 1984/85. Under budgetåret 1985/86 kommer de största utredningsuppgifterna inom rådet att avse de centrala museernas uppgifter och ansvar för landets museiväsende (enligt regeringens uppdrag den 20 december 1984), läsfrämjande insatser (enligt regeringens uppdrag den 24 maj 1984) och en utvärdering av den kulturverksamhet i studieförbunden som bekostas från anslaget Bidrag till studieförbunden m. m.

Utskottet har inte funnit anledning att ändra sitt ovan redovisade ställningstagande vid föregående riksmöte beträffande en omfattande parlamentarisk utvärdering av 1974 års kulturpolitiska beslut. Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet att riksdagen avslår motion 2202 yrkande 1 i den nu aktuella delen.

Det statliga stödet till regional kulturverksamhet

Ett av målen för kulturpolitiken skall enligt 1974 års riksdagsbeslut vara att främja en decentralisering av verksamhet och beslutsfunktioner inom kulturområdet. Ett annat mål är att kulturpolitiken skall utformas med hänsyn till eftersatta gruppers erfarenheter och behov.

Stöd till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner samt till regionala museer och regionala bibliotek utgår i form av bidrag till ett antal grundbelopp. Riksdagen fastställer det totala antalet grundbelopp för resp. ändamål. Fördelningen på institutioner görs av statens kulturråd. I enlighet med riksdagens principbeslut hösten 1984 skall huvuddelen av verksamheten vid regionmusiken och Rikskonserter överföras till landstingen. Den regionala kulturminnesvården har sedan den 1 juli 1976 en organisation med länsantikvarier knutna till länsstyrelserna.

I två motioner tas upp frågan om en förändring av det statliga stödet till regional kulturverksamhet.

Enligt motion 512 (m) är det nu dags att utarbeta ett förslag till en friare form av statsbidrag än den som är bunden till ett visst antal grundbelopp. Ett decenniums erfarenhet visar enligt motionärernas mening att systemet med grundbelopp missgynnar de regioner som arbetar friare och mera flexibelt än de som uteslutande satsar på fasta institutioner. Kommunerna

bör i framtiden kunna få en större frihet i valet av organisation och inriktning av t. ex. länsteaterverksamheten.

Även enligt motion 2202 (c) bör det nu övervägas om det statliga stödet i fortsättningen skall ha formen av grundbelopp till vissa bestämda institutioner eller någon annan form. Det statliga stödet till flera olika regionala ändamål skulle t. ex. kunna slås samman och utgå i mera schabloniserad form. Ett framtida bidragssystem kan enligt motionärernas mening också tänkas få en form som liknar det kommunala skatteutjämningssystemet. Den i motionen föreslagna parlamentariska kommittén för översyn och utvärdering av 1974 års kulturpolitiska beslut bör också få i uppdrag att överväga ett nytt statligt stöd till den regionala kulturverksamheten (yrkande 1 delvis).

Utskottet har inledningsvis i detta avsnitt kort redovisat huvuddragen i det nuvarande stödet till regional kulturverksamhet. Utskottet har vid tidigare tillfällen kunnat konstatera att systemet med grundbelopp inneburit en stimulans för landsting och kommuner att starta regionala och lokala institutioner. Vid de två föregående riksmötena har utskottet dessutom konstaterat att det råder enighet om att de ytterligare resurser som kan tillföras institutioner som omfattas av grundbeloppssystemet bör fördelas under största hänsynstagande till decentraliseringsmålet inom kulturpolitiken. Utskottet har också framhållit att utbyggnad av kulturverksamheten i underförsörjda regioner tillhör de uppgifter som måste prioriteras under de närmaste åren. Utskottet har också påpekat att decentraliseringssträvandena måste ses i ett relativt långt tidsperspektiv (KrU 1983/84:18 s. 12—13). I årets budgetproposition (bil. 10 s. 38—39) anför föredragande statsrådet att vissa regionala institutioner fortfarande är för små och att det är angeläget att dessa ges bättre förutsättningar att verka. Han räknar t. ex. inte med att staten kan medverka till att skapa nya regionteatrar förrän situationen för de minsta av dem som redan finns har förbättrats.

Utskottet är för sin del inte berett att förorda en allmän översyn syftande till en övergång till ett helt nytt statligt stöd till regional kulturverksamhet. Den ännu pågående uppbyggnaden av denna verksamhet skulle allvarligt kunna störas av en så omfattande omläggning av det statliga stödet. Inom vissa områden, t. ex. beträffande regional teaterverksamhet, kan det dock finnas behov av en komplettering av grundbeloppssystemet. En sådan komplettering föreslås också i årets budgetproposition genom permanentning av det tidigare utgående stödet till verksamhet med barn- och ungdomsteater i Hallands och Jämtlands län, vilka båda saknar en regional teaterinstitution av den typ som erhåller bidrag enligt grundbeloppssystemet. Utskottet behandlar i det följande under punkt 18 denna anslagsfråga.

Utskottet erinrar om att ett statligt stöd skall utformas till den del av regionmusiken och Rikskonserter som skall överföras till landstingen. Frågan bereds av en organisationskommitté. Utskottet förutsätter att det

vid den fortsatta beredningen av detta ärende inom regeringskansliet även kommer att övervägas huruvida annat statligt stöd till regional kulturverksamhet kommer att behöva förändras.

Utskottet anser mot bakgrund av det anförda att riksdagen inte bör begära en sådan översyn av det statliga stödet till regional kulturverksamhet som yrkas i motionerna. Riksdagen bör därför avslå motion 512 samt motion 2202 yrkande 1 i nu aktuell del.

Det regionala teaterutbudet

De regionala aspekterna på teaterutbudet och statens stöd till olika former av regional teaterverksamhet tas upp i tre motioner.

Riksdagen bör enligt motion 2202 (c) begära en utredning om *turnéverksamhet för musikteater* i syfte att få ett jämnare utbud över landet. Den nya regionala musikorganisationens insatser på musikteaterns område bör enligt motionärernas mening kunna samordnas med verksamhet i Rikskonserters, Riksteaterns och Operans regi. Kulturrådet bör enligt motionen få i uppdrag att göra den i motionen begärda utredningen (yrkande 2).

Vid riksdagsbehandlingen hösten 1984 av proposition 1984/85:1 om omorganisation av regionmusiken och Rikskonserter erinrade utskottet (KrU 1984/85:7 s. 24—25) om att den centrala musikkommittén som förbereder omorganisationen har till uppgift att bl. a. utreda frågan om hur stöd från den centrala musikinstitutionen skall kunna lämnas till olika turnéer. Denna uppgift för kommittén innebär bl. a. att kommittén i fråga om musikteater måste ta ställning till avgränsningen gentemot Riksteaterns verksamhet. Utskottet konstaterade att kommittén således får anledning att i viss utsträckning pröva frågan om turnerande musikteater. Med hänvisning till de många uppgifter som åligger kommittén och den korta tid som står till dess förfogande var dock utskottet inte berett att förorda en vidgning av kommitténs uppdrag i enlighet med ett motionsyrkande om turnerande musikteater. Utskottet erinrade också om kommitténs uppdrag att utarbeta samverkansmodeller för de nya huvudmännen.

I årets budgetproposition (bil. 10, s. 39—40) konstaterar föredragande statsrådet att teatrarnas turnéverksamhet har minskat beroende på både anslagsutveckling och intern kostnadsutveckling. En utredning av det slag som föreslås i motion 2202 om samordning och utveckling av turnéverksamheten torde komma att resultera i ökade krav på statliga insatser.

Utskottet anser att det arbete som nu görs inom centrala musikkommittén inte bör föregripas genom att en parallell och mera övergripande utredning görs av kulturrådet. Först sedan kommitténs arbete avslutats kan man bedöma huruvida ytterligare utredningsarbete behöver göras beträffande samordning av musikteaterns turnéverksamhet och beträffande kostnaderna för en spridning av denna form av teater i landet.

Utskottet förutsätter att den fortsatta diskussionen om musikteaterns turnéverksamhet även utgår från analyser av riksrevisionsverkets rapport Utbud av teater och dans — en granskning av statlig förvaltning av kultur. Vidare finns ett brett underlag för denna diskussion i kulturrådets rapport Kommunerna, staten och kulturpolitiken (KOSK). Riksdagen bör med hänvisning till det anförda avslå yrkande 2 i motion 2202.

Enligt motion 1812 (s) bör riksdagen begära förslag från regeringen som möjliggör *fortsatt teaterverksamhet i glesbygd*. Motionärerna hävdar att Riksteatern befinner sig i en svår ekonomisk situation och att detta kommer att drabba Jämtlands län mycket hårt eftersom detta län saknar en regional teaterensemble. Motionärerna anser att vilken modell som än väljs för en minskning av Riksteaterns kostnader kommer de lokala teaterföreningarnas verksamhet i länet att försvinna.

I motion 1302 (s) tas upp frågor om *det statliga stödet till Malmö stadsteater, Helsingborgs stadsteater, Göteborgs stadsteater, Folkteatern i Göteborg och Stora teatern i Göteborg*. Motionärerna påpekar att större delen av tillkommande grundbelopp under senare år har tilldelats de regionala teatrarna. Med hänvisning härtill och till de ökade satsningar som kommuner och landsting gjort på de i motionen nämnda fem teatrarna hemställer motionärerna att medlen till grundbelopp till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner skall omfördelas till förmån för dessa fem teatrar (yrkande 2). Vidare hemställer motionärerna att Stora teatern i Göteborg och Malmö stadsteater skall erhålla det högre grundbelopp som utgår till musikinstitutioner för den del av dessa två teatrars verksamhet som är att hänföra till musikteater. Även denna förstärkning av de två teatrarna skall enligt motionen ske genom omfördelning inom anslaget (yrkande 1).

Utskottet har i det föregående redovisat att föredragande statsrådet i budgetpropositionen (bil. 10, s. 38—40) tar upp frågan om regional utveckling inom kulturområdet. Statsrådet uttalar därvid att det är angeläget att framför allt de små, regionala institutionerna — både museer och teatrar — ges bättre förutsättningar att verka. Den ytterligare satsning som föreslås i årets budgetproposition på de regionala museerna och teatrarna är enligt statsrådet ett led i decentraliseringen inom kulturområdet.

Utskottet har åren 1983 och 1984 (KrU 1983/84:18 s. 12) framhållit att det råder enighet inom utskottet om att de ytterligare resurser som kan tillföras institutioner som omfattas av grundbeloppssystemet bör fördelas under stort hänsynstagande av decentraliseringsmålet inom kulturpolitiken. Utskottet har däremot inte varit berett att omfördela medel från institutioner i storstadsområdena för att tillgodose dessa mål. Utskottet har tillstyrkt att tillkommande resurser avsätts för underförsörjda regioner och uttalat att dessa regioner måste prioriteras under de närmaste åren. Utskottet kan därför inte nu förorda en omfördelning av medel till de i motion

1302 nämnda teatrarna i Göteborg, Malmö och Helsingborg. Utskottet avstyrker motionen. I sammanhanget bör dock nämnas att kulturrådet avser att under budgetåret 1984/85 göra en ytterligare analys av föreställningsverksamheten, publikutvecklingen och produktionskostnadsutvecklingen på de lokala och regionala teatrarna bl. a. mot bakgrund av att antalet grundbelopp vid flera av dem inte står i paritet med antalet årsverken.

Utskottet kommer i det följande att behandla regeringens förslag om särskilda medel till regional teaterverksamhet i bl. a. Jämtlands län (s. 44). I vad gäller Riksteaterns verksamhet uttalar föredragande statsrådet att behovet av ökade resurser till en del kommer att motsvaras av ökade intäkter. Vidare begränsas besparingen enligt huvudalternativet till hälften. I propositionen (bil. 10, s. 39) uttalas också att Riksteatern genom sin konstruktion har särskilt goda förutsättningar att nå människor även på de minsta orterna. Samtidigt konstateras dock att resurser för att allmänt öka teatrarnas turnéverksamhet för närvarande saknas. Utskottet anser mot bakgrund av det anförda att det inte är erforderligt med något uttalande i enlighet med motion 1812.

Barn- och ungdomsteater

Behovet av barn- och ungdomsteater tas upp i motion 2476 (s). Enligt motionärernas mening måste barn- och ungdomsteatern garanteras minst en så stor del av de medel som anvisas till teaterinstitutionerna som motsvarar barnens och ungdomarnas andel av befolkningen. Motionärerna anför att samtidigt som barn- och ungdomsteatern nått en bredd som aldrig tidigare, hotas den av den ekonomiska åtstramningen, särskilt som barn och ungdom har svårare att uttrycka sina behov och bli hörda. Motionärerna framhåller skolans ansvar för att inom sin resursram tillgodose barns och ungdoms behov av teater. De nämner därvid de möjligheter som finns genom samarbetet mellan Riksteatern, Riksutställningar och Rikskonserter som startats med särskilda medel.

Utskottet erinrar om att ökade resurser för barn- och ungdomsteater fr. o. m. budgetåret 1984/85 beräknas vid medelsanvisningen till de fria grupperna och Riksteatern. Utskottet uttalade vid föregående riksmöte att dessa satsningar på barnteatern är betydelsefulla. Utskottet delade nämligen det synsätt som då uttryckts i en motion — och som nu åter förs fram i motion 2476 — om vikten av att barnen tidigt kommer i kontakt med teater (KrU 1983/84:18 s. 17). Utskottet anser, liksom föregående år, att det är viktigt att skolorna gör fortsatta insatser för att ge barnen tillfälle att se teater. I årets budgetproposition har under anslaget Bidrag till driften av grundskolor m. m. 15 milj. kr. beräknats för utvecklingsarbete beträffande kultur i skolan. Bidraget skall inspirera till ett utvecklingsarbete som i ett något längre tidsperspektiv skall kunna drivas vidare med reguljära medel.

Utskottet har i tidigare sammanhang (bl. a. KrU 1978/79:30) uttryckt viss tveksamhet inför att specialdestinera vissa medel till teaterinstitutionerna för barn- och ungdomsteater. Utskottet anser dock att det är viktigt att teaterinstitutionerna i sin planering och produktion beaktar behovet av barn- och ungdomsteater.

Utskottet föreslår med hänvisning till det anförda att riksdagen avslår motion 2476.

Investeringsbidrag till Gävleborgs museum

I motion 2478 (c) hemställs att riksdagen hos regeringen skall begära medel för utbyggnad av Gävleborgs museum. I motionen redovisas museets behov av utbyggnad och en nyligen avslutad tävling om utformningen av en utbyggnad.

Statligt bidrag till investeringar vid icke statliga museer kan lämnas i enlighet med riksdagens beslut föregående år om stöd till icke statliga teater-, konsert- och museilokaler (prop. 1983/84:100, bil. 13 s. 65—66, BoU 1983/84:20 s. 4—5, rskr. 1983/84:194). Medel till dessa ändamål anvisas av riksdagen av sysselsättningsskäl. Riksdagen beslutar emellertid inte om vilka lokaler som skall få stöd. Bidrag för enskilda projekt får ansökas hos regeringen. Under hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motion 2478.

Bidrag från enskilda och företag till kulturinstitutioner

Frågan om sådan bidragsgivning från enskilda och företag till kulturinstitutioner som kallas sponsorverksamhet har behandlats av utskottet flera gånger de senaste åren, bl. a. i betänkandet KrU 1983/84:18 (s. 8, 69—71) beträffande vilket riksdagen biföll reservation 3.

Även vid årets riksmöte har motioner väckts om sponsring.

Enligt motion 717 (vpk) bör riksdagen uttala att sponsring inom kulturlivet ej bör förekomma, då kulturlivet enligt motionärernas mening måste stå fritt från risken att utsättas för krav och styrning från dem som lämnar bidragen. Näringslivet bör stödja kulturen på andra vägar, vilka exemplifieras i motionen.

Riksdagen bör enligt motion 2202 (c), yrkande 7, ge regeringen till känna att det är viktigt att den verksamhet som får stöd genom sponsring lätt kan identifieras och skiljas ut från övrig verksamhet vid en institution. Därmed kan verksamheten avbrytas om stödet upphör. Stödet får inte ha den utformningen att det binder offentliga anslagsgivare till ett större åtagande om och när sponsorverksamheten är slut. En sådan bindning skulle vara oacceptabel ur samhällsekonomisk synvinkel och samtidigt innebära en förskjutning av initiativ och ansvar från de samhällsorgan som har kulturpolitiska funktioner. Motionärerna vill inte motsätta sig en kompletterande finansiering från sponsorer om stödet utvecklas enligt de i motionen förordade riktlinjerna.

I motion 2220 (m) yrkas att riksdagen skall ge regeringen till känna sin positiva inställning till sponsorskap i kulturlivet (yrkande 4). Motionärernas principiella strävan är att minska kulturlivets beroende av bidrag eftersom sådana är styrande. Bidrag är dock nödvändiga för att inte kulturlivet skall utarmas. Stat och kommun skall stödja kulturellt nyskapande och garantera det smala kulturutbudets fortbestånd samt bevara gemensamma kulturvärden. Den viktigaste finansieringskällan inom kultursektorn är dock vad den enskilde medborgaren själv betalar. Kulturlivets beroende av stat och kommun kan minska om det finns utrymme för stöd av kulturverksamhet från enskilda och företag. Därför ser moderata samlingspartiet positivt på s. k. sponsring som en väg att främja ett dynamiskt kulturliv. Sponsring bör dock inte vara ett sätt att spara på de statliga kulturanslagen. I motionen hemställs också att kulturinstitutioner skall lämna uppgifter till kulturrådet och statistiska centralbyrån om sponsorstöd (yrkande 5). Enligt motionärernas mening torde flera institutioner aktivt söka stöd via nya finansieringsvägar om omfattningen av sponsring blir mera allmänt bekant.

I utskottets betänkande KrU 1983/84:18 (s. 8) återgavs det uttalande om sponsring från föredragande statsrådet som fanns intaget i 1984 års budgetproposition. Statsrådet hade bl. a. anfört att det inom vissa områden såsom industriminnesvården och kultur i arbetslivet kan vara motiverat att företagen stöder eller helt svarar för kulturverksamheten. Inom andra områden kan man enligt statsrådets mening inte underskatta riskerna för en snedvridning av kulturinstitutionernas verksamhet om t. ex. tillfälliga evenemang gynnas på bekostnad av basarbetet.

Utskottet anser nu, liksom föregående år, att gåvor, donationer och depositioner vilka ej är förenade med belastande villkor samt en riktigt utformad sponsorverksamhet som ej står i strid med de kulturpolitiska målen bör välkomnas inom kulturområdet. Sådant stöd kan ge ökat utrymme för exempelvis gästspel, internationellt utbyte och inköp av eljest svåröverkomliga nyförvärv.

Viss försiktighet måste naturligtvis iakttas då det gäller stöd till basresurserna för kulturinstitutioner. Stat eller kommun får nämligen inte bli bundna av att fortsätta en verksamhet eller att hålla den på viss nivå som en följd av att en sponsor drar tillbaka sitt stöd.

Det sagda hindrar naturligtvis inte att det finns fall där stöd till en basresurs bör kunna accepteras. Om en huvudman bedömer att den aktuella verksamheten är kulturpolitiskt motiverad och att det budgetmässigt kommer att bli möjligt att efter en tid fortsätta verksamheten utan sådant stöd utifrån, kan det enligt utskottets mening inte finnas några vägande invändningar mot ett sponsorskap. I ett sådant fall leder sponsringen till att utbyggnaden av basresursen tidigareläggs, vilket måste hälsas med tillfredsställelse.

I enlighet med det anförda avstyrker utskottet motion 717. Vad utskottet

anfört om sponsring bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna med anledning av motionerna 2202 yrkande 7 och 2220 yrkande 4.

I vad gäller yrkande 5 i motion 2220 om att kulturinstitutionerna skall lämna uppgifter om förekomsten av sponsring vill utskottet erinra om att kulturrådet inför anslagsframställningen för budgetåret 1985/86 ställde frågor till kulturinstitutionerna om sponsring. Kulturrådet sammanfattar i långtidsbedömningen i sin anslagsframställning för budgetåret 1985/86 (s. 137) att bidragen från näringslivet hittills haft begränsad omfattning. Utskottet förutsätter att kulturrådet även i fortsättningen håller sig underrättat om sponsorverksamheten inom rådets verksamhetsområde. Utskottet förutsätter också att rådet och statistiska centralbyrån uppmärksammar denna form av kulturstöd och undersöker möjligheterna att införa en mera reguljär rapportering i samband med arbetet beträffande utveckling av kulturstatistiken. Med det anförda anser utskottet att yrkande 5 i motion 2220 inte bör föranleda någon särskild riksdagens åtgärd, varför yrkandet avstyrks.

Kulturarbetarnas villkor

Vid innevarande riksmöte har regeringen förelagt riksdagen proposition 1984/85:93 om kulturarbetarnas skatteförhållanden m. m., vilken grundas på kulturskattekommitténs betänkande (SOU 1983:53) Kulturarbetare och uppfinnare — skatter och avgifter. Kommittén tillsattes år 1979 på hemställan av riksdagen efter förslag av kulturutskottet. I proposition 1984/85:93 konstateras att ett levande kulturliv är beroende av kulturarbetarnas insatser och att kulturarbetarna berikar vår tillvaro och skapar bestående värden. I propositionen erinras också om att samhället på det ekonomiska planet stöder kulturarbetarna genom bl. a. ersättningar och bidrag, utsmyckningsuppdrag och inkomstgarantier. Varken från kulturarbetarnas sida eller från kommittén har gjorts gällande att statsmakterna skall stödja kulturarbetarna ekonomiskt via beskattningen; avsikten med de framlagda förslagen har i stället sagts vara att få till stånd en rättvis beskattning av denna yrkesgrupp.

Kulturutskottet har i yttrande (KrU 1984/85:4y) till skatteutskottet tillstyrkt de förslag som lagts fram i propositionen och därvid anfört vissa synpunkter rörande tillämpningen av de föreslagna skattereglerna. Skatteutskottet har i sitt betänkande SkU 1984/85:28 tillstyrkt förslagen i propositionen. Dessa innebär bl. a. att vissa avgifter från tiden innan en verksamhet utvecklats till rörelse skall få dras av i efterhand. Vidare skall kulturarbetare och andra rörelseidkare få göra avdrag i vissa fall för arbetslokal i den egna bostaden. All inkomst av tjänst skall utgöra A-inkomst, vilket har betydelse bl. a. för kulturarbetare som mottar bidrag och stipendier från Sveriges författarfond och konstnärsnämnden. Slutligen förutsätts taxeringen för kulturarbetarna bli mera enhetlig.

I en motion väckt under allmänna motionstiden år 1984, nämligen 1983/84:2074 (fp, c), samt i två motioner väckta med anledning av proposition 93, nämligen 284 (c) och 286 (fp), föreslås att en ny utredning om kulturarbetarnas villkor skall tillsättas. Skatteutskottet har överlämnat sistnämnda två motioner i denna del till kulturutskottet och har därvid för sin del inte haft något att erinra mot att en eventuell utredning av det slag som förordas i motionerna prövar även skattefrågor (prot. SkU 1984/85:17 4 §).

Enligt motionärerna skall den av dem begärda nya utredningen vara mera övergripande än den som gjordes av kulturskattekommittén. I skattefrågor skall den syfta till mera långtgående förändringar än vad som blivit resultatet av kulturskattekommitténs arbete. Motionärerna betonar att resultaten av kulturskattekommitténs arbete inte får ses som slutpunkten i reformarbetet. Kulturarbetarnas ekonomiska och sociala villkor bör kartläggas och förutsättningslöst granskas och värderas. Resultaten bör läggas till grund för förslag som skapar större ekonomisk och social rättvisa för kulturarbetarna. Enligt motion 284 har kulturarbetarnas skatte- och inkomstförhållanden stor betydelse för deras allmänna arbetssituation, vilken i sin tur påverkar kulturklimatet i stort. Enligt motion 286 måste skattereglerna utformas så att hänsyn tas till de särskilda förhållanden under vilka kulturarbetarna verkar. Den i motionen begärda nya utredningen bör därför ingående pröva även frågan om införandet av ett särskilt inkomstslag för kulturarbetare.

Utskottet vill erinra om att vissa fakta om kulturarbetarnas villkor har presenterats i kulturskattekommitténs betänkande (s. 63—66). Detta bygger i sin tur på en undersökning publicerad av konstnärsnämnden och Sveriges författarfond år 1981. Utskottet är medvetet om att de ekonomiska förhållandena för kulturarbetare sannolikt inte har ändrats i någon större utsträckning sedan undersökningen gjordes. Statens bidrag till stöd åt kulturarbetarna har dock ökat totalt sett under de senaste tio åren. Denna ökning har dock för den enskilda kulturarbetaren i genomsnitt inte inneburit motsvarande ökning av inkomsterna. Olika förklaringar finns härtill. En orsak är att antalet kulturarbetare ökat. I detta sammanhang finns skäl nämna att t. ex. inom bildkonstnärsfonden diskuteras principfrågan om tillgängliga medel skall fördelas till ett stort antal mottagare, vilket medför att varje mottagare får ett mindre belopp eller till ett färre antal mottagare, vilket å andra sidan medför att bidragsbeloppet i genomsnitt blir större.

Uppgifter om kulturarbetarnas villkor kan erhållas från en rad källor, exempelvis statistiska centralbyråns folk- och bostadsräkningar och arbetsmarknadsstyrelsens statistik. Uppgifter kan också fås genom enkäter och andra urvalsundersökningar, som görs av organ som ger stöd till kulturarbetare. En kulturstatistik för åren 1960—1971 gavs ut år 1981 av statens kulturråd och statistiska centralbyrån. En ny utgåva publiceras

under år 1985, bl. a. grundad på uppgifter i 1980 års folk- och bostadsräkning. Utskottet förutsätter att kulturstatistiken i framtiden utformas så att kulturarbetarnas villkor bättre kan belysas än som nu är fallet. Utskottet utgår självfallet från att kulturrådet, konstnärsnämnden, styrelsen för bildkonstnärsfonden, styrelsen för Sveriges författarfond och andra organ på grundval av tillgängliga källor håller sig väl underrättade om utvecklingen av kulturarbetarnas ekonomiska och sociala villkor.

Möjligheterna för kulturarbetarna att få sysselsättning inom det egna yrkesområdet är i hög grad beroende av att det finns en väl fungerande arbets- och uppdragsförmedling för dem. Enligt vad utskottet inhämtat kommer AMS-kommittén (A 1981:02) i sitt huvudbetänkande, som inom kort avges, att belysa frågor som har betydelse för samhällets insatser på detta område och framlägga förslag om förändringar av dessa insatser.

Frågan om införandet av ett särskilt inkomstslag för kulturarbetare har ingående prövats av kulturskattekommittén. Denna har redovisat en rad skäl som talar mot att kulturarbetarna skulle särbehandlas genom att ett sådant inkomstslag infördes.

I kulturutskottets yttrande KrU 1984/85:4 y till skatteutskottet över proposition 1984/85:93 har kulturutskottet anfört att denna utredning inte kan läggas till grund för ett införande av ett särskilt inkomstslag av litterär och konstnärlig verksamhet. Skatteutskottet anser för sin del i betänkandet SkU 1984/85:28 att kulturarbetarnas speciella situation bör lösas på annat sätt än genom införande av ett särskilt inkomstslag eller ett särskilt rörelsebegrepp för kulturarbetare.

Kulturutskottet anser att det inte finns anledning anta att en förnyad utredning av frågan om ett särskilt inkomstslag för kulturarbetare skulle leda till en annan slutsats än den vartill kulturskattekommittén kommit. Utskottet anser också att de förändringar av skattereglerna för bl. a. kulturarbetarna som nu genomförs på grundval av förslagen i proposition 1984/85:93 bör vara i kraft en tid innan en ny, omfattande utredning om skatteförhållandena för dessa grupper övervägs.

Sammanfattningsvis anser utskottet att en ny utredning, som skulle avse kulturarbetarnas ekonomiska och sociala villkor, inte är den väg som nu bör väljas för att åstadkomma förbättringar av kulturarbetarnas villkor i angivna hänseende. En rad förbättringar har genomförts under den gångna tioårsperioden. Den samhällsekonomiska situationen begränsar för närvarande möjligheterna att väsentligt öka insatserna för kulturarbetarna. Detta får dock inte hindra statsmakterna, kommunerna och landstingen att direkt och indirekt göra fortsatta insatser för att kulturarbetarna skall få möjlighet att leva och skapa under drägliga villkor, något som gagnar hela samhället. Självfallet är det inte minst i ett läge då resurserna är särskilt knappa av vikt att dessa sätts in för åtgärder som är särskilt angelägna. För statsmakternas del är det av stor betydelse att kulturrådet och andra berörda myndigheter och organ nära följer utvecklingen inom

sitt kompetensområde och föreslår de åtgärder som bedöms nödvändiga. Det får därefter ankomma på regering och riksdag att ta ställning till förslagen och därvid göra erforderliga prioriteringar i fråga om användningen av tillgängliga reformmedel.

Under hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motionerna 1983/84:2074 samt 284 yrkande 4 och 286 yrkande 3.

Statliga insatser för konstnärer och andra kulturarbetare från vissa anslag på kulturbudgeten m. m.

Statligt stöd till konstnärer och andra kulturarbetare via kulturbudgeten utgår från anslagen Visningsersättning åt bild- och formkonstnärer, Bidrag till konstnärer, Inkomstgarantier för konstnärer och Ersättning åt författare m. fl. för utlåning av deras verk genom bibliotek m. m. samt Ersättning till rättighetshavare på musikområdet. Det bör också nämnas att inköp av konst genom statens konstråd görs varje år med betydande belopp och att staten ger stöd till vissa organisationer för konstförmedling och formgivning. Möjligheten att få statliga lån till konstnärlig utsmyckning och utformning av bostadsområden är en hittills inte tillräckligt uppmärksammad och utnyttjad möjlighet att berika vår miljö och samtidigt skapa arbetstillfällen för kulturarbetare. Bostadsutskottet har under innevarande riksmöte förordat att lånetillägget för konstnärlig utsmyckning i bostadsområden skall höjas (BoU 1984/85:13). Slutligen bör också nämnas att kulturarbetare sysselsätts genom arbetsmarknadspolitiska åtgärder inom kultursektorn.

De bidrag till konstnärer m. fl. via kulturbudgeten som har nämnts administreras av flera olika organ och utgår i olika former. För att få en överblick över dessa bidragsformer har inom utskottskansliet upprättats en tablå över dem och över de administrerande organen. Tablån fogas till betänkandet som bilaga 1. Som framgår av tablån är systemet inte enhetligt utformat. Detta har delvis sin förklaring i att olika bidragsformer vuxit fram vid olika tidpunkter och efter olika önskemål från de berörda grupperna av konstnärliga yrkesutövare.

Medlen under anslaget Bidrag till konstnärer används till konstnärsbidrag, projektbidrag m. m. Konstnärsbidragen utgår för närvarande under ett, två eller fem år. Ett- och tvååriga bidrag inkomstbeskattas inte. Däremot utgör de femåriga konstnärsbidragen beskattningsbar inkomst.

Vid en av de delreformer som bidragit till dagens utformning av statsbidragssystemet fördes de medel som dittills utgått i form av konstnärsbidrag till bild- och formkonstnärer under anslaget Bidrag till konstnärer m. m. över till en fond benämnd Sveriges bildkonstnärsfond. Fondmedlen skall användas till ersättning åt bild- och formkonstnärer för att konst av deras hand som är i statlig ägo visas offentligt. Medel till fonden anvisas varje år under anslaget Visningsersättning åt bild- och formkonstnärer.

Fördelningen av fondmedlen sköts av en inom konstnärsnämnden verksam styrelse för bildkonstnärsfonden. Styrelsen för bildkonstnärsfonden har i enlighet med önskemål från konstnärernas organisationer beslutat att fondmedlen skall användas på olika sätt för bildkonstnärer och för övriga grupper, dvs. för konsthantverkare, tecknare/illustratörer, fotografer och arkitekter. För de senare grupperna utgår bidrag i form av arbetsbidrag, att jämföras med de konstnärsbidrag som utgår under anslaget Bidrag till konstnärer. För bildkonstnärerna inleddes den 1 juli 1982 en treårig försöksverksamhet med s. k. grundersättning från bildkonstnärsfonden. Ersättningen utgår för närvarande med ca 2 000 kr. — ca 12 000 kr. per år beroende på mottagarens inkomst. Maximal årsinkomst för att erhålla grundersättningen är för närvarande 50 000 kr. Principen för grundersättningen är att den, om systemet bibehålls, skall utgå till dess mottagaren får pension med omprövning vart femte år. Grundersättningen är beskattningsbar inkomst. Bild- och formkonstnärerna kan liksom tidigare erhålla projektbidrag från anslaget Bidrag till konstnärer. (Se tablån i bilaga 1.)

Styrelsen för Sveriges bildkonstnärsfond har regeringens uppdrag att utvärdera försöksverksamheten med grundersättning. De dittills gjorda erfarenheterna redovisades i anslagsframställningen för budgetåret 1985/86. Efter bl. a. en mindre enkät till konstnärer som erhållit grundersättning görs en summering av det nya systemets fördelar och nackdelar. Bland systemets fördelar framhålls det faktum att konstnärerna får stöd i form av ersättning i stället för bidrag, att flera får stöd, att utbetalning i princip skall ske till uppnådd pensionsålder samt att ersättningen är inkomstrelaterad och pensionsgrundande. Till nackdelarna hör, anförs det, att ersättningsbeloppen för närvarande är låga, att ersättningen är skattepliktig, att den kan missgynna den som arbetar mer samt att det är svårt att bedöma kriteriet "dokumenterad femårig konstnärlig yrkesverksamhet". Styrelsen för bildkonstnärsfonden avser att göra en kompletterande utvärdering under våren 1985 och därefter besluta om hur ersättningarna till bildkonstnärer skall vara utformade fr. o. m. budgetåret 1985/86.

Riksdagen bör enligt motion 1983/84:1649 (fp) begära att de negativa effekterna av förändringen av bidragen till bild- och formkonstnärerna prövas så att konstnärerna inte får minskad ersättning totalt sett, sedan visningsersättning i form av *grundersättning* införts. Motionärerna påtalar att, eftersom den nya grundersättningen är beskattningsbar inkomst, en del av bidraget återgår till staten. Detta var inte fallet innan grundersättningen infördes och då statsbidraget utgick i form av konstnärsbidrag, dvs. ett- eller tvååriga konstnärsbidrag. Vidare betalar konstnärerna ytterligare en del av grundersättningen i sociala avgifter. Regeringen bör därför enligt motionärernas mening pröva dessa effekter i samband med den pågående utvärderingen av det nya systemet.

Utskottet vill först erinra om att riksdagen (prop. 1984/85:93) förelagts

ett förslag till nya skatteregler som innebär att bidrag bl. a. i form av grundersättning fr. o. m. 1986 års taxering skall beskattas som A-inkomst och inte längre som B-inkomst vilken sambeskattas med makes/makas B-inkomst. Förslaget har tillstyrkts av kulturutskottet (KrU 1984/85:4 y) och skatteutskottet (SkU 1984/85:28). Utskottet vill också erinra om att systemet med beskattningsbar grundersättning införts i enlighet med önskemål framförda av konstnärernas representanter i styrelsen för bildkonstnärsfonden. Utskottet utgår från att alla faktorer som påverkar bidragen till konstnärerna tas med i den ännu pågående utvärderingen av försöksverksamheten. Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motion 1983/84:1649.

Utskottet vill i detta sammanhang ta upp frågan om de olika *bidragsformer* som växt fram och de olika organ som handlägger bidragsfrågorna. Som framgår av vad utskottet redovisat i det föregående och av tablån i bilaga 1 är det system i vilket bidragsformerna administreras svåröverskådligt. Utskottet är medvetet om att det nuvarande systemet vuxit fram under en följd av år med olika delreformer och att de olika bidragen utformats under medverkan av konstnärernas representanter. Det är dock enligt utskottet önskvärt att regeringen exempelvis i samband med utvärderingen av bidragsformerna inom bildkonstnärsfondens verksamhetsområde överväger om en annan och mera överskadlig organisation än den nuvarande och en mera enhetlig benämning av likartade bidrag skulle vara till gagn för konstnärerna och kunna innebära en rationalisering. Om en sådan översyn leder till förändringar är det viktigt att detta, liksom hittills varit fallet, sker under hänsynstagande till konstnärernas önskemål. Riksdagen bör som sin mening ge regeringen till känna vad utskottet anfört om formerna för vissa bidrag till konstnärer m. fl.

Ersättning utgår till konstnärer då deras verk ställs ut i de statliga museerna m. m. enligt avtal mellan staten och konstnärsorganisationerna på bild- och formområdet. Frågan om ersättning till konstnärer vid utställningar i kommunala och privata lokaler har diskuterats de senaste åren. I årets budgetproposition (bil. 10, s. 465) anmäls att denna fråga bereds inom regeringskansliet bl. a. genom kontakter med berörda intressenter.

Frågan om *utställningsersättning* tas upp i fyra motioner. Enligt motion 716 (vpk), yrkande 1, bör den snarast få en lösning. Motionären hänvisar till att kulturutskottet redan för tio år sedan ställt sig bakom principen att konstnärer bör ersättas för sin medverkan i utställningar och att ett statligt stöd därvid är motiverat och nödvändigt för att principen om utställningsersättning skall kunna realiseras. Enligt motion 2474 (s) bör förutsättningar nu finnas för en principöverenskommelse om utställningsersättning mellan företrädare för konstnärerna, utställningsarrangörerna och staten. Riksdagen bör därför hos regeringen begära förslag om en sådan principöverenskommelse (yrkande 2). Ett förslag till utformning av utställningser-

sättning lämnas i motion 925 (fp). Ersättning bör gå direkt till konstnärer som kan dokumentera sitt konstnärskap genom seriös yrkesverksamhet och som ställer ut i kommunal regi eller genom konstförening eller annan seriös utställningsarrangör. Ersättning bör utgå endast till utställning med högst tre deltagande konstnärer. Riksdagen bör för budgetåret 1985/86 under ett nytt anslag benämnt Utställningsersättning anvisa 5 000 000 kr. för ändamålet (yrkande 5). I motion 2220 (m) slutligen hemställs om förslag om utställningsersättning för ett antal unga nya lovande konstnärers första separatutställningar (yrkande 7). Reformen bör finansieras genom omprioritering inom det statliga stödet till kulturverksamhet. Det ankommer enligt motionärernas mening på kommunerna att bedöma förutsättningarna för en allmän utställningsersättning.

Utskottet vidhåller sin tidigare uttalade uppfattning att konstnärer bör ersättas för sin medverkan i utställningar. Som utskottet nyss redovisat har också ersättning för utställningar vid statliga museer m. m. införts. Som framgår av budgetpropositionen pågår överläggningar i den aktuella frågan inom regeringskansliet med berörda parter. Utskottet förutsätter att överläggningarna bedrivs så att resultatet av dem kan redovisas för riksdagen senast i 1986 års budgetproposition. Överläggningarna bör inte föregripas genom något uttalande från riksdagens sida. Motionerna 716 yrkande 1 och 2474 yrkande 2 bör därför inte föranleda någon riksdagens åtgärd. Utskottet kan inte heller tillstyrka att riksdagen nu föreslår hur ett system för utställningsersättning bör utformas. Riksdagen bör därför avslå motionerna 925 yrkande 5 och 2220 yrkande 7.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *uttalande om riktlinjer för kulturpolitiken*
   att riksdagen avslår motion 1984/85:2220 yrkande 1,
2. beträffande *en parlamentarisk utredning för utvärdering av 1974 års kulturpolitiska beslut*
   att riksdagen avslår motion 1984/85:2202 yrkande 1 i denna del,
3. beträffande *översyn av det statliga stödet till regional kulturverksamhet*
   att riksdagen avslår motionerna 1984/85:512 och 1984/85:2202 yrkande 1 i denna del,
4. beträffande *samordning av turnéverksamhet med musikteater*
   att riksdagen avslår motion 1984/85:2202 yrkande 2,
5. beträffande *omfördelning av medel till vissa teatrar*
   att riksdagen avslår motion 1984/85:1302,
6. beträffande *fortsatt teaterverksamhet i glesbygd*
   att riksdagen avslår motion 1984/85:1812;

7. beträffande *riktat stöd till barn- och ungdomsteater*
att riksdagen avslår motion 1984/85:2476,
8. beträffande *investeringsbidrag till Gävleborgs museum*
att riksdagen avslår motion 1984/85:2478,
9. beträffande *sponsring*
att riksdagen med anledning av motionerna 1984/85:2202 yrkande 7 och 1984/85:2220 yrkande 4 samt med avslag på motion 1984/85:717 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,
10. beträffande *uppgifter om förekomsten av sponsring*
att riksdagen avslår motion 1984/85:2220 yrkande 5,
11. beträffande *utredning om kulturarbetarnas ekonomiska och sociala villkor*
att riksdagen avslår motionerna 1983/84:2074, 1984/85:284 yrkande 4 och 1984/85:286 yrkande 3,
12. beträffande *prövning av effekterna av försöksverksamheten med s. k. grundersättning till konstnärer*
att riksdagen avslår motion 1983/84:1649,
13. beträffande *prövning av frågan om organisationen av och formerna för det statliga stödet till konstnärer m. fl.*
att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,
14. beträffande *uttalande om utställningsersättning*
att riksdagen avslår motionerna 1984/85:716 yrkande 1, 1984/85:925 yrkande 5 i denna del, 1984/85:2220 yrkande 7 och 1984/85:2474 yrkande 2,
15. beträffande *medelsanvisning till utställningsersättning*
att riksdagen avslår motion 1984/85:925 yrkande 5 i denna del.

2. **Statens kulturråd.** Regeringen har i proposition 1984/85:100 bilaga 10 (utbildningsdepartementet) under punkt F 1 (s. 425 och 426) föreslagit riksdagen att till Statens kulturråd för budgetåret 1985/86 anvisa ett förslagsanslag av 15 957 000 kr.

Motion

I motion 1984/85:2220 av Ingrid Sundberg m. fl. (m) yrkas, såvitt nu är i fråga,

6. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om en begränsning av kulturrådets utredningsverksamhet,

8. att riksdagen till Statens kulturråd för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 15 398 000 kr.

Utskottet

Regeringen föreslår att anslaget Statens kulturråd förs upp med 15 957 000 kr. Därvid har huvudförslaget tillämpats, dvs. en besparing på 2 % tagits ut.

Kulturrådet har enligt motion 2220 (m) med tiden fått en oformlig organisation genom att allt fler uppgifter lagts på rådet, t. ex. att planera, samla in statistik, utreda verksamhet, fördela anslag och utvärdera aktiviteterna. Dess utredningsverksamhet bör enligt motionen begränsas nästa budgetår som ett led i en avveckling av myndigheten på sikt (yrkande 6). Enligt motionen bör riksdagen, som en följd av de begränsade uppgifterna för kulturrådet, anvisa 559 000 kr. mindre för budgetåret 1985/86 än vad regeringen föreslagit (yrkande 8).

Vid föregående riksmöte redovisade utskottet (KrU 1983/84:18 s. 14—16) att vissa ändringar i kulturrådets organisation gjorts i syfte att uppnå förenklingar i arbetet. Utskottet utgick från att fortsatta ansträngningar görs för att effektivisera kulturrådets administration. Utskottet kunde inte biträda ett då aktuellt motionsförslag om avveckling av kulturrådet och uttalade att det behövs en central myndighet även på kulturområdet lika väl som på andra områden. Utskottet har inhämtat att regeringen avser att inom kort tillkalla en särskild utredningsman för att precisera kulturrådets framtida roll och uppgifter.

Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet yrkandena 6 och 8 i motion 2220 och föreslår att riksdagen anvisar de medel till kulturrådet som beräknats i budgetpropositionen.

Utskottet hemställer

1. beträffande *kulturrådets uppgifter m. m.*
   att riksdagen avslår motion 1984/85:2220 yrkande 6,
2. beträffande *medelsanvisningen*
   att riksdagen med bifall till proposition 1984/85:100 och med avslag på motion 1984/85:2220 yrkande 8 till *Statens kulturråd* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 15 957 000 kr.

3. **Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer m. m.** Regeringen har under punkt F 2 (s. 82—86 samt 426—428) föreslagit riksdagen att till Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer m. m. för budgetåret 1985/86 anvisa ett reservationsanslag av 15 725 000 kr.

Motioner

I motion 1984/85:719 av Eva Hjelmström m. fl. (vpk) yrkas, såvitt nu är i fråga,

2. att riksdagen med ändring av proposition 1984/85:100 beslutar att under anslaget Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer m. m.

uppta ett i förhållande till regeringens förslag med 3 500 000 kr. förhöjt belopp avseende centrumbildningar inom dansens, musikens, filmens, litteraturens och bildkonstens område.

I motion 1984/85:1826 av Gunnar Nilsson i Stockholm m. fl. (s) yrkas att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna att inom ramen för de medel som på utbildningsdepartementets huvudtitel uppförts för arbetsplatsbibliotek, för utveckling av kulturverksamhet på arbetsplatserna och för kulturprogram i föreningslivet bör avsättas dels 1,5 milj. kr. till de fackliga organisationernas kulturverksamhet på arbetsplatserna, dels 500 000 kr. — utöver vad som i budgeten angivits — till Arbetarrörelsens arkiv och folkrörelsearkiven att fördelas på sätt som framgår av motionen.

I motion 1984/85:2220 av Ingrid Sundberg m. fl. (m) yrkas, såvitt nu är i fråga,

9. att riksdagen till Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer m. m. för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag om 12 850 000 kr.

Utskottet

Under anslaget utgår från ett antal anslagsposter bidrag dels till organisationer som bedriver en omfattande kulturverksamhet, dels till statens kulturråd för fördelning till olika kulturprojekt inom organisationslivet m. m.

En av anslagsposterna avser *bidrag till centrumbildningar* på teaterns, dansens, musikens, filmens, bildkonstens och litteraturens områden. Innevarande budgetår är denna anslagspost uppförd med 3 185 000 kr. I budgetpropositionen föreslås en uppräkning med 90 000 kr. till 3 275 000 kr.

I motion 719 (vpk) hemställs att riksdagen skall beräkna 3 500 000 kr. mer än vad regeringen föreslagit för centrumbildningarna (yrkande 2). Motionärerna framhåller att centrumbildningarna under senare år drabbats av kraftiga hyres- och andra kostnadshöjningar.

Utskottet erinrar om att den av regeringen föreslagna uppräkningen av den nu aktuella anslagsposten är av samma storleksordning som motsvarande uppräkning av andra likartade anslag, eller ca 3 %. Utskottet vill också erinra om att arbetsmarknadsstyrelsen ställer ett antal särskilda arbetsförmedlare till centrumbildningarnas förfogande. Innevarande budgetår finns sådana vid tio centrumbildningar. Mot bakgrund av det anförda och med hänsyn till den rådande budgetsituationen avstyrker utskottet motion 719 yrkande 2.

En annan anslagspost avser *medel till kulturrådets disposition för kulturella ändamål*. Ur denna anslagspost har utgått medel bl. a. till seminarier

kring konstnärlig utveckling, erfarenhetsutbyte mellan institutioner samt invandrarnas kulturfestivaler. Anslagsposten föreslås i budgetpropositionen räknas upp med 80 000 kr. till 2 875 000 kr.

Enligt motion 2220 (m) bör besparingar på statsutgifterna i första hand gå ut över ospecificerade anslag. Därför föreslås i motionen att riksdagen skall beräkna 2 000 000 kr. för anslagsposten till kulturrådets disposition (yrkande 9 delvis).

Utskottet anser att de verksamheter som stöds med medel ur anslagsposten till kulturrådets disposition inte bör vidkännas en sådan minskning av medlen som föreslås i motion 2220. Det är nödvändigt att det finns medel till att stödja kulturella ändamål som är angelägna men som inte får stöd i annan ordning. Utskottet avstyrker därför motion 2220 yrkande 9 i den del som avser minskning av anslagsposten till kulturrådets disposition.

I det inledande avsnittet av utbildningshuvudtiteln (s. 82—86) redovisas kulturrådets förslag till handlingsprogram för kulturverksamhet i arbetslivet kallat Verktyg för förändring (Rapport från kulturrådet 1984:1). Föredragande statsrådet anför att det är naturligt att den statliga insatsen för att stimulera *kultur i arbetslivet* koncentreras till åtgärder som syftar till att få i gång en utvecklingsprocess i vilken många medverkar. På ett antal områden nämns insatser som har betydelse i sammanhanget.

Under anslaget Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer m. m. beräknas i budgetpropositionen 2 milj. kr. under en särskild anslagspost Utveckling av kulturverksamhet på arbetsplatserna. Medlen skall enligt propositionen användas för aktiviteter inom bl. a. främjandeorganisationerna. Det bör ankomma på regeringen att fördela dessa medel. Vid fördelningen bör prioritet ges åt verksamhet med konstutställningar på arbetsplatser. Detta område är enligt föredragande statsrådets mening eftersatt. Vidare bör hänsyn tas till hur väl aktiviteten är lokalt förankrad och i vilken utsträckning de medlemsorganisationer som står bakom organisationerna med främjande uppgifter är villiga att engagera sig, anförs det vidare i propositionen.

Kulturella aktiviteter på arbetsplatserna bygger enligt motion 2220 (m) i stor utsträckning på de anställdas frivilliga, ideella arbete. Denna verksamhet bör enligt motionärernas mening inte byråkratiseras genom ett statligt bidrag av det slag som föreslås i budgetpropositionen och inte heller styras av de fackliga organisationerna. Riksdagen bör därför enligt motionen avslå regeringens förslag om medelsanvisning till utveckling av kulturverksamhet på arbetsplatserna (yrkande 9 delvis).

I motion 1826 (s) föreslås att sammanlagt 1,5 milj. kr. skall användas för de fackliga organisationernas kulturverksamhet under dels förevarande anslag under anslagsposten Utveckling av kulturverksamhet på arbetsplatserna, dels anslaget Bidrag till studieförbunden m. m. under anslagsposten Kulturverksamhet, dels den anslagspost i proposition 1984/85:141 om

litteratur och folkbibliotek som avser arbetsplatsbibliotek. Det anges inte i motionen hur stor del av de 1,5 milj. kr. som skall avsättas under resp. anslag. Medlen bör enligt motionen användas för utbildnings- och informationsinsatser för ombud och organisatörer inom de fackliga organisationerna och studieförbunden samt till stimulans av fackliga kulturprojekt. Dessutom bör under förevarande anslag under anslagsposten Utveckling av kulturverksamhet på arbetsplatserna 170 000 kr. användas för personalförstärkningar vid de lokala folkrörelsearkiven och 330 000 kr. för centrala arkivinsatser vid Arbetarrörelsens arkiv.

Utskottet anser det mycket värdefullt att en satsning på kulturverksamhet i arbetslivet nu inleds. Som föredragande statsrådet anför bör det vara en uppgift för staten att stimulera tillkomsten av kulturaktiviteter med anknytning till arbetsplatserna, medan ansvaret för verksamheten ytterst måste vila på de fackliga organisationerna och organisationer av det slag som Litteraturfrämjandet, Konstfrämjandet, Skådebanan och Sveriges konstföreningars riksförbund utgör. Statens kulturråd, som ansvarar för fördelningen av bidraget till kulturverksamhet i studieförbunden m. m., bör, som föredragande statsrådet anför, särskilt uppmärksamma behovet av kulturinsatser på arbetsplatserna. Statens kulturråds förslag till handlingsprogram för kultur i arbetslivet bör kunna utgöra underlag för diskussioner om den fortsatta utvecklingen av kulturverksamheten på arbetsplatser. Denna verksamhet kan få betydelse inte bara för de anställda utan också för de anställdas familjer. Under våren 1985 avslutar kulturrådet ett annat utredningsprojekt, nämligen om kultur i boendet. Kulturverksamhet på arbetsplatserna och i boendet kan i framtiden, än mera än i dag, bli betydelsefulla komplement till varandra och samverka till att fler människor blir delaktiga i kulturaktiviteter.

Utskottet kan således inte dela de uppfattningar som förs fram i motion 2220 om kultur i arbetslivet och avstyrker motionens yrkande 9 i nu aktuell del.

Utskottet anser vidare att de medel som i budgetpropositionen beräknas för kulturverksamhet på arbetsplatser bör få användas på det sätt som regeringen föreslår. Det måste, särskilt i ett initialskede, få finnas en viss flexibilitet i användningen av medlen för att t. ex. nya idéer skall kunna prövas. Det är för utskottet naturligt att de fackliga organisationerna engageras i verksamheten utan något särskilt riksdagsbeslut vare sig i fråga om det nu aktuella anslaget eller beträffande bidraget till studieförbundens kulturverksamhet. Utskottet anser vidare att riksdagen inte nu bör göra något uttalande om hur medel föreslagna i proposition 1984/85:141 om litteratur och folkbibliotek skall användas. Utskottet kan inte heller tillstyrka att de medel som nu beräknas för kulturverksamhet på arbetsplatserna minskas med 500 000 kr. för att i stället avsättas för i motion 1826 angivna arkivändamål. Rikdagen bör med hänvisning till det anförda avslå motion 1826.

Utskottet har i övrigt inget att erinra mot medelsberäkningen.

Utskottet hemställer

1. beträffande *beräknande av medel under anslaget för centrumbildningar på teaterns, dansens, musikens, filmens, bildkonstens och litteraturens områden*
   att riksdagen med bifall till proposition 1984/85:100 och med avslag på motion 1984/85:719 yrkande 2 i denna del beslutar att för angivna ändamål under anslaget skall beräknas 3 275 000 kr.,
2. beträffande *beräknande av medel under anslaget till kulturrådets disposition för kulturella ändamål*
   att riksdagen med bifall till proposition 1984/85:100 och med avslag på motion 1984/85:2220 yrkande 9 i denna del beslutar att för angivna ändamål under anslaget skall beräknas 2 875 000 kr.,
3. beträffande *beräknande av medel under anslaget för utveckling av kulturverksamhet på arbetsplatserna*
   att riksdagen med bifall till proposition 1984/85:100 samt med avslag på motionerna 1984/85:1826 i denna del och 1984/85:2220 yrkande 9 i denna del beslutar att för angivna ändamål under anslaget skall beräknas 2 000 000 kr.,
4. beträffande *medel i övrigt till de fackliga organisationernas kulturverksamhet m. m.*
   att riksdagen avslår motion 1984/85:1826 i denna del,
5. beträffande *medelsanvisningen*
   att riksdagen med bifall till proposition 1984/85:100 samt med avslag på motionerna 1984/85:719 yrkande 2 i denna del, 1984/85:1826 i denna del och 1984/85:2220 yrkande 9 i denna del till *Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer m. m.* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 15 725 000 kr.

4. **Bidrag till särskilda kulturella ändamål.** Regeringen har under punkt F 3 (s. 428 och 429) föreslagit riksdagen att till Bidrag till särskilda kulturella ändamål för budgetåret 1985/86 anvisa ett reservationsanslag av 6 051 000 kr.

Motioner

I motion 1984/85:2190 av Sture Korpås m. fl. (c) yrkas — med hänvisning till vad som anförts i motion 1984/85:2189 — att riksdagen beslutar att från reservationsanslaget Bidrag till särskilda kulturella ändamål anvisa 240 000 kr. till Baltiska institutet för föreståndarens lönekostnader.

I motion 1984/85:2220 av Ingrid Sundberg m. fl. (m) yrkas, såvitt nu är i fråga,

10. att riksdagen till Bidrag till särskilda kulturella ändamål för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 5 051 000 kr.

I motion 1984/85:2471 av Karin Ahrland m. fl. (fp, s, m, c) yrkas att riksdagen ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om Baltiska institutets behov av ökade resurser.

I motion 1984/85:2472 av Karin Andersson m. fl. (c, m, fp, vpk) yrkas att riksdagen uttalar att av disponibla medel under anslaget Bidrag till särskilda kulturella ändamål ett anslag på 200 000 kr. bör beviljas Immigrantinstitutets arkiv- och dokumentationsverksamhet.

Utskottet

Från förevarande anslag utgår bidrag för skilda ändamål till organisationer och institutioner på kulturområdet. En viss del av medlen står till regeringens disposition.

I motion 2472 (c, m, fp, vpk) yrkas att 200 000 kr. av de under anslaget tillgängliga medlen skall avsättas för *Immigrantinstitutets arkiv- och dokumentationsverksamhet*. I motionen redovisas att Immigrantinstitutet funnits sedan år 1973 och att det byggt upp en omfattande dokumentation i frågor som rör migrations- och minoritetspolitik såväl i Sverige som i andra länder. Vidare har institutet enligt motionen under senare år börjat bygga upp ett arkiv med brev, fotografier, manuskript m. m. av invandrare. Med det insamlade materialet som grund bedriver institutet informations- och upplysningsverksamhet kring invandrare och invandrarfrågor riktad både till invandrare och svenskar. Immigrantinstitutet är en fristående sammanslutning och inte ansluten till någon bidragsberättigad huvudorganisation. Institutet har därför svårt att finansiera sin verksamhet. Motionärerna anser att kommande förslag till riksdagen i invandrarpolitiska frågor inte kan avvaktas innan beslut om eventuellt bidrag till Immigrantinstitutet tas eftersom dessa förslag inte kan resultera i några konkreta åtgärder förrän budgetåret 1986/87. Institutet behöver nämligen enligt motionärernas mening få bidrag redan fr. o. m. budgetåret 1985/86.

Utskottet erinrar om att statsrådet Göransson i svar på en fråga i riksdagen (prot. 1984/85:23 s. 31—33) anfört att regeringen ser delar av Immigrantinstitutets verksamhet som värdefull och att den anser att visst stöd från staten kan vara motiverat för sådan verksamhet.

Utskottet instämmer i uppfattningen att Immigrantinstitutets arkiv- och dokumentationsverksamhet är av sådant riksintresse att den motiverar ett statligt stöd.

Utskottet har inhämtat att Immigrantinstitutet vid något tillfälle erhållit bidrag från statens invandrarverk för avgränsade ändamål av projektkaraktär. Vidare har institutet erhållit bidrag från kulturrådet för viss publiceringsverksamhet. Det har också utgått lönebidrag till anställda vid insti-

tutet. Borås kommun har den 19 mars 1985 beslutat ge institutet ett särskilt bidrag om 30 000 kr. Utskottet anser att i avvaktan på regeringens kommande proposition om invandrarfrågor medel över statsbudgeten bör utgå till institutet. Utskottet föreslår därför att riksdagen med anledning av motion 2472 som sin mening bör ge regeringen till känna att av de medel som under förevarande anslag för budgetåret 1985/86 står till regeringens disposition 200 000 kr. bör avsättas för bidrag till Immigrantinstitutets arkiv- och dokumentationsverksamhet.

Från medlen till regeringens disposition har bidrag tidigare beviljats för Baltiska institutets verksamhet. Regeringen föreslår nu att bidrag till *Baltiska institutet* skall beräknas under en särskild anslagspost fr. o. m. budgetåret 1985/86. Den nya posten beräknas föras upp med 300 000 kr. samtidigt som posten till regeringens disposition minskas med motsvarande belopp.

I motionerna 2190 (c) och 2471 (fp, c, m, s) anförs att Baltiska institutets verksamhet inte kan bedrivas utan en heltidsanställd föreståndare. I motion 2471 begärs att riksdagen skall ge regeringen till känna institutets behov av bidrag till föreståndarens lön. Enligt motion 2190 avgår den nuvarande föreståndaren med pension under innevarande år. Eftersom staten bidragit till denna föreståndares lön genom lönebidrag, och lönebidraget är knutet till person och inte till institution, får institutet således stå för lönekostnaderna för föreståndarens efterträdare. I motionen yrkas att riksdagen skall anvisa 240 000 kr. till Baltiska institutet utöver vad som föreslagits i budgetpropositionen.

Utskottet noterar med tillfredsställelse att Baltiska institutet nu får ett permanent bidrag i och med att medel beräknas under en särskild anslagspost. Utskottet kan emellertid inte tillstyrka den ytterligare medelsanvisning som föreslås i motionerna 2190 och 2471 varför de avstyrks.

Enligt motion 2220 (m) bör besparingar i första hand göras på ospecificerade anslag. Därför föreslås i motionen (yrkande 10) att *medlen till regeringens disposition* under förevarande anslag skall minskas med 1 milj. kr.

Utskottet anser att det är av värde om regeringen har vissa medel till sin disposition för att kunna tillgodose tillfälliga bidragsbehov på kulturområdet, bl. a. för att insatser skall kunna göras då ett angeläget bidragsbehov uppstår och särskild medelsanvisning över statsbudget eller tilläggsbudget inte kan avvaktas. Riksdagen bör därför avslå yrkande 10 i motion 2220.

Utskottet har inte något att erinra mot medelsberäkningen i övrigt.

Utskottet hemställer

1. beträffande *bidrag till Immigrantinstitutets arkiv- och dokumentationsverksamhet*

   att riksdagen med anledning av motion 1984/85:2472 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

2. beträffande *beräknande av medel under anslaget för Baltiska institutet*
   att riksdagen med bifall till proposition 1984/85:100 och med avslag på motion 1984/85:2190 i denna del och motion 1984/85:2471 beslutar att för angivna ändamål under anslaget skall beräknas 300 000 kr.,
3. beträffande *besparing under anslagsposten Till regeringens disposition*
   att riksdagen avslår motion 1984/85:2220 yrkande 10 i denna del,
4. beträffande *medelsanvisningen*
   att riksdagen med bifall till proposition 1984/85:100 samt med avslag på motionerna 1984/85:2190 och 1984/85:2220 yrkande 10, båda i denna del, till *Bidrag till särskilda kulturella ändamål* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 6 051 000 kr.

5. **Bidrag till samisk kultur.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt F 4 (s. 429 och 430) och hemställer
   att riksdagen till *Bidrag till samisk kultur* för budgetåret 1985/86 anvisar ett anslag av 2 029 000 kr.

6. **Visningsersättning åt bild- och formkonstnärer.** Regeringen har under punkt F 5 (s. 430 och 431) föreslagit riksdagen att till Visningsersättning åt bild- och formkonstnärer för budgetåret 1985/86 anvisa ett anslag av 21 556 000 kr.

Motioner

I motion 1984/85:716 av Eva Hjelmström (vpk) yrkas, såvitt nu är i fråga,

2. att riksdagen med ändring av regeringens proposition 1984/85:100 under anslaget Visningsersättning åt bild- och formkonstnärer upptar ett i förhållande till regeringens förslag med 2 600 000 kr. förhöjt belopp.

I motion 1984/85:925 av Bengt Westerberg m. fl. (fp) yrkas, såvitt nu är i fråga,

4. att riksdagen till Visningsersättning åt bild- och formkonstnärer för budgetåret 1985/86 anvisar 2 milj. kr. utöver vad regeringen föreslagit.

Utskottet

I det föregående har utskottet redogjort för användningen av medlen under förevarande anslag (s. 17—18 och bilaga 1). Utskottet har också redovisat en pågående utvärdering av försöksverksamheten med s. k. grundersättning från bildkonstnärsfonden.

Anslaget föreslås i budgetpropositionen räknas upp från 20 928 000 kr. till 21 556 000 kr., dvs. med ca 3 %. Styrelsen för Sveriges bildkonstnärsfond har föreslagit en uppräkning till 43 milj. kr. för att anslaget skall komma i nivå med anslaget till ersättning åt författare för biblioteksutlåning.

I motion 716 (vpk) yrkas att anslaget skall räknas upp med 2 600 000 kr. i förhållande till regeringens förslag (yrkande 2).

Även i motion 925 (fp) förordas en uppräkning av det i propositionen föreslagna anslaget, nämligen med 2 milj. kr. (yrkande 4). Höjningen bör göras i avvaktan på kommande förslag från upphovsrättsutredningen, varefter ersättningen enligt motionärernas mening bör bygga på lagstadgad förhandlingsrätt.

Med hänvisning till det rådande budgetläget kan utskottet inte förorda en större uppräkning av anslaget än vad regeringen förordat varför utskottet avstyrker yrkande 2 i motion 716 och yrkande 4 i motion 925.

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till proposition 1984/85:100 samt med avslag på motionerna 1984/85:716 yrkande 2 och 1984/85:925 yrkande 4 till *Visningsersättning åt bild- och formkonstnärer* för budgetåret 1985/86 anvisar ett anslag av 21 556 000 kr.

7. **Bidrag till konstnärer.** Regeringen har under punkt F 6 (s. 431—433) föreslagit riksdagen att

1. godkänna vad som i propositionen förordats angående konstnärsnämndens organisation,

2. till Bidrag till konstnärer för budgetåret 1985/86 anvisa ett reservationsanslag av 14 730 000 kr.

Motioner

I motion 1984/85:925 av Bengt Westerberg m. fl. (fp) yrkas, såvitt nu är i fråga,

6. att riksdagen under ett nytt anslag under åttonde huvudtiteln till Sveriges tonsättarfond för budgetåret 1985/86 anvisar ett anslag av 3 000 000 kr.

I motion 1984/85:2470 av Lars Ahlström (m) och Inger Wickzén (m) yrkas att riksdagen uttalar sig för att även grupperna konsthantverkare och hantverkare skall kunna erhålla bidrag under anslaget Bidrag till konstnärer.

Utskottet

I det föregående har redovisats handläggningen av ärenden rörande bidrag från anslaget Bidrag till konstnärer och vilka olika bidragsformer som finns (s. 17 och bilaga 1). Den anslagspost som innevarande budgetår

avser stöd till ton-, scen- och bildkonstnärer, och från vilken bidrag beslutas och handläggs av konstnärsnämnden, föreslås i budgetpropositionen bli delad nästa budgetår så att *bidrag till musikaliska upphovsmän* beräknas under en särskild anslagspost. Genom denna delning avser regeringen att tillgodose de önskemål som framförts av Konstnärliga och litterära yrkesutövares samarbetsnämnd (KLYS) och Föreningen Svenska tonsättare om särskilt anvisade medel till tonsättare. Ärenden rörande upphovsmän på musikområdet skall enligt regeringens förslag fr. o. m. budgetåret 1985/86 handläggas av en särskild arbetsgrupp inom konstnärsnämnden och inte längre av konstnärsnämnden själv. Arbetsgruppen skall vara sammansatt av i huvudsak företrädare för de berörda upphovsmännens organisationer. Riksdagen föreslås godkänna vad som anförts om konstnärsnämndens organisation. Förslaget om en särskild anslagspost för bidrag till tonsättare och en särskild arbetsgrupp för dessa ärenden innebär inte någon principiell förändring av statens insatser för tonsättarna.

Anslaget som helhet, och därmed också de däri ingående anslagsposterna, räknas upp så att en viss kompensation för prisstegringar lämnas. Vidare beräknas 100 000 kr. för höjda bidrag till de musikaliska upphovsmännen.

I avvaktan på en mera "beräkningsbar" lösning på problemen med ersättning till svenska tonsättare för allmänhetens utnyttjande av deras verk bör enligt motion 925 (fp) riksdagen anvisa 3 milj. kr. till en Sveriges tonsättarfond (yrkande 6). Fonden bör ledas av en styrelse på samma sätt som är fallet med Sveriges författarfond.

Utskottet har förståelse för tonsättarnas önskemål om att undvika konkurrens om bidragsmedlen från andra bidragsberättigade yrkesgrupper. Utskottet tillstyrker därför att deras önskemål tillgodoses på det sätt som föreslås i budgetpropositionen. Därmed blir även motsvarande önskemål i motion 925 tillgodosett. Riksdagen bör således godkänna vad som förordats i propositionen om konstnärsnämndens organisation. Utskottet erinrar i sammanhanget om det uttalande som utskottet i det föregående gjort om en översyn av administrationen av vissa bidrag till konstnärer m. fl. (s. 19).

Utskottet har inhämtat att tonsättarnas andel av den nuvarande anslagsposten för bidrag till ton-, scen- och filmkonstnärer m. m. innevarande budgetår uppgår till omkring 2 milj. kr. Utskottet förutsätter att den nya, särskilda anslagsposten för bidrag till tonsättarna tillförs motsvarande belopp nästa budgetår till vilket kommer den av regeringen föreslagna förstärkningen med 100 000 kr. för höjda bidrag till tonsättarna. Utskottet kan däremot inte tillstyrka att 3 milj. kr. avsätts till en särskild tonsättarfond med egen styrelse såsom föreslås i motion 925 (yrkande 6).

Riksdagen bör enligt motion 2470 (m) uttala sig för att *konsthantverkare samt hantverkare* som har ett högt yrkeskunnande och stor yrkesskicklighet

skall kunna erhålla bidrag under anslaget Bidrag till konstnärer. I motionen framhålls också att dessa grupper bör kunna komma i fråga för inkomstgaranti för konstnärer. Motionärerna patalar att särskilda åtgärder av detta och andra slag behövs för att ett traditionellt och i många fall hotat yrkeskunnande skall kunna bevaras.

Utskottet erinrar om att stöd till konsthantverkare redan nu kan utgå under anslagen Visningsersättning at bild- och formkonstnärer, Bidrag till konstnärer och Inkomstgarantier för konstnärer. Utskottet anser inte att stöd som syftar till att bevara yrkeskunnande inom olika hantverk bör lämnas från de förhållandevis begränsade medel som finns på kulturbudgeten för stöd till konstnärer och konsthantverkare samt andra kulturarbetare. Stöd till hantverkare och till bevarandet av hotade hantverksyrken ges i andra former, bl. a. som utbildningsinsatser. Inom gymnasieskolans ram finns ett nytt system för lärlingsutbildning. Vidare finns specialkurser för utbildning inom många traditionella hantverksyrken. Även vid folkhögskolor ges viss utbildning i hantverk av mera traditionellt slag och i olika slöjdarter, ofta med anknytning till den bygd där folkhögskolan verkar. Kurser för hantverkare ges också av statens institut för företagsutveckling (SIFU), t. ex. i marmoreringsmålning och förgyllning. Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motion 2470.

Utskottet hemställer

1. beträffande *konstnärsnämndens organisation*
   att riksdagen godkänner vad som förordats i proposition 1984/85:100,
2. beträffande *tonsättarfond*
   att riksdagen avslår motion 1984/85:925 yrkande 6,
3. beträffande *medelsanvisningen*
   att riksdagen till *Bidrag till konstnärer* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 14 730 000 kr.,
4. beträffande *bidrag till konsthantverkare och hantverkare* att riksdagen avslår motion 1984/85:2470.

8. **Inkomstgarantier för konstnärer**. Regeringen har under punkt F 7 (s. 434) föreslagit riksdagen att till Inkomstgarantier för konstnärer för budgetåret 1985/86 anvisa ett förslagsanslag av 6 844 000 kr.

Motioner

I motion 1984/85:925 av Bengt Westerberg m. fl. (fp) yrkas, såvitt nu är i fråga,

1. att riksdagen till Inkomstgarantier för konstnärer för budgetåret 1985/86 anvisar 1 125 000 kr. utöver vad regeringen föreslagit.

I motion 1984/85:2202 av Karl Boo m. fl. (c) yrkas, såvitt nu är i fråga,

3. att riksdagen hos regeringen begär förslag om möjlighet att frivilligt avstå från statlig inkomstgaranti för konstnärer.

I motion 1984/85:2220 av Ingrid Sundberg m. fl. (m) yrkas, såvitt nu är i fråga,

2. att riksdagen hos regeringen hemställer om förslag till förstärkning av konstnärsstipendierna i enlighet med vad som i motionen anförts.

Utskottet

Inkomstgarantier beviljas konstnärer som står för konstnärlig verksamhet av hög kvalitet och stor betydelse för svenskt kulturliv. Beslut om innehavare av inkomstgaranti fattas av regeringen efter gemensamt förslag av konstnärsnämnden och styrelsen för Sveriges författarfond eller efter yttrande av dessa organ.

Inkomstgaranti kan uppgå till högst fem gånger det basbelopp som enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring gällde vid kalenderårets ingång. Det för kalenderåret 1985 fastställda basbeloppet är 21 800 kr. Garantins maximibelopp för år 1985 uppgår således till 109 000 kr. Detta maximibelopp minskas med innehavarens årsinkomst upp till ett basbelopp och med 75 % av årsinkomsten i övrigt.

Antalet inkomstgarantier är innevarande budgetår 122. Härav avser två garantirum personer som innehaft tjänst som professor vid konsthögskolan resp. huvudlärare vid konstfackskolan.

I årets budgetproposition föreslås att antalet garantirum skall ökas med tre, vilka avses tilldelas f. d. innehavare av tidsbegränsade lärartjänster vid konstnärlig högskoleutbildning. Anslaget föreslås föras upp med 6 844 000 kr.

I motion 925 (fp) hemställs att antalet garantirum skall öka till 140 i enlighet med konstnärsnämndens förslag (yrkande 1). För ändamålet bör riksdagen anvisa ett med 1 125 000 kr. förhöjt anslag.

Utskottet anser att riksdagen av statsfinansiella skäl inte kan besluta om en så stor ökning av antalet garantirum nästa budgetår som föreslås i motionen. Däremot tillstyrker utskottet den ökning med tre garantirum som föreslås i budgetpropositionen. Utskottet föreslår att riksdagen anvisar de av regeringen begärda medlen under anslaget.

Som nyss redovisats utgår inkomstgaranti i relation till innehavarens inkomst. Detta betyder att den totala summa som beräknas och anvisas varje år inte motsvarar antalet garantirum multiplicerat med det maximala garantibeloppet. Enligt vad utskottet inhämtat utnyttjar innehavarna för närvarande inkomstgarantierna med i genomsnitt drygt 50 % av det maximala inkomstgarantibeloppet.

I motionerna 2202 (c) och 2220 (m) uppmärksammas att inte alla garantiinnehavare utnyttjar inkomstgarantin fullt ut och att vissa andra inte utnyttjar den till någon del, vilket beror på att de har höga inkomster. I motion 2202 hemställs att riksdagen skall begära förslag som gör det möjligt för innehavare att avstå från statlig inkomstgaranti (yrkande 3). Enligt motion 2220 bör riksdagen hemställa om förslag till förstärkning av medlen till inkomstgarantier så att den totala disponibla summan motsvarar antalet nuvarande inkomstgarantier multiplicerat med den maximala inkomstgarantin (yrkande 2). Eftersom innehavarna inte utnyttjar det maximala inkomstgarantibeloppet bör de outnyttjade resurserna användas till ett ökat antal garantirum. Denna förstärkning bör finansieras genom en omföring av medel på kulturbudgeten.

Utskottet erinrar om att enligt 2 § förordningen (1976:504) om inkomstgarantier för konstnärer utser regeringen innehavare av inkomstgaranti för ett kalenderår eller återstående del därav. Den som innehar inkomstgaranti utses årligen under sin återstående livstid åter till innehavare av inkomstgaranti om inte synnerliga skäl föranleder annat. Tanken bakom systemet med inkomstgaranti är att konstnären skall vara tillförsäkrad en ekonomisk trygghet oavsett inkomstnivå vid en särskild tidpunkt. Utskottet vill framhålla att om någon skulle vilja avstå från fortsatt inkomstgaranti kan han eller hon underrätta regeringen om detta inför nästa års beslut. Med hänvisning till det anförda anser utskottet att yrkande 3 i motion 2202 inte bör föranleda någon riksdagens åtgärd.

I anslutning till yrkande 2 i motion 2220 vill utskottet framhålla att, om anslaget skall beräknas och budgeteras utifrån förutsättningen att alla garantirum utnyttjas till fullo och om medlen därefter skall fördelas på flera garantirum när de ursprungliga inte utnyttjas till fullo, innebär detta att anslaget i dagens läge skulle behöva fördubblas. Dessutom skulle anslaget behöva ökas ytterligare om och när de befintliga garantirummen börjar utnyttjas till en större del än vad som är fallet i dag. Utskottet kan inte tillstyrka den fördubbling av anslaget som förordas i motionen, särskilt som det inte anges från vilka andra anslag medel skall omfördelas för ändamålet.

Mot bakgrund av det anförda föreslår utskottet att riksdagen avslår yrkande 2 i motion 2220.

Utskottet hemställer

1. beträffande *medelsanvisningen*
   att riksdagen med bifall till proposition 1984/85:100 och med avslag på motion 1984/85:925 yrkande 1 till *Inkomstgarantier för konstnärer* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 6 844 000 kr.,
2. beträffande *möjlighet att avstå från inkomstgaranti*
   att riksdagen avslår motion 1984/85:2202 yrkande 3,
3. beträffande *ökning av antalet inkomstgarantirum*
   att riksdagen avslår motion 1984/85:2220 yrkande 2.

9. **Ersättning åt författare m. fl. för utlåning av deras verk genom bibliotek m. m.** Regeringen har under punkt F 8 (s. 435—437) föreslagit riksdagen att

1. godkänna vad som i propositionen anförts om biblioteksersättningens grundbelopp,

2. till Ersättning åt författare m. fl. för utlåning av deras verk genom bibliotek m. m. för budgetåret 1985/86 anvisa ett förslagsanslag av 45 707 000 kr.

Motioner

I motion 1984/85:349 av Eva Hjelmström m. fl. (vpk) yrkas

1. att riksdagen uttalar att frågan om förhandlingsrätt beträffande biblioteksersättningen bör behandlas med förtur och i positiv anda och hemställer hos regeringen om åtgärder i enlighet härmed,

2. att riksdagen beslutar att ersättningen åt författare m. fl. för utlåning av deras verk genom bibliotek m. m. för budgetåret 1985/86 skall utgå med 44 öre,

3. att riksdagen beslutar att med ändring av proposition 1984/85:100 under anslaget Ersättning åt författare m. fl. för utlåning av deras verk genom bibliotek m. m. uppta ett i förhållande till regeringens förslag med 3 000 000 kr. förhöjt belopp.

I motion 1984/85:925 av Bengt Westerberg m. fl. (fp) yrkas, såvitt nu är i fråga,

2. att riksdagen beslutar att biblioteksersättningens grundbelopp för hemlån av svenskt originalverk skall räknas upp med 3 öre utöver vad regeringen föreslagit eller således till 44 öre samt att övriga grundbelopp skall höjas i motsvarande mån,

3. att riksdagen till Ersättning åt författare m. fl. för utlåning av deras verk genom bibliotek m. m. för budgetåret 1985/86 anvisar 3 210 000 kr. utöver vad regeringen föreslagit.

I motion 1984/85:2202 av Karl Boo m. fl. (c) yrkas, såvitt nu är i fråga,

4. att riksdagen fastställer grundmultipeln i författarersättningen till 44 öre,

5. att riksdagen till Ersättning åt författare m. fl. för utlåning av deras verk genom bibliotek m. m. för budgetåret 1985/86 anvisar ett i förhållande till regeringens förslag med 3 000 000 kr. förhöjt förslagsanslag om 48 707 000 kr.

I motion 1984/85:2220 av Ingrid Sundberg m. fl. (m) yrkas, såvitt nu är i fråga,

11. att riksdagen till Ersättning åt författare m. fl. för utlåning av deras verk genom bibliotek m. m. för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 46 807 000 kr.

I motion 1984/85:2474 av Stig Gustafsson m. fl. (s) yrkas, såvitt nu är i fråga,

1. att riksdagen beslutar att genom omfördelning av medel från anslaget Litteraturstöd samt övriga ändamål inom litteratur- och folkbiblioteksområdet under anslaget Ersättning åt författare m. fl. för utlåning av deras verk genom bibliotek m. m. höja biblioteksersättningen till författare med 1 öre utöver vad som föreslagits i budgetpropositionen.

I detta sammanhang behandlas yrkandet såvitt däri föreslås höjd biblioteksersättning. Yrkandet i övrigt kommer att behandlas i samband med behandlingen av proposition 1984/85:141 om litteratur och bibliotek.

Utskottet

Vid föregående riksmöte gav utskottet en utförlig redovisning av gällande bestämmelser om biblioteksersättningen (KrU 1983/84:18 s. 32).

Regeringens förslag i fråga om biblioteksersättningens grundbelopp innebär att grundbeloppet för hemlån av svenskt originalverk höjs med 1 öre och övriga grundbelopp i motsvarande mån. Detta innebär att grundbeloppen föreslås bli i fråga om svenska originalverk 41 öre för hemlån och 1 kr. 64 öre för referensexemplar samt i fråga om översatta verk 20:5 öre för hemlån och 82 öre för referensexemplar. Medelsbehovet för biblioteksersättningen beräknas till 43 907 000 kr. för nästa budgetår. För ersättning åt författare och översättare för utnyttjande av deras verk i form av talböcker och taltidningar beräknas 1 800 000 kr., vilket innebär en ökning av detta bidrag med 52 000 kr.

I flera motioner föreslås en större uppräkning av biblioteksersättningen än vad regeringen föreslagit. Sålunda föreslås att — utöver vad som förordas i propositionen — grundbeloppen för hemlån av svenskt originalverk höjs med följande belopp, nämligen i motionerna 349 (vpk), 925 (fp) samt 2202 (c), 3 öre och i motionerna 2220 (m) och 2474 (s) 1 öre. Enligt motion 2474 bör höjningen av biblioteksersättningen finansieras genom motsvarande nedskärning av medelsanvisningen till ändamål på litteratur- och folkbiblioteksområdet.

Då kostnaden för höjning av grundbeloppet med 1 öre beräknas vara 1 071 000 kr. för budgetåret 1985/86 skulle den i motionerna föreslagna höjningen till 42 öre innebära att anslaget bör ökas med 1 071 000 kr. och höjningen till 44 öre med 3 213 000 kr. i förhållande till regeringens förslag.

Utskottet uttalade vid föregående riksmöte att det är viktigt att man strävar efter att — i avvaktan på resultaten av upphovsrättsutredningens arbete — räkna upp biblioteksersättningens grundbelopp med beaktande av löneutvecklingen för andra grupper. Utskottet framhöll också att man med hänsyn till budgetläget samtidigt måste iaktta stor återhållsamhet med ökade statsutgifter. Regeringen har uttalat att det tillgängliga löneutrymmet för år 1985 är 5 %. Med beaktande härav och under hänvisning till vad

utskottet uttalade föregående år anser utskottet att biblioteksersättningens grundbelopp för hemlån av svenskt originalverk bör höjas med 1 öre utöver regeringens förslag eller således från 40 öre till 42 öre. Övriga grundbelopp bör höjas i motsvarande mån. Vad utskottet här anfört om storleken av grundbeloppen bör riksdagen med anledning av proposition 1984/85:100, med bifall till motionerna 2220 yrkande 11 och 2474 yrkande 1, båda i denna del, samt med anledning av motionerna 349 yrkandena 2 och 3, 925 yrkandena 2 och 3 samt 2202 yrkandena 4 och 5 som sin mening ge regeringen till känna samt vid medelsanvisningen beräkna 1 071 000 kr. för ändamålet.

Utskottet anser att riksdagen inte nu bör göra något uttalande beträffande medelsanvisningen till ändamål på litteratur- och folkbiblioteksområdet. Motion 2474 i motsvarande del (yrkande 1 delvis) kommer att behandlas i samband med behandlingen av proposition 1984/85:141 om litteratur och folkbibliotek.

Enligt motion 349 (vpk) bör riksdagen uttala att frågan om förhandlingsrätt beträffande biblioteksersättningen bör behandlas med förtur och i positiv anda (yrkande 1).

Kontakter och informella överläggningar av förhandlingsliknande karaktär med företrädare för konstnärliga yrkesutövare har sedan länge varit ett återkommande inslag i det årliga budgetarbetet inom regeringskansliet. Det är därför enligt utskottets mening naturligt att frågan om regelrätta förhandlingar aktualiserats i olika sammanhang. Vid riksmötet 1981/82 konstaterades i budgetpropositionen (bil. 12 s. 32—33) att frågan i hög grad var beroende av den upphovsrättsliga lagstiftningens utformning. Mot bakgrund av det pågående utredningsarbetet (Ju 1976:02) beträffande upphovsrätten var det dock inte aktuellt med någon principiell förändring i karaktären av de informella överläggningarna med konstnärsorganisationerna. Utskottet måste nu konstatera att de upphovsrättsliga frågorna är av sådan natur att ett utredningsarbete inte låter sig forceras. Då utredningsarbetet ännu pågår kan utskottet därför inte förorda att någon förändring sker av dagens system. Utskottet är medvetet om att frågekomplexet inte endast innehåller problem av upphovsrättslig art utan att den även rymmer frågor om relationer mellan författares och andra gruppers inkomster och relationer mellan författarnas inkomster av biblioteksersättning och andra inkomster.

Utskottet, som vill understryka vikten av den av motionärerna aktualiserade frågan, förutsätter att det fortsatta utredningsarbetet inom upphovsrättsutredningen bedrivs med all den skyndsamhet som är möjlig. Ett riksdagsuttalande är därför ej erforderligt. Utskottet avstyrker yrkande 1 i motion 349.

Utskottet hemställer

1. beträffande *biblioteksersättningens grundbelopp*
   att riksdagen med anledning av proposition 1984/85:100, med

bifall till motionerna 1984/85:2220 yrkande 11 i denna del och 1984/85:2474 yrkande 1 i denna del samt med anledning av motionerna 1984/85:349 yrkande 2, 1984/85:925 yrkande 2 och 1984/85:2202 yrkande 4 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

2. beträffande *medelsanvisningen*
att riksdagen med anledning av proposition 1984/85:100 samt motionerna 1984/85:349 yrkande 3, 1984/85:925 yrkande 3, 1984/85:2202 yrkande 5, 1984/85:2220 yrkande 11 i denna del samt 1984/85:2474 yrkande 1 i denna del till *Ersättning åt författare m. fl. för utlåning av deras verk genom bibliotek m. m.* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 46 778 000 kr.,
3. beträffande *uttalande om förhandlingsrätt beträffande biblioteksersättningen*
att riksdagen avslår motion 1984/85:349 yrkande 1.

10. **Ersättning till rättighetshavare på musikområdet.** Regeringen har under punkt F 9 (s. 437 och 438) föreslagit riksdagen att till Ersättning till rättighetshavare på musikområdet för budgetåret 1985/86 anvisa ett anslag av 3 000 000 kr.

Motion

I motion 1984/85:460 av Sten Svensson (m) och Anders Björck (m) yrkas — med hänvisning till vad som anförts i motion 1984/85:459 — att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om kompensation till upphovsrättsinnehavare.

Utskottet

Från förevarande anslag utgår ekonomisk kompensation till rättighetsinnehavare på musikområdet för verkningarna av privatkopiering av fonogram.

Den redovisade försäljningen av oinspelade kassettband fortsätter att understiga de prognoser som gjorts. Mot bakgrund av det samband som finns mellan försäljningen av tomkassetter och privatkopieringen av fonogram bör därför enligt propositionen ersättningen till rättighetsinnehavarna under anslaget minska. Regeringen föreslår att anslaget minskas från 5 milj. kr. innevarande budgetår till 3 milj. kr. nästa budgetår.

Statens åtagande att kompensera upphovsrättsinnehavarna för verkningarna av privat kopiering av fonogram bör enligt motion 460 (med motivering i motion 459) upphävas fr. o. m. den 1 juli 1985. Motionärerna föreslår i motion 459, vilken tillsammans med andra motioner i samma fråga remitterats till skatteutskottet, att den skatt som tas ut på tomkassetter skall avskaffas från samma tidpunkt. I stället för det statliga åtagandet

bör en frivillig överenskommelse träffas mellan berörda intressenter för att ersätta upphovsrättsinnehavare för hemkopiering.

Upphovsrättsutredningen (Ju 1976:02) har i delbetänkandet (SOU 1983:65) Översyn av upphovsrättslagstiftningen föreslagit en civilrättslig reglering av kompensationen för privatkopieringens verkningar. Denna fråga bereds ännu i regeringskansliet. Motionsyrkandet om kassettskatten behandlas av skatteutskottet i betänkandet SkU 1984/85:46. Skatteutskottet hänvisar till att riksskatteverket utvärderat kassettskatten och avstyrker motionerna i avvaktan på resultatet av beredningsarbetet. Riksdagen beslöt i enlighet med skatteutskottets betänkande den 29 mars 1985.

Kulturutskottet anser att pågående beredningsarbete inom regeringskansliet inte bör föregripas och föreslår att riksdagen för nästa budgetår anvisar de medel som regeringen begärt under anslaget Ersättning till rättighetshavare på musikområdet och avslår motion 460.

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till proposition 1984/85:100 och med avslag på motion 1984/85:460 till *Ersättning till rättighetshavare på musikområdet* för budgetåret 1985/86 anvisar ett anslag av 3 000 000 kr.

11. **Lotterinämnden.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt F 10 (s. 438 och 439) och hemställer

att riksdagen till *Lotterinämnden* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 1 246 000 kr.

Teater, dans och musik

12. **Bidrag till Svenska riksteatern.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt F 11 (s. 440—443) och hemställer

att riksdagen till *Bidrag till Svenska riksteatern* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 115 158 000 kr.

13. **Bidrag till Operan.** Regeringen har under punkt F 12 (s. 443—446) föreslagit riksdagen att till Bidrag till Operan för budgetåret 1985/86 anvisa ett reservationsanslag av 131 606 000 kr.

Motion

I motion 1984/85:2202 av Karl Boo m. fl. (c) yrkas, såvitt nu är i fråga,

6. att riksdagen till Bidrag till Operan för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 128 606 000 kr.

Utskottet

För budgetåret 1985/86 beräknar föredragande statsrådet med en omslutning av verksamheten vid Operan av 158 206 000 kr. Den faktiska

omslutningen innevarande budgetår ligger högre än vad som förutsatts i budgetproposition och regleringsbrev, vilket möjliggjorts genom delvis utnyttjande av fonderade medel. En anpassning av verksamheten till de förutsättningar som statsbidraget och ordinarie inkomster uppställer måste enligt föredragande statsrådets mening ske. Med hänsyn till de åtaganden som Operan har till följd av denna högre omslutning bör dock anpassningen ske successivt. Operans inkomster nästa budgetår beräknas till 26.6 milj. kr., varav 16,6 milj. kr. i form av recetter, ränteinkomster m. m. och 10 milj. kr. genom ianspråktagande av fonderade medel. Det kvarstående anslagsbehovet är därmed 131 606 000 kr.

Utskottet har fått närmare information i ärendet från Operans ledning.

Enligt motion 2202 (c) bör riksdagen anvisa ett 3 milj. kr. lägre belopp än vad regeringen föreslagit (yrkande 6). Motsvarande belopp bör tillföras verksamheten genom ytterligare uttag av fonderade medel. Motionärernas syfte med reduceringen av medlen till Operan är att frigöra resurser för ökad biblioteksersättning åt författare m. fl.

Utskottet har i det föregående föreslagit en mindre höjning av biblioteksersättningen än vad motionärerna yrkat. Utskottet, som inte har något att erinra mot vad föredragande statsrådet anfört om omslutningen och ianspråktagande av fonderade medel vid Operan, anser att det inte finns skäl att låta en höjning av biblioteksersättningen påverka medelsanvisningen till Operan. Utskottet avstyrker med hänvisning till det anförda yrkande 6 i motion 2202 och föreslår att riksdagen anvisar de medel regeringen begärt under anslaget.

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till proposition 1984/85:100 och med avslag på motion 1984/85:2202 yrkande 6 till *Bidrag till Operan* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 131 606 000 kr.

14. **Täckning av merkostnader för löner m. m. vid Operan.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt F 13 (s. 446 och 447) och hemställer

att riksdagen till *Täckning av merkostnader för löner m. m. vid Operan* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.

15. **Bidrag till Dramatiska teatern.** Regeringen har under punkt F 14 (s. 447 och 448) föreslagit riksdagen att till Bidrag till Dramatiska teatern för budgetåret 1985/86 anvisa ett reservationsanslag av 77 239 000 kr.

Motioner

I motion 1984/85:925 av Bengt Westerberg m. fl. (fp) yrkas, såvitt nu är i fråga,

8. att riksdagen till Bidrag till Dramatiska teatern för budgetåret 1985/86 anvisar 2 milj. kr. utöver vad regeringen föreslagit.

I motion 1984/85:1816 av Carl-Henrik Hermansson (vpk) och Eva Hjelmström (vpk) yrkas att riksdagen beslutar att med ändring av proposition 1984/85:100 under anslaget Bidrag till Dramatiska teatern uppta ett i förhållande till regeringens förslag med 2 800 000 kr. förhöjt belopp.

Utskottet

Regeringen räknar under anslaget Bidrag till Dramatiska teatern med en utgiftsökning om 7 755 000 kr. för budgetåret 1985/86. De egna inkomsterna beräknas kunna öka med 875 000 kr. Det återstående behovet av ökade inkomster om 6 880 000 kr. föreslås täckas genom statligt bidrag. Det totala statliga bidraget föreslås uppgå till 77 239 000 kr. Vid anslagsberäkningen har regeringen utgått från att besparingen enligt huvudförslaget endast tas ut till hälften eller med 875 000 kr.

Regeringens förslag till medelsanvisning till Dramatiska teatern innebär enligt motionerna 925 (fp) och 1816 (vpk) att teatern i fortsättningen knappast kommer att kunna motsvara de förväntningar man har rätt att ställa på en nationalscen. Enligt motion 925 bör därför anslaget räknas upp med 2 milj. kr. (yrkande 8). Motionärerna hänvisar bl. a. till att kompensation för ökade lönekostnader till följd av ingångna löneavtal inte beräknats fullt ut. I motion 1816 yrkas att anslaget skall höjas med 2 800 000 kr. vilket, tillsammans med ett i motionen förutsatt lika stort bidrag följande budgetår, skall återställa teaterns anslag till den nivå som gällde budgetåret 1982/83.

I vad gäller kompensation för kostnader för ingångna löneavtal erinrar utskottet om att regeringen i budgetpropositionen 1983/84 (bil. 10 s. 307) uttalade att avtalen i framtiden skulle kompenseras i en utsträckning som motsvarar löneutvecklingen på det statligt reglerade avtalsområdet. Detta har också skett vid medelsberäkningen för nästa budgetår. Utskottet anser i likhet med föredragande statsrådet att en halvering av besparingen enligt huvudförslaget bör göras. Utskottet, som inte heller i övrigt har något att erinra mot vad som förordats i propositionen, föreslår att riksdagen med avslag på motionerna 925 yrkande 8 och 1816 anvisar 77 239 000 kr. till Dramatiska teatern för budgetåret 1985/86.

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till proposition 1984/85:100 och med avslag på motionerna 1984/85:925 yrkande 8 och 1984/85:1816 till *Bidrag till Dramatiska teatern* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 77 239 000 kr.

16. **Rikskonsertverksamhet.** Regeringen har under punkt F 15 (s. 449—451) föreslagit riksdagen att till Rikskonsertverksamhet för budgetåret 1985/86 anvisa ett reservationsanslag av 51 822 000 kr.

Motioner

I motion 1984/85:925 av Bengt Westerberg m. fl. (fp) yrkas, såvitt nu är i fråga,

7. att riksdagen till Rikskonsertverksamhet för anslagsposten Offentlig konsertverksamhet för budgetåret 1985/86 anvisar 3 milj. kr. utöver vad regeringen föreslagit.

I motion 1984/85:1832 av Sten Svensson (m) yrkas att riksdagen beslutar att hos regeringen anhålla om förslag till ändrad inriktning av statens stöd till fonogramproduktion i enlighet med vad som anförts i motionen.

I motion 1984/85:2220 av Ingrid Sundberg m. fl. (m) yrkas, såvitt nu är i fråga,

12. att riksdagen till Rikskonsertverksamhet för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 46 822 000 kr.

Utskottet

Riksdagen har med anledning av proposition 1984/85:1 fattat principbeslut om omorganisation av regionmusiken och Rikskonserter (KrU 1984/85:7, rskr. 1984/85:53). En organisationskommitté (U 1984:01) har tillsatts för att förbereda omorganisationen. Regeringen har vidare uppdragit åt statens förhandlingsnämnd att förhandla med berörda landstingskommuner och kommuner för att bl. a. träffa överenskommelser med anledning av nämnda riksdagsbeslut. Med hänsyn härtill bör enligt regeringens förslag huvudförslaget inte tillämpas vid beräkningen av anslaget till Rikskonserter. Anslaget föreslås föras upp med 51 882 000 kr., vilket innebär en ökning med 5 284 000 kr.

Enligt motion 925 (fp) bör riksdagen anvisa 3 milj. kr. utöver regeringens förslag i syfte att öka Rikskonserters möjlighet att utnyttja svenska frilansmusiker i flera produktioner (yrkande 7). Dessa musikers arbetssituation är enligt motionärernas mening bekymmersam.

Vid riksdagsbehandlingen hösten 1984 av frågan om omorganisation av regionmusiken och Rikskonserter uttalade utskottet att frilansmusikernas situation måste förbättras vid den fortsatta regionaliseringen av musiklivet (KrU 1984/85:7 s. 13—14). Utskottet kan dock med hänsyn till budgetläget inte nu förorda att statliga medel anvisas för särskilda insatser för denna grupp utöver vad den av regeringen föreslagna medelsramen ger utrymme för. Utskottet avstyrker därför yrkande 7 i motion 925.

I motion 2220 (m) yrkas att stödet till Rikskonserters fonogramutgivning skall upphöra och att anslaget Rikskonsertverksamhet därför skall minskas med 5 milj. kr. (yrkande 12). I stället föreslår motionärerna en ökning av anslaget Stöd till fonogramutgivning med 1 milj. kr. i syfte att stödja

sådan utgivning som tillgodoser en smal och begränsad marknad. Detta senare förslag behandlar utskottet i det följande (s. 48).

Även i motion 1832 (m) tas frågan upp om Rikskonserters fonogramutgivning. Motionären vill att regeringen skall lägga fram förslag om att den fonogramutgivning som Rikskonserter bedriver på märket Caprice skall brytas ut och i fortsättningen bedrivas av ett självständigt statligt fonogrambolag i konkurrens med övriga bolag på marknaden.

Utskottet erinrar först om att utskottet hade att ta ställning till motioner om Rikskonserters fonogramutgivning även i sina betänkanden 1983/84:18 s. 36 och 1984/85:7 s. 21. Utskottet erinrar också om att regeringen i september 1984 beslöt uppdra åt Rikskonserter att se över och avge förslag beträffande inriktningen och omfattningen av Rikskonserters fonogramutgivning. Utredningen skall ha till syfte att begränsa kostnaderna för utgivningen och knyta denna närmare till Rikskonserters övriga verksamhet. Förslag skall lämnas om vilken utgivning som är möjlig inom en kostnadsram som är minskad till två tredjedelar av den kostnad som fonogramverksamheten uppgick till budgetåret 1983/84, dvs. med i runt tal 3 milj. kr. Inom denna ram skall produktionen i första hand inriktas på fonogram som står i ett direkt samband med Rikskonserters konsertproduktion, fonogram som är ett led i presentationen utomlands av svensk musik och svenska artister och fonogram med pedagogisk inriktning. Utredningsarbetet skall slutföras i sådan tid att förslaget kan ingå i anslagsframställningen inför budgetåret 1986/87. Utredningsarbetet bör inte föregripas. Det finns inte heller skäl att ändra utredningsuppdragets innebörd. Utskottet avstyrker därför motionerna 1832 och 2220 yrkande 12.

Utskottet tillstyrker således regeringens förslag till medelsanvisning om 51 822 000 kr. till Rikskonsertverksamhet budgetåret 1985/86.

Utskottet hemställer

1. beträffande *stöd till frilansmusiker*
   att riksdagen avslår motion 1984/85:925 yrkande 7 i denna del,
2. beträffande *Rikskonserters fonogramutgivning*
   att riksdagen avslår motionerna 1984/85:1832 och 1984/85:2220 yrkande 12 i denna del,
3. beträffande *medelsanvisningen*
   att riksdagen med bifall till proposition 1984/85:100 och med avslag på motionerna 1984/85:925 yrkande 7 i denna del och 1984/85:2220 yrkande 12 i denna del till *Rikskonsertverksamhet* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 51 822 000 kr.

17. **Regionmusiken**. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt F 16 (s. 451 och 452) och hemställer

att riksdagen till *Regionmusiken* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 103 152 000 kr.

18. **Bidrag till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner.** Regeringen har under punkt F 17 (s. 453—456) föreslagit riksdagen att till Bidrag till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner för budgetåret 1985/86 anvisa ett förslagsanslag av 215 581 000 kr.

Motion

I motion 1984/85:2220 av Ingrid Sundberg m. fl. (m) yrkas, såvitt nu är i fråga,

14. att riksdagen till Bidrag till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 212 181 000 kr.

Utskottet

Utskottet har i det föregående behandlat frågor om regionaliseringen av kulturverksamheten (s. 7—11), bl. a. en motion om omfördelning av grundbelopp till vissa teatrars förmån, vilken inte påverkar medelsanvisningen under förevarande anslag. Där har utskottet också redovisat vad föredragande statsrådet i utbildningshuvudtiteln inledningsvis anfört om angelägenheten av att framför allt de små institutionerna ges bättre förutsättningar att verka (prop. 1984/85:100 bil. 10 s. 38—40).

För att ge kulturrådet möjlighet att öka antalet grundbelopp för vissa av de små regionala teater- och dansinstitutionerna beräknas under förevarande anslag medel för ytterligare 28 grundbelopp. För musikinstitutioner och regionala skådebanor beräknas inte något förändrat antal grundbelopp. För fortsatt verksamhet med barn- och ungdomsteater i Hallands och Jämtlands län beräknas 180 000 kr. resp. 200 000 kr.

I motion 2220 (m) föreslås att några medel inte skall beräknas nästa budgetår för de regionala skådebanornas verksamhet (yrkande 14). Anslaget föreslås därför minskas med 4 400 000 kr. Som en kompensation för det bortfall i marknadsföringen förslaget skulle innebära, föreslår motionärerna att 1 milj. kr. skall anvisas för att fördelas av statens kulturråd till regionala och lokala teaterinstitutioner för marknadsföringsåtgärder. Förslagen i motionen innebär således en nettobesparing av 3 400 000 kr.

Det nuvarande statliga stödet till Skådebanan — Stiftelsen Riksskådebanan och sju regionala skådebanor — infördes fr. o. m. budgetåret 1978/79 efter ett utredningsarbete av kulturrådet (prop. 1977/78:100 bil. 12 s. 41, KrU 1977/78:18, rskr. 1977/78:153). Därvid framhölls bl. a. att Skådebanans möjligheter att samordna publikarbetet i regionerna och att göra särskilda insatser för att intressera nya grupper att delta i kulturlivet motiverar ett stöd från samhället. Mot nu angivna bakgrund och med hänsyn till den värdefulla insats som görs av bl. a. de regionala skådebanorna kan utskottet inte biträda kravet i motion 2220 på att dessa inte skulle få stöd i form av bidrag till grundbelopp under nästa budgetår. Som

en följd härav avstyrks också att medel till en särskild anslagspost för marknadsföringsåtgärder anvisas.

Utskottet har inte något att erinra mot vad som i övrigt förordats i budgetpropositionen.

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till proposition 1984/85:100 och med avslag på motion 1984/85:2220 yrkande 14 till *Bidrag till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 215 581 000 kr.

19. **Bidrag till fria teater-, dans- och musikgrupper.** Regeringen har under punkt F 18 (s. 456) föreslagit riksdagen att till Bidrag till fria teater-, dans- och musikgrupper för budgetåret 1985/86 anvisa ett reservationsanslag av 28 325 000 kr.

Motioner

I motion 1984/85:719 av Eva Hjelmström m. fl. (vpk) yrkas, såvitt nu är i fråga,

1. att riksdagen med ändring av proposition 1984/85:100 under anslaget Bidrag till fria teater-, dans- och musikgrupper upptar ett i förhållande till regeringens förslag med 5 000 000 kr. förhöjt belopp.

I motion 1984/85:1020 av Björn Samuelson (vpk) och Eva Hjelmström (vpk) yrkas att riksdagen hos regeringen hemställer om en översyn av de mindre teatergruppernas behov ute i landet och därvidlag särskilt beaktar TUR-teatern.

I motion 1984/85:2220 av Ingrid Sundberg m. fl. (m) yrkas, såvitt nu är i fråga,

15. att riksdagen till Bidrag till fria teater-, dans- och musikgrupper för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 27 500 000 kr.

Utskottet

Anslaget Bidrag till fria teater-, dans- och musikgrupper föreslås räknas upp med 825 000 kr. till 28 325 000 kr.

Av besparingsskäl bör anslaget enligt motion 2220 (m) utgå med oförändrat belopp nästa budgetår (yrkande 15).

I motion 719 (vpk) föreslås däremot att riksdagen skall anvisa 5 milj. kr. utöver vad regeringen föreslagit (yrkande 1). Utan denna ökning måste enligt motionärernas uppfattning ett antal grupper minska eller lägga ned sin verksamhet.

Utskottet erinrar om att stödet till de fria grupperna ökat de senaste åren trots det budgetmässiga läget. Utskottet tillstyrker nu den uppräkning av

anslaget med 825 000 kr. som regeringen föreslår för nästa budgetår. Det innebär att motionsyrkandena avstyrks.

Enligt motion 1020 (vpk) bör en översyn göras av behoven hos de mindre teatergrupperna ute i landet. Därvid bör särskilt beaktas behoven hos TUR-teatern i Värmland. Motionärerna påpekar att den — liksom andra mindre teatrar — har problem med låga löner, höga hyror och behov av investeringar. Till detta kommer för TUR-teaterns del investeringsbehov för turnéverksamhet.

Utskottet instämmer i motionärernas uppfattning att de fria grupperna har haft stor betydelse då det gäller att nå nya grupper, bl. a. barn och ungdomar, med teater. Värdet av de fria gruppernas insatser har också återspeglats i de senaste årens ökningar av förevarande anslag. Utskottet erinrar om att det ankommer på kulturrådet att bedöma hur stödet till de fria grupperna skall fördelas så att det inriktas mot grupper vilkas verksamhet kan bedömas vara av stort konstnärligt eller kulturpolitiskt värde. Utskottet anser inte att det behövs någon särskild översyn i syfte att belysa behoven speciellt hos fria grupper ute i landet. Kulturrådet måste självfallet för att kunna fullgöra bl. a. sin uppgift att fördela medlen under anslaget skaffa sig en total överblick över läget i hela landet. Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet att riksdagen avslår motion 1020.

Utskottet hemställer

1. beträffande *medelsanvisningen*
   att riksdagen med bifall till proposition 1984/85:100 och med avslag på motionerna 1984/85:719 yrkande 1 och 1984/85:2220 yrkande 15 till *Bidrag till fria teater-, dans- och musikgrupper* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 28 325 000 kr.,
2. beträffande *översyn av vissa teatrars medelsbehov*
   att riksdagen avslår motion 1984/85:1020.

20. **Bidrag till Musikaliska akademien**. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt F 19 (s. 457) och hemställer

att riksdagen till *Bidrag till Musikaliska akademien* för budgetåret 1985/86 anvisar ett anslag av 1 637 000 kr.

21. **Vissa bidrag till teater-, dans- och musikverksamhet**. Regeringen har under punkt F 20 (s. 458 och 459) föreslagit riksdagen att till Vissa bidrag till teater-, dans- och musikverksamhet för budgetåret 1985/86 anvisa ett reservationsanslag av 10 350 000 kr.

Motioner

I motion 1984/85:1308 av Jan-Erik Wikström m. fl. (fp, m, c, vpk) yrkas att riksdagen till Vissa bidrag till teater-, dans- och musikverksamhet för

budgetåret 1985/86 anvisar, utöver vad som föreslås i budgetpropositionen, ett avseende föreställningsverksamheten vid Drottningholmsteatern med 350 000 kr. förhöjt reservationsanslag.

I motion 1984/85:2220 av Ingrid Sundberg m. fl. (m) yrkas, såvitt nu är i fråga,

16. att riksdagen till Vissa bidrag till teater-, dans- och musikverksamhet för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 9 142 000 kr.

Utskottet

Under anslaget finns innevarande budgetår sex anslagsposter. En av dem, som avser Stiftelsen Rikskådebanan för verksamheten, föreslås höjas med 20 000 kr. till sammanlagt 1 208 000 kr. Anslagsposten Stiftelsen Drottningholms teatermuseum för föreställningsverksamheten uppgår innevarande budgetår till 2 269 000 kr. Den föreslås öka med 68 000 kr. Anslaget föreslås totalt föras upp med 10 350 000 kr.

Bidrag till Riksskådebanan bör enligt motion 2220 (m) inte utgå nästa budgetår varför förevarande anslag bör minskas med 1 208 000 kr. (yrkande 16).

Utskottet hänvisar till vad som anförts under punkt 18 i det föregående om betydelsen av Skådebanans verksamhet. Med hänvisning härtill anser utskottet att riksdagen bör avslå yrkande 16 i motion 2220.

I motion 1308 erinras om utvecklingen på senare år av teaterverksamheten vid Drottningholms teatermuseum. I motionen erinras också om att bidrag utgått till teaterverksamheten från Stockholms kommun och Stockholms läns landsting och att riksdagen föregående år räknade upp det statliga bidraget med 325 000 kr. sedan Stockholms kommun slopat sitt bidrag fr. o. m. år 1984. Utskottet utgick i sitt betänkande från att förhandlingar skulle tas upp mellan staten och Stockholms kommun om föreställningsverksamheten på Drottningholmsteatern. Motionärerna anför att sedan nu även Stockholms läns landsting meddelat att dess bidrag skall slopas fr. o. m. år 1985 bör enligt motionen riksdagen räkna upp anslaget för budgetåret 1985/86 med 350 000 kr. i förhållande till regeringens förslag.

Inför budgetåret och spelåret 1985/86 måste utskottet konstatera att verksamheten skulle allvarligt försvåras om riksdagen inte tillskjuter de medel som behövs. Riksdagen bör därför med bifall till motion 1308 vid medelsanvisningen beräkna 350 000 kr. mer än vad regeringen gjort för föreställningsverksamheten vid Drottningholms teatermuseum, dvs. totalt 2 687 000 kr.

Utskottet har inte något att erinra mot regeringens förslag i övrigt.

Utskottet hemställer

1. beträffande *beräknande av medel under anslaget för Stiftelsen Riksskådebanan för verksamheten*
   att riksdagen med bifall till proposition 1984/85:100 och med avslag på motion 1984/85:2220 yrkande 16 i denna del beslutar att för angivna ändamål under anslaget skall beräknas 1 208 000 kr..
2. beträffande *beräknande av medel under anslaget för Stiftelsen Drottningholms teatermuseum för föreställningsverksamheten*
   att riksdagen med anledning av proposition 1984/85:100 och med bifall till motion 1984/85:1308 i denna del beslutar att för angivna ändamål under anslaget skall beräknas 2 687 000 kr.,
3. beträffande *medelsanvisningen*
   att riksdagen med anledning av proposition 1984/85:100, med bifall till motion 1984/85:1308 i denna del samt med avslag på motion 1984/85:2220 yrkande 16 i denna del till *Vissa bidrag till teater-, dans- och musikverksamhet* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 10 700 000 kr.

22. **Stöd till fonogramverksamhet**. Regeringen har under punkt F 21 (s. 459 och 460) föreslagit riksdagen att till Stöd till fonogramverksamhet för budgetåret 1985/86 anvisa ett reservationsanslag av 7 679 000 kr.

Motion

I motion 1984/85:2220 av Ingrid Sundberg m. fl. (m) yrkas, såvitt nu är i fråga,

13. att riksdagen till Stöd till fonogramverksamhet för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 8 679 000 kr.

Utskottet

Anslaget Stöd till fonogramverksamhet föreslås föras upp med 7 679 000 kr. nästa budgetår, dvs. ökas med 79 000 kr. Ökningen avser stödet till utgivningen av en musikhistorisk fonogramantologi.

I motion 2220 (m) hemställs att anslaget skall ökas med 1 milj. kr. i förhållande till regeringens förslag (yrkande 13). Detta är ett följdyrkande till krav i samma motion om att Rikskonserters fonogramutgivning skall upphöra.

Eftersom utskottet under punkt 16 avstyrkt yrkandet om Rikskonserters fonogramutgivning föreslår utskottet att riksdagen avslår även det nu aktuella yrkandet om en ökning av förevarande anslag med 1 milj. kr.

Utskottet har i övrigt inte något att erinra mot regeringens medelsberäkning och hemställer

att riksdagen med bifall till proposition 1984/85:100 och med avslag på motion 1984/85:2220 yrkande 13 till *Stöd till fonogramverksamhet* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 7 679 000 kr.

Bildkonst

23. **Statens konstråd.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt F 22 (s. 461 och 462) och hemställer

att riksdagen till *Statens konstråd* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 2 337 000 kr.

24. **Förvärv av konst för statens byggnader m. m.** Regeringen har under punkt F 23 (s. 462 och 463) föreslagit riksdagen att

1. godkänna vad som i propositionen anförts om beställningar av konst som föranleder utgifter under senare budgetår än budgetåret 1985/86,

2. till Förvärv av konst för statens byggnader m. m. för budgetåret 1985/86 anvisa ett reservationsanslag av 26 520 000 kr.

Motion

I motion 1984/85:2220 av Ingrid Sundberg m. fl. (m) yrkas, såvitt nu är i fråga,

17. att riksdagen till Förvärv av konst för statens byggnader m. m. för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 23 410 000 kr.

Utskottet

För statens konstråds inköp av konst beräknar regeringen 26 520 000 kr. nästa budgetår. Föredragande statsrådet förordar att Föreningen Handarbetets vänner skall tillförsäkras stöd genom att ett visst belopp av de medel för konstinköp som statens konstråd disponerar används för beställningar hos Handarbetets vänner.

Utskottet tillstyrker vad som förordas om medel till statens konstråds inköp nästa budgetår och har inte något att erinra mot att konstrådet medges att beställa konst till ett belopp av högst 6,8 milj. kr. för betalning under följande budgetår.

Bidraget till konstförvärv till samlingslokaler och folkparker beräknas till 3 110 000 kr. vilket innebär en ökning med 60 000 kr.

Enligt motion 2220 (m) bör riksdagen inte anvisa några medel för konstförvärv till samlingslokaler och folkparker. Anslaget bör därför minskas med 3 110 000 kr. i förhållande till regeringens förslag (yrkande 17).

Den bidragsdel som är avsedd för folkparkerna disponeras av Folkparkernas centralorganisation. Samlingslokalorganisationernas samarbetskommitté får bidrag som används för allmänna samlingslokaler anslutna till Folkets husföreningarnas riksorganisation (FHR), Bygdegårdarnas riksförbund och Riksföreningen Våra gårdar.

Utskottet, som vid föregående riksmöte (KrU 1983/84:18 s. 46) med anledning av ett likartat motionsyrkande inhämtade närmare uppgifter om dispositionen av anslagsposten till konstförvärv till samlingslokaler och folkparker, anser liksom förra året att bidragen till folkparker och samlingslokaler är viktiga för att stimulera det lokala konstlivet. Utskottet vill i sammanhanget framhålla att FHR, Bygdegårdarnas riksförbund och Riksföreningen Våra gårdar ordnar gemensamma inköpsutställningar på olika håll i landet. Utställningarna – KONST ÅT ALLA – har förutom att vara organisationernas huvudsakliga inköpskälla för konst, en viktig funktion bl. a. som konstorientering för en stor publik. Utskottet avstyrker motionsyrkandet och tillstyrker regeringens förslag även i denna del.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen godkänner vad som i proposition 1984/85:100 anförts om beställningar av konst som föranleder utgifter under senare budgetår än budgetåret 1985/86,
2. att riksdagen med bifall till proposition 1984/85:100 och med avslag på motion 1984/85:2220 yrkande 17 till *Förvärv av konst för statens byggnader m. m.* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 26 520 000 kr.

25. **Bidrag till Akademien för de fria konsterna.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt F 24 (s. 463 och 464) och hemställer

att riksdagen till *Bidrag till Akademien för de fria konsterna* för budgetåret 1985/86 anvisar ett anslag av 1 172 000 kr.

26. **Vissa bidrag till bildkonst.** Regeringen har under punkt F 25 (s. 464 och 465) föreslagit riksdagen att till Vissa bidrag till bildkonst för budgetaret 1985/86 anvisa ett reservationsanslag av 7 789 000 kr.

Motioner

I motion 1984/85:607 av Karin Ahrland (fp) och Jan-Erik Wikström (fp) yrkas att riksdagen under anslaget Vissa bidrag till bildkonst, anslagsposten Sveriges konstföreningars riksförbund, för budgetåret 1985/86 anvisar 200 000 kr. utöver vad regeringen föreslagit.

I motion 1984/85:718 av Eva Hjelmström m. fl. (vpk) yrkas att riksdagen under anslaget Vissa bidrag till bildkonst, anslagsposten Sveriges konstföreningars riksförbund, för budgetåret 1985/86 anvisar 200 000 kr. utöver regeringens förslag.

I motion 1984/85:1830 av Olle Svensson (s) och Lars Andersson (s) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om behovet av statliga insatser för att garantera Svenskt barnbildarkivs framtid.

Utskottet

Under anslaget Vissa bidrag till bildkonst finns innevarande budgetår åtta anslagsposter. En av dessa avser bidrag till Sveriges konstföreningars riksförbund. Regeringen föreslår en uppräkning av denna post med 32 000 kr. till 1 112 000 kr.

Riksdagen bör enligt motionerna 607 (fp) och 718 (vpk) ytterligare öka bidraget till Sveriges konstföreningars riksförbund med 200 000 kr. Medlen behövs för att bygga ut förbundets verksamhet inom konstbildningsområdet. Bl. a. behöver förbundet hjälpa konstföreningarna i landet att utbilda och stödja de 15 000 ideellt arbetande funktionärer som finns i föreningarna.

Utskottet anser att Sveriges konstföreningars riksförbunds konstbildningsverksamhet bör få ett ytterligare stöd. Därför bör riksdagen med bifall till motionerna 607 och 718 beräkna 1 312 000 kr. under förevarande anslag för anslagsposten Sveriges konstföreningars riksförbund.

En av anslagsposterna avser bidrag till Eskilstuna kommun för svenskt barnbildarkiv. Bidraget är innevarande budgetår 80 000 kr. och föreslås räknas upp med 15 000 kr.

Utskottet tillstyrker att denna anslagspost liksom övriga, här ej berörda, anslagsposter beräknas i enlighet med propositionen. Anslaget bör föras upp med 7 989 000 kr.

Enligt motion 1830 bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna att ett ökat ekonomiskt engagemang från statens sida bör planeras beträffande barnbildarkivet i Eskilstuna.

Utskottet vill framhålla att riksdagen vid föregående riksmöte (KrU 1983/84:18 s. 47, rskr. 1983/84:268) uttalade sig för ett ökat stöd till arkivet och att detta önskemål så till vida tillgodosetts i årets budgetproposition att en uppräkning med 18 % av bidraget föreslagits, något som utskottet ovan tillstyrkt. Utskottet, som anser att det inte är påkallat med ett nytt uttalande rörande arkivets resursbehov, förutsätter att regeringen vid kommande budgetprövningar beaktar bidragsbehovet för barnbildarkivet. Motion 1830 avstyrks under hänvisning till det anförda.

Utskottet hemställer

1. beträffande *beräknande av medel under anslaget för Sveriges konstföreningars riksförbund*
   att riksdagen med anledning av proposition 1984/85:100 och med bifall till motionerna 1984/85:607 och 1984/85:718, båda i denna del, beslutar att för angivna ändamål under anslaget skall beräknas 1 312 000 kr.,

2. beträffande *beräknande av medel under anslaget för Konstfrämjandet*
   att riksdagen med bifall till proposition 1984/85:100 beslutar att för angivna ändamål under anslaget skall beräknas 4 752 000 kr.,
3. beträffande *medelsanvisningen*
   att riksdagen med anledning av proposition 1984/85:100 och med bifall till motionerna 1984/85:607 och 1984/85:718, båda i denna del, till *Vissa bidrag till bildkonst* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 7 989 000 kr.,
4. beträffande *uttalande om bidraget till Eskilstuna kommun för Svenskt barnbildarkiv*
   att riksdagen avslår motion 1984/85:1830.

Arkiv

27. **Riksarkivet och landsarkiven.** Regeringen har under punkt F 26 (s. 466 och 467) föreslagit riksdagen att till Riksarkivet och landsarkiven för budgetåret 1985/86 anvisa ett förslagsanslag av 72 440 000 kr.

Motioner

I motion 1984/85:301 av Arne Fransson m. fl. (c) yrkas att riksdagen begär att regeringen låter inrätta ett centralt journalarkiv och att detsamma förläggs till Jönköping.

I motion 1984/85:348 av Sven Henricsson (vpk) yrkas att riksdagen hos regeringen hemställer om åtgärder för att tillskjuta resurser i sådan omfattning att verksamheten vid Svensk arkivinformation i Ramsele (SVAR) kan drivas i den ordning som ursprungligen fastställdes av regeringen.

I motion 1984/85:1307 av Rune Torwald (c) och Ingemar Hallenius (c) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts beträffande konsekvenserna av eventuella besparingar vid landsarkiven i Göteborg m. fl. orter.

I motion 1984/85:1803 av Ingemar Eliasson (fp) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts beträffande Svensk arkivinformation i Ramsele (SVAR).

I motion 1984/85:1824 av Sture Korpås (c) och Rosa Östh (c) yrkas att riksdagen beslutar att hos regeringen begära förslag om anvisning av ytterligare 90 000 kr. på tilläggsbudget för budgetåret 1985/86 till riksarkivet för lönebidrag till föreståndare för länsomfattande folkrörelsearkiv.

I motion 1984/85:1827 av Sven-Erik Nordin (c) och Martin Olsson (c) yrkas att riksdagen beslutar anvisa ett med 900 000 kr. ökat anslag av 1 637 000 kr. till verksamheten vid Svensk arkivinformation i Ramsele m. m.

I motion 1984/85:2473 av Pär Granstedt (c) yrkas

1. att riksdagen hos regeringen begär förslag om medel för ytterligare ett lönebidrag till arkivföreståndare vid folkrörelsearkiv i samband med att tilläggsbudget I för budgetåret 1985/86 läggs,

2. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om behovet av en översyn av grunderna för beviljande av ekonomiskt stöd till arkivföreståndare vid länsomfattande folkrörelsearkiv.

I motion 1984/85:2481 av Marianne Karlsson (c) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att byggnadsstyrelsen omgående bör få i uppdrag att projektera utbyggnaden av mellanvallen vid Vadstena slott.

I motion 1984/85:2486 av Tore Nilsson (m) yrkas att riksdagen begär att regeringen reformerar den statliga heraldiska verksamheten i syfte att förenkla och förbilliga den.

Utskottet

För riksarkivet och landsarkiven föreslås en begränsad tillämpning av huvudalternativet nästa budgetår, varvid besparingen återförs till anslaget för att användas till särskilda arkivprojekt hos ett antal myndigheter. Enligt föredragande statsrådet bör riksarkivet i anslagsframställningen för budgetåret 1986/87 redovisa dels effekterna av detta projektarbete, dels konsekvenserna av en samlad tillämpning av huvudförslaget för en treårsperiod med början innevarande budgetår.

Anslaget Riksarkivet och landsarkiven föreslås föras upp med 72 440 000 kr., vilket innebär en ökning med 9 253 000 kr.

De allmänna besparingskraven inom statsförvaltningen kommer enligt motion 1307 (c) att få olyckliga konsekvenser för landsarkivens möjligheter att upprätthålla sin service mot forskare och allmänhet. Om *landsarkiven* skall spara kommer det att dels innebära minskade öppethållandetider, dels medföra personalminskningar som i många fall drabbar personal med lönebidrag vilka har svårt att få andra arbeten. Besparingarna drabbar också landsarkivens bokbinderi- och konserveringsverksamhet. Riksdagen bör därför ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om konsekvenserna av eventuella besparingar vid landsarkiven i Göteborg m. fl. orter.

Som utskottet redovisat skall riksarkivet inför nästa budgetår redovisa konsekvenserna av en samlad tillämpning av huvudförslaget för en treårs-

period. Utskottet har i dag inte underlag för att bedöma vilka effekter detta kommer att få för t. ex. servicen till allmänheten och forskarna. Det är dock givet att besparingar måste innebära omprövningar av verksamhetens omfattning och art. Enligt vad utskottet inhämtat planerar regeringen att tillsätta en kommitté med uppgift att precisera målen och ambitionsnivåerna för det offentliga arkivväsendet. Utskottet anser med hänvisning till det anförda att motion 1307 inte bör föranleda någon riksdagens åtgärd.

Verksamheten vid *Svensk arkivinformation i Ramsele m. m. (SVAR)* permanentades fr. o. m. den 1 juli 1984 och fick ett reguljärt statsbidrag under anslaget Riksarkivet och landsarkiven (KrU 1983/84:18 s. 49—50). Den verksamhet som fr. o. m. innevarande budgetår sammanförts inom SVAR har tidigare bekostats med sysselsättningsmedel. När verksamheten permanentades avsågs den inte få samma omfattning som den tidigare verksamheten. Däremot utgick föredragande statsrådet från att de personer som dittills haft tjänster med lönebidrag och varit knutna till landsarkivet i Härnösand skulle finnas kvar vid SVAR och efter den 1 juli 1984 knytas till Riksarkivet.

Det reguljära bidraget till SVAR är innevarande budgetår 700 000 kr. och föreslås i budgetpropositionen öka med 37 000 kr.

Yrkandet i motion 1803 (fp) om permanentning av SVAR och finansiering av verksamheten från ordinarie anslag är tillgodosett genom riksdagens beslut vid föregående riksmöte. Motionen avstyrks därför.

Verksamheten vid SVAR bör enligt motionerna 348 (vpk) och 1827 (c) få sådana resurser att den kan utvidgas till den omfattning som förutsatts i riksarkivets organisationsförslag inför permanentningen den 1 juli 1984. I motion 1827 hemställs att riksdagen skall anvisa 900 000 kr. till SVAR utöver de 737 000 kr. som regeringen föreslagit.

I det organisationsförslag som riksarkivet utarbetade för SVAR inför budgetåret 1984/85 ingick dels den permanenta del av verksamheten som bekostas under förevarande anslag, dels den verksamhet som bekostas med sysselsättningsmedel, dels verksamhet bekostad med medel från inkomster av verksamheten. Som utskottet påpekade redan vid föregående riksmöte har avsikten inte varit att den nya permanenta organisationen skulle ha samma omfattning som den tidigare. Verksamheten bedrivs nu i huvudsak i enlighet med riksarkivets organisationsförslag, vilket innebär att det finns tre fasta tjänster och att det dessutom finns 19 lönebidragstjänster. Till detta kommer ett antal tillfälligt sysselsatta med beredskapsarbete vilkas antal varierar beroende på arbetsmarknadssituationen. Utskottet kan inte tillstyrka den ökning av den permanenta organisationen som föreslås i motionerna. Den fortsatta utbyggnaden får prövas i det årliga budgetarbetet. Storleken på den del av verksamheten som bedrivs med sysselsättningsmedel måste givetvis även i fortsättningen bedömas utifrån rådande arbetsmarknadssituation. Med hänvisning till det anförda

avstyrker utskottet motionerna 348 och 1827 och föreslår att riksdagen beräknar medel för SVAR i enlighet med regeringens förslag.

Under anslagsposten Riksarkivets nämnd för enskilda arkiv beräknas medel för bidrag till arvode åt depåföreståndare vid *folkrörelsearkiv*, vars verksamhet riktar sig till alla folkrörelser och som har län eller landskap till verksamhetsfält samt är den enda läns- eller landskapsdepån bland folkrörelsearkiven inom länet eller landskapet. Medel beräknas även för bidrag till andra arkivdepåer och för inventering av enskilda arkiv.

I motionerna 1824 (c) och 2473 (c) (yrkande 1) yrkas att medel skall anvisas på tilläggsbudget för bidrag till föreståndararvode vid ytterligare ett folkrörelsearkiv. Motionärerna anser att när möjligheten att få statsbidrag till föreståndararvode infördes förutsattes det att även nytillkommande folkrörelsearkiv skulle få bidrag. Nu har flera nya arkiv av detta slag bildats utan att bidrag till föreståndararvode anvisats. Enligt motion 2473 bör en översyn av det ekonomiska stödet till de länsomfattande folkrörelsearkiven göras i syfte att öka antalet bidragsberättigade arkiv (yrkande 2).

De länsomfattande folkrörelsearkiven har enligt utskottets uppfattning en viktig uppgift att fylla. Arkiven garanterar att en betydelsefull del av landets folkrörelsehistoria bevaras för framtiden. Utskottet anser därför att regeringen inför kommande budgetåret bör överväga bidrag till föreståndararvode vid ytterligare arkiv. Någon översyn av bidragssystemet i syfte att bygga ut det anser utskottet däremot inte påkallad. Utskottet föreslår att riksdagen med anledning av motionerna 1824 och 2473 yrkande 1 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört. Yrkande 2 i motion 2473 avstyrks.

Utskottet har inget att erinra mot vad som i övrigt förordas under anslaget Riksarkivet och landsarkiven.

Enligt motion 2486 (m) bör riksdagen begära att regeringen reformerar *den statliga heraldiska verksamheten* i syfte att förenkla och förbilliga den.

Utskottet hade att behandla ett likartat motionsyrkande vid föregående riksmöte (KrU 1983/84:18 s. 50—51). Med hänvisning till vad utskottet där anförde bl. a. om den omorganisation som skett fr. o. m. den 1 juli 1983 beträffande riksarkivets heraldiska verksamhet avstyrker utskottet motion 2486.

Regeringen bör enligt motion 301 (c) låta inrätta ett centralt *journalarkiv* för bevarande av medicinska journaler och lokalisera detta till Jönköping.

Ett motionsyrkande i frågan har på kulturutskottets hemställan avslagits av riksdagen tidigare under innevarande riksmöte (KrU 1984/85:2). Som redovisas i motionen har frågor om patientjournaler och om journalarkiv nyligen utretts av journalutredningen (S 1980:02). Utredningens betänkanden (Ds S 1982:5 och SOU 1984:73) bereds för närvarande inom regeringskansliet. En proposition beräknas avlämnas under april månad i år. Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motion 301.

I motion 2481 (c) yrkas att byggnadsstyrelsen omgående bör få i uppdrag att projektera *utbyggnaden av mellanvallen vid Vadstena slott* i syfte att kunna erbjuda landsarkivet i Vadstena ökade utrymmen.

Utskottet behandlade vid föregående riksmöte (KrU 1983/84:4 samt 1983/84:18 s. 51) motionsyrkanden om fortsatt utbyggnad av Vadstena slott. Utskottet utgick från att berörda myndigheter kommer att uppmärksamma frågan om en fortsatt återuppbyggnad av vallarna vid Vadstena slott och avstyrkte de då aktuella motionsyrkandena. Utskottet finner ingen anledning till annan bedömning med anledning av den nu aktuella motionen och föreslår att riksdagen avslår densamma. Utskottet vill i sammanhanget nämna att byggnadsstyrelsen i sin anslagsframställning för budgetåret 1985/86 tagit upp återuppbyggnaden av vallarna vid Vadstena slott bland projekt som är möjliga att starta före år 1992. Det finns dock anledning påpeka att många andra projekt finns som har givits en högre angelägenhetsgrad.

Utskottet hemställer

1. beträffande *uttalande om effekterna av besparingar vid landsarkivet i Göteborg m. fl. landsarkiv*
   att riksdagen avslår motion 1984/85:1307,
2. beträffande *permanentning av SVAR*
   att riksdagen avslår motion 1984/85:1803,
3. beträffande *utbyggnad av den permanenta verksamheten vid SVAR*
   att riksdagen avslår motionerna 1984/85:348 och 1984/85:1827 i denna del,
4. beträffande *beräknande av medel under anslaget för SVAR*
   att riksdagen med bifall till proposition 1984/85:100 och med avslag på motion 1984/85:1827 i denna del beslutar att för angivna ändamål under anslaget skall beräknas 737 000 kr.,
5. beträffande *bidrag till folkrörelsearkiv*
   att riksdagen med anledning av motionerna 1984/85:1824 och 1984/85:2473 yrkande 1 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,
6. beträffande *översyn av bidraget till folkrörelsearkiven*
   att riksdagen avslår motion 1984/85:2473 yrkande 2,
7. beträffande *medelsanvisningen*
   att riksdagen med bifall till proposition 1984/85:100 och med avslag på motion 1984/85:1827 i denna del till *Riksarkivet och landsarkiven* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 72 440 000 kr.,
8. beträffande *den heraldiska verksamheten*
   att riksdagen avslår motion 1984/85:2486.

9. beträffande *medicinskt journalarkiv i Jönköping*
att riksdagen avslår motion 1984/85:301,
10. beträffande *utbyggnad av vallarna vid Vadstena slott*
att riksdagen avslår motion 1984/85:2481.

28. **Ortnamns värde och vård.** Regeringen har (s. 467—475) berett riksdagen tillfälle att ta del av vad som i propositionen anförts om principer för ortnamnsverksamheten.

Motioner

I motion 1984/85:921 av Lennart Brunander (c) och Inger Josefsson (c) yrkas — med hänvisning till vad som anförts i motion 1984/85:918 — såvitt nu är i fråga

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om postens ortsadresser.

I motion 1984/85:1822 av Bengt Kindbom m. fl. (c) yrkas att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om språkregler, postadresser och ortnamnsråd.

Utskottet

I enlighet med riksdagens uttalande vid riksmötet 1978/79 (KrU 1978/79:5, rskr. 1978/79:22) om en allsidig utredning på ortnamnsområdet tillkallades en särskild utredare för att utreda frågor om ortnamnsverksamheten m. m. i riket. Utredningen avgav betänkandet (SOU 1982:45) Ortnamns värde och vård.

I årets budgetproposition framhåller föredragande statsrådet att flertalet av de åtgärder som ortnamnsutredningen föreslagit kan vidtas av regeringen eller av myndigheter utan godkännande av riksdagen. Statsrådet anser ändå att förslagen är av så stor principiell vikt att riksdagen bör beredas tillfälle att ta del av vad som enligt hans mening bör vara vägledande för ortnamnsverksamheten.

Det framhålls i propositionen att det är av stort kulturhistoriskt och socialt värde att de nedärvda ortnamnen vårdas och bevaras och att ny namngivning sker så att kulturarvet skyddas. För att åstadkomma en bättre enhetlighet och samordning i ortnamnsverksamheten förordas att statens lantmäteriverk (LMV) ges en allmänt samordnande uppgift när det gäller ortnamnsfrågorna. LMV skall samråda med dialekt- och ortnamnsarkiven samt svenskt visarkiv (DOVA) och riksantikvarieämbetet (RAÄ). Namngivningen på de allmänna kartorna bör vara normerande. Postverket, televerket, statens järnvägar, sjöfartsverket, luftfartsverket, byggnadsstyrelsen och vattenfallsverket bör i förekommande fall samråda med berörda kommuner i namngivningsfrågor. Ett särskilt ortnamnsråd bör inrättas.

Det bör av organisatoriska och praktiska skäl knytas till LMV. Rådet bör utgöra ett samarbetsorgan för de myndigheter och intressen som bör ha ett inflytande på utformningen av ortnamnsverksamheten. Det bör utforma principerna och målen för en god ortnamnspolitik och medverka till att information därom sprids. Det bör också kunna lämna råd i enskilda ortnamnsfrågor av principiell betydelse. Rådet bör också kunna lämna kommunerna stöd när de fastställer riktlinjer för namngivning och namnvård inom sina områden. Ortnamnsrådet bör enligt föredragande statsrådets mening även spela en viktig rådgivande roll när postverket i samråd med kommuner överväger frågor om vilka system för utdelningsadresser (gata, väg, gård, by, etc.) som skall användas. Rådet bör också överväga utredningens förslag om utgivning av ortnamnsförteckningar. Beträffande ortnamn i flerspråkiga områden uttalar föredragande statsrådet att ortnamn skall återges på de språk som talas i området. Därvid bör även det av minoriteterna tillämpade skrivsättet användas. Detta innebär att i de områden där ursprungliga samiska namn finns bör dessa användas och återges med adekvat samisk ortografi. Samma synsätt bör användas i fråga om de finska ortnamnen i Tornedalen.

Ortnamnsfrågor tas upp i två motioner. I motion 1822 (c) hemställs att i ortnamnsrådet skall ingå representanter för Riksförbundet för Hembygdsvård, DOVA, RAÄ, kommunerna, samerna samt de statliga myndigheter som har avgörande i ortnamnsfrågor. Vid stavningen av ortnamn bör enligt motionen målsättningen vara att hänsyn tas till det lokala och regionala namnskicket och att detta ges försteg framför rikssvenskans. Motionärerna tar också upp frågan om postverkets adressering. Den grundläggande principen för postverkets adresseringssystem skall enligt motionen vara att gårds-, by- och/eller sockennamn skall få finnas kvar i utdelningsadresserna på landsbygden och inte ersättas av enbart postlådenummer. Både i denna motion och i motion 921 (c) (yrkande 1) yrkas också att det skall vara möjligt att återinföra tidigare använda, men indragna poststationers namn som ortsadress.

Utskottet instämmer i den uppfattning som kommer till uttryck i propositionen och motionerna att det är av stort kulturhistoriskt och socialt värde att nedärvda ortnamn vårdas och bevaras. Utskottet har därför inte funnit något att erinra mot vad som anförts i propositionen om allmänna principer för ortnamnsverksamheten. Det är betydelsefullt att LMV nu får en allmänt samordnande uppgift när det gäller ortnamnsfrågorna och att ett ortnamnsråd inrättas.

I fråga om sammansättningen av ortnamnsrådet konstaterar utskottet att önskemålen i motion 921 blir tillgodosedda genom vad föredragande statsrådet anfört. Motionen bör inte föranleda någon riksdagens åtgärd i denna fråga.

Ortnamn bör, såsom framhålls i propositionen, vara funktionella, vilket innebär att de bör vara språkligt korrekta, lätthanterliga och identifieran-

de. Det svenska rikssprâket bör enligt föredragande statsrådet ligga till grund för stavning av svenska ortnamn i alla officiella sammanhang vilket inte utesluter att en avvägning mellan rikssprâk och dialekt måste göras i åtskilliga fall. Utskottet anser liksom föredragande statsrådet och motionärerna att det från kulturhistoriska utgångspunkter är viktigt att slå vakt om de existerande ortnamnen och ta hänsyn till det lokala och regionala namnskicket vid ny namngivning. Genom ett sådant synsätt torde motionärernas önskemål om hänsynstagande till lokala och dialektala namnformer i stor utsträckning kunna tillgodoses utan att riksdagen gör något särskilt uttalande med anledning av motionen. Utskottet kan dock inte ställa sig bakom något uttalande att det lokala och regionala namnskicket skall ges försteg framför rikssvenskans. Det får bli en uppgift för ortnamnsrådet att närmare utveckla och avväga principerna och målen för en god ortnamnspolitik.

I vad gäller frågan om de adresseringssystem och ortsadresser som används av postverket vill utskottet först erinra om att riksdagens beslut år 1978 att begära en allsidig ortnamnsutredning till viss del hade sin grund i den oro som uttryckts i en motion över postverkets försök med nya utdelningsadresser på landsbygden. Utskottet noterar därför att föredragande statsrådet i budgetpropositionen uttrycker sin förståelse för den oro och olust som människor kan känna när ett invant namn eller en känd adress ändras.

Utskottet fäster mycket stor vikt vid vad som uttalas i propositionen om att det är önskvärt att gårds-, by- och sockennamn i största möjliga utsträckning bör användas i adresserna på landsbygden och att lokala förhållanden bör vara avgörande när postverket samråder med kommuner om vilket adresseringssystem som skall tillämpas. Utskottet erinrar i detta sammanhang om att postverket i sitt remissyttrande över ortnamnsutredningens betänkande uttalat att postverket gärna medverkar till att gårds-, by- och, då så är möjligt och lämpligt, sockennamn i största möjliga utsträckning används i adresser. Det är också viktigt att framhålla att ett för riket enhetligt adresseringssystem inte bör eftersträvas. Utskottet vill också understryka betydelsen av att människor informeras om möjligheten att, i de fall en ändring av utdelningsadresserna redan skett, anmäla en kompletterande adress till kyrkobokföringen resp. lokala skattemyndigheten för att på så sätt bevara t. ex. gårds- och bynamn i utdelningsadresser. Med hänvisning till det anförda anser utskottet att riksdagen inte behöver göra något uttalande med anledning av vad som yrkas i motion 921 om utdelningsadresser.

Frågan om postadresser, dvs. ortsadresser, behandlade utskottet under hösten 1984 i betänkandet KrU 1984/85:6. Utskottet redovisade då att postverket efter år 1973 beslutat att det skall vara möjligt att behålla den gamla ortsadressen när en poststation dras in och utdelningen sker från en annan station. Som påpekas i budgetpropositionen är det lämpligt att

kommunerna inhämtar den lokala uppfattningen i namnfrågan innan ett ärende om ändrad ortsadress avgörs av postverket. Det finns annars en stor risk att allmänheten inte får kunskap om förslaget innan det är genomfört.

Som utskottet redovisade i betänkandet 1984/85:6 har ekonomiska och servicemässiga konsekvenser anförts mot att återinföra ortsadresser i fall där ändringen redan skett. Även i dessa fall kan emellertid en anmälan om komplettering av utdelningsadressen göras till kyrkobokföringen resp. lokala skattemyndigheten för att på detta sätt bevara den tidigare ortsadressen. Utskottet kan således inte tillstyrka yrkandena i motionerna 921 och 1822 om rätt att återfå tidigare använda ortsadresser.

Utskottet hemställer

att riksdagen med avslag på motionerna 1984/85:921 yrkande 1 och 1984/85:1822 utan erinran lägger till handlingarna vad som anförts i proposition 1984/85:100 om principer för ortnamnsverksamheten.

29. **Dialekt- och ortnamnsarkiven samt svenskt visarkiv**. Regeringen har under punkt F 27 (s. 476 och 477) föreslagit riksdagen att till Dialekt- och ortnamnsarkiven samt svenskt visarkiv för budgetåret 1985/86 anvisa ett förslagsanslag av 13 845 000 kr.

Motion

I motion 1984/85:1305 av Bruno Poromaa m. fl. (s) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om behovet av att inrätta en arkivarietjänst med inriktning på finska vid arkivet i Umeå.

Utskottet

Regeringen föreslår att anslaget för myndigheten dialekt- och ortnamnsarkiven samt svenskt visarkiv (DOVA) skall ökas med 789 000 kr. till totalt 13 845 000 kr. nästa budgetår. Därvid har inga ändringar av personalstyrkan förutsatts, vilket överensstämmer med myndighetens anslagsframställning.

I motion 1984/85:1305 (s) yrkas att behovet av att inrätta en tjänst i Umeå som arkivarie med inriktning på finska skall ges till känna för regeringen. Motionärerna hänvisar till att myndighetens verksamhet avser inte bara material på svenska språket utan även på finska och samiska språken och till att det redan finns en tjänst med inriktning på samiska.

Utskottet kan inte tillstyrka att riksdagen begär någon ny tjänst vid DOVA. Utskottet förutsätter att DOVA bevakar att myndigheten inom sina resursramar har den kompetens i vad gäller t. ex. finska språket som bedöms nödvändig för verksamheten och att myndigheten annars om den

finner detta påkallat i sin anslagsframställning redovisar de förslag om förändringar som är önskvärda. Mot bakgrund av det anförda avstyrker utskottet motion 1305.

Utskottet har inget att erinra mot medelsberäkningen och hemställer

1. beträffande *medelsanvisningen*
   att riksdagen till *Dialekt- och ortnamnsarkiven samt svenskt visarkiv* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 13 845 000 kr.,
2. beträffande *uttalande om tjänst med inriktning på finska*
   att riksdagen avslår motion 1984/85:1305.

30. **Svenskt biografiskt lexikon. Statliga arkiv: Vissa kostnader för samlingar och materiel m. m.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna F 28 och F 29 (s. 477—480) och hemställer

1. att riksdagen till *Svenskt biografiskt lexikon* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 1 960 000 kr.,
2. att riksdagen till *Statliga arkiv: Vissa kostnader för samlingar och materiel m. m.* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 2 798 000 kr.

31. **Bidrag till vissa arkiv**. Regeringen har under punkt F 30 (s. 480—482) föreslagit riksdagen att till Bidrag till vissa arkiv för budgetåret 1985/86 anvisa ett anslag av 2 205 000 kr.

Motioner

I motion 1984/85:608 av Gunnar Olsson (s) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om Emigrantregistret i Värmland.

I motion 1984/85:1299 av Jan Hyttring (c) yrkas att riksdagen beslutar ge Emigrantregistret i Karlstad 280 000 kr. i statsbidrag.

I motion 1984/85:2220 av Ingrid Sundberg m. fl. (m) yrkas, såvitt nu är i fråga,

18. att riksdagen till Bidrag till vissa arkiv för budgetåret 1985/86 anvisar ett anslag av 2 280 000 kr.

I motion 1984/85:2475 av Stina Gustavsson (c) yrkas att riksdagen anvisar ett med 100 000 kr. förhöjt anslag till Stiftelsen Emigrantinstitutet.

Utskottet

Från anslaget utgår bidrag under sju anslagsposter till olika arkivs verksamhet. Två av dessa arkiv är *Emigrantregistret i Karlstad* som innevarande budgetår får ett bidrag av 80 000 kr. och *Stiftelsen Emigrantinsti-*

tutet i Växjö som får 331 000 kr. Båda arkiven har begärt höjningar av bidragen bl. a. för ökade löne- och driftskostnader. Emigrantregistret i Karlstad har även hemställt om medel för att göra det möjligt att anställa en föreståndare på heltid.

Regeringen föreslår en bidragsomräkning för samtliga anslagsposter som i stort motsvarar 3 %. För Emigrantregistret i Karlstad innebär detta en ökning med 2 000 kr. och för Emigrantinstitutet i Växjö 10 000 kr.

I tre motioner påtalas att dessa båda arkiv har välmotiverade behov av ökat statsbidrag. I motion 608 (s) framhålls svårigheterna vid Emigrantregistret i Karlstad, sedan statens bidrag till lönebidragstjänster minskat från 100 % till 90 %. Detta registers behov av en heltidsanställd föreståndare framhålls i motion 1299 (c). I den senare motionen yrkas att bidraget till registret skall ökas med 198 000 kr. i förhållande till regeringens förslag till sammanlagt 280 000 kr. I motionen framhålls registrets karaktär av riksinstitution och även dess ökade betydelse för besökare från Amerika. I motion 2475 (c) yrkas att bidraget till Stiftelsen Emigrantinstitutet i Växjö skall ökas med 100 000 kr. i förhållande till regeringens förslag i syfte att förbättra institutets möjligheter att fullfölja sin vetenskapliga serviceinriktade målsättning. Motionärerna erinrar om att institutet har ett mycket stort och delvis unikt bibliotek med tyngdpunkt på migrationsfrågor och om att institutet har betydelse både för vetenskaplig forskning och för hembygdsforskning m. m.

Utskottet anser att verksamheten vid Emigrantregistret i Karlstad och Emigrantinstitutet i Växjö är av sådan karaktär att det är ett riksintresse att den utvecklas. För att detta skall vara möjligt föreslår utskottet att riksdagen dels med anledning av motionerna 608 och 1299 ökar bidraget till Emigrantregistret i Karlstad med 50 000 kr. till 132 000 kr., dels med anledning av motion 2475 ökar bidraget till Stiftelsen Emigrantinstitutet i Växjö med 50 000 kr. till 391 000 kr.

Ett särskilt bidrag från förevarande anslag till *Baltiska arkivet* bör enligt motion 2220 (m) utgå med 75 000 kr. (yrkande 18).

Utskottet har inhämtat att statens invandrarverk lämnar organisationsbidrag till Estniska kommittén. Denna kommitté har i sin tur beslutat att lämna bidrag bl. a. till Baltiska arkivet. Utskottet utgår från att ingen ändring därvidlag sker nästa budgetår. Mot denna bakgrund bör riksdagen avslå motion 2220 yrkande 18 om bidrag till Baltiska arkivet under förevarande anslag.

Utskottet har i övrigt inget att erinra mot medelsberäkningarna under förevarande anslag och hemställer

1. beträffande *beräknande av medel under anslaget för bidrag till Emigrantregistret i Karlstad*
   att riksdagen med anledning av proposition 1984/85:100 samt motionerna 1984/85:608 och 1984/85:1299, båda i denna del,

beslutar att för angivna ändamål under anslaget skall beräknas 132 000 kr.,

2. beträffande *beräknande av medel under anslaget för bidrag till Stiftelsen Emigrantinstitutet*
   att riksdagen med anledning av proposition 1984/85:100 och motion 1984/85:2475 i denna del beslutar att för angivna ändamål under anslaget skall beräknas 391 000 kr.,
3. beträffande *beräknande av medel under anslaget för Baltiska arkivet*
   att riksdagen avslår motion 1984/85:2220 yrkande 18 i denna del,
4. beträffande *medelsanvisningen*
   att riksdagen med anledning av proposition 1984/85:100 samt motionerna 1984/85:608, 1984/85:1299 och 1984/85:2475, samtliga motioner i denna del, samt med avslag på motion 1984/85:2220 yrkande 18 i denna del till *Bidrag till vissa arkiv* för budgetåret 1985/86 anvisar ett anslag av 2 305 000 kr.

Kulturminnesvård

32. **Riksantikvarieämbetet: Förvaltningskostnader**. Regeringen har under punkt F 31 (s. 483—486) föreslagit riksdagen att till Riksantikvarieämbetet: Förvaltningskostnader för budgetåret 1985/86 anvisa ett förslagsanslag av 43 034 000 kr.

Motioner

I motion 1984/85:1836 av Bengt Wiklund (s) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om fullföljande av fornminnesinventeringen enligt hittillsvarande principer som ett led i produktionen av ekonomiska kartan enligt Kartpolitik 1985.

I motion 1984/85:2756 av Jan-Erik Wikström m. fl. (fp, m, c) yrkas, såvitt nu är i fråga,

1. om fornminnesinventeringens framtid — att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om fullföljande av fornminnesinventeringen enligt hittillsvarande principer som ett led i produktionen av ekonomiska kartan enligt Kartpolitik 1985.

Utskottet

I sin anslagsframställning för budgetåret 1985/86 har riksantikvarieämbetet framhållit att oförändrade personalresurser för ämbetets huvuduppgifter som sektorsmyndighet är en nödvändig förutsättning för att verksamheten skall kunna hållas på en godtagbar nivå. Ytterligare nedskärningar måste därför inriktas på de verkställande uppgifter som åvilar

ämbetet, t. ex. arkeologiska och byggnadshistoriska undersökningar, projektering för vård av kulturminnen eller inventering av fornlämningar. Den enda verkställande uppgift som finansieras över riksantikvarieämbetets anslag och som är av sådan omfattning att den har betydelse i sammanhanget är fornminnesinventeringen. Ämbetet avvisar emellertid en besparing på fornminnesinventeringen och föreslår att besparingen enligt huvudalternativet skall tas ut på anslaget Kulturminnesvård.

Besparingen enligt huvudförslaget beräknas i budgetpropositionen till 859 000 kr. och föreslås tas ut under anslaget Kulturminnesvård. Därmed behöver fornminnesinventeringen inte drabbas av någon besparing. Föredragande statsrådet är inte beredd att ta ställning till fornminnesinventeringen i ett längre perspektiv än de närmaste två budgetåren. Under denna tid är det enligt statsrådets mening att föredra att besparingarna tas ut på byggnadsvårdsanslaget.

Fornminnesinventeringen bör enligt motionerna 1836 (s) och 2756 (fp) yrkande 1 fullföljas enligt hittillsvarande principer som ett led i produktionen av ekonomiska kartan enligt Kartpolitik 1985. Motionärerna anser att riksdagen nu bör ta ett principbeslut för en tioårsperiod om att fornminnesinventeringen under denna tid skall ha den omfattning som föreslås i riksantikvarieämbetets anslagsframställning. Inventeringen bör ske i den takt som gäller för utgivningen av den ekonomiska kartan under denna period. Motionärerna erinrar om att motiveringen till att fornminnesinventeringen görs dels är att kunskap om fornminnen behövs för att kunna iaktta fornminneslagens bestämmelser om skydd för fornlämningar, dels att registreringen av fornminnen ger en vetenskaplig grund för forskning.

Utskottet erinrar om att riksdagen vid föregående riksmöte (prop. 1983/84:100, BoU 1983/84:18, rskr. 1983/84:192) beslöt om kartpolitiken för den närmaste tioårsperioden. Under denna period skall bl. a. en fortsatt nyutgåva av den ekonomiska kartan ske. Om fornminnesinventeringen skall kunna bidra till kompletteringar av kunskaperna om fornminnen på de nya ekonomiska kartbladen måste inventeringen således ske i den takt som kartutgivningen sker och avse de områden som står i tur att kartläggas. Kostnaderna för denna inventering har i riksantikvarieämbetets anslagsframställning för budgetåret 1985/86 angivits till totalt ca 84 milj. kr. under tioårsperioden.

Utskottet förutsätter att inventeringen sker i sådan takt att den föregår kartutgivningen. Ämbetet får inom den tillgängliga resursramen bestämma med vilken ambitionsnivå inventeringen skall göras. Utskottet har för sin del inget att invända mot att fornminnesinventeringen undantas från besparingar under de två närmaste budgetåren i enlighet med vad som förordas i propositionen. Utskottet kan emellertid inte tillstyrka att riksdagen nu skulle göra det principuttalande för hela tioårsperioden som yrkas i motionerna. Konsekvenser av att i stället ta ut besparingarna enbart under kulturminnesvårdsanslaget under en så lång period måste även beaktas. Riksdagen bör således avslå motionerna 1836 och 2756 yrkande 1.

Utskottet har inte något att erinra mot vad som i övrigt anförts under anslaget och hemställer

1. beträffande *uttalande om fornminnesinventeringen*
   att riksdagen avslår motionerna 1984/85:1836 och 1984/85:2756 yrkande 1,
2. beträffande *medelsanvisningen*
   att riksdagen till *Riksantikvarieämbetet: Förvaltningskostnader* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 43 034 000 kr.

33. **Kulturminnesvård**. Regeringen har under punkt F 32 (s. 486—488) föreslagit riksdagen att

1. godkänna vad som i propositionen anförts angående beslut om bidrag som föranleder utgifter under senare år än budgetåret 1985/86,
2. till Kulturminnesvård för budgetåret 1985/86 anvisa ett reservationsanslag av 23 163 000 kr.

Motioner

I motion 1984/85:609 av Sten Svensson (m) och Barbro Nilsson i Visby (m) yrkas

1. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om formerna för statens stöd till arkeologiska utgrävningar,
2. att riksdagen hos regeringen anhåller om förslag till nya riktlinjer för arkeologiska utgrävningar i enlighet med vad som anförts i motionen.

I motion 1984/85:720 av Barbro Nilsson i Visby (m) yrkas att riksdagen hos regeringen begär en översyn av finansieringsformerna för vården av landets fornlämningar.

I motion 1984/85:1014 av Eva Hjelmström m. fl. (vpk) yrkas

1. att riksdagen i avvaktan på regeringens kommande förslag beträffande fornminnesvårdens finansiering beslutar att under anslaget Kulturminnesvård anvisa ett fast anslag om 10 000 000 kr. avseende fornvård,
2. att riksdagen uttalar att fornminnesvårdens verksamhet skyndsamt ges en bättre lösning än nuvarande konstruktion och att regeringen återkommer till riksdagen om ett sådant förslag.

I motion 1984/85:1810 av Elisabeth Fleetwood (m) och Barbro Nilsson i Visby (m) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om behovet av att inrätta ett regionalt byggnadskontor, en s. k. byggnadshytta, på Gotland.

I motion 1984/85:1811 av Jan Fransson (s) och Sylvia Pettersson (s) yrkas att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om resurser för fornvårdsarbeten.

I motion 1984/85:1835 av Bengt Wiklund (s) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att den i budgetpropositionen aviserade översynen av finansieringen av fornlämningsvården bör bedrivas med stor skyndsamhet.

I motion 1984/85:2220 av Ingrid Sundberg m. fl. (m) yrkas, såvitt nu är i fråga,

3. att riksdagen ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om behovet av enhetliga regler för utnyttjandet av anslaget till kulturminnesvård.

I motion 1984/85:2756 av Jan-Erik Wikström m. fl. (fp, m, c) yrkas, såvitt nu är i fråga,

2. om fornvården — att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att den i propositionen aviserade översynen bör bedrivas med stor skyndsamhet.

Utskottet

Riksantikvarieämbetet har påtalat de problem som är förknippade med de nuvarande finansieringsformerna för vården av landets fornlämningar. Trots att denna vård i huvudsak är permanent och en årligt löpande verksamhet är den huvudsakligen bekostad med sysselsättningsmedel. Budgetåret 1983/84 disponerade ämbetet ca 600 000 kr. för verksamheten, medan sysselsättningsmedlen uppgick till drygt 44 milj. kr. Under innevarande budgetår har sysselsättningsmedlen minskat, vilket bl. a. inneburit att det i vissa län helt saknats ekonomiska resurser för *fornlämningsvården*. I syfte att motverka sådana plötsliga fluktuationer har ämbetet föreslagit att 10 milj. kr. förs över från sysselsättningsmedlen till en fast anslagspost under kulturminnesvårdsanslaget.

Mot bakgrund av vad riksantikvarieämbetet anfört meddelar föredragande statsrådet i propositionen sin avsikt att återkomma till regeringen med förslag att uppdra åt en arbetsgrupp inom regeringskansliet att överväga formerna för finansieringen av fornlämningsvården.

Frågan om finansieringen av fornlämningsvården tas upp i fem motioner, nämligen 720 (m), 1014 (vpk) yrkande 2, 1811 (s), 1835 (s) och 2756 (fp) yrkande 2. I samtliga motioner betonas vikten av kontinuitet i fornlämningsvården och av att reguljära medel står till kulturminnesvårdens förfogande så att inte redan gjorda insatser spolieras av en tids brist på resurser. I flera av motionerna diskuteras också frågan huruvida fornlämningsvården skall vara ett helt statligt ansvar. Motionärerna diskuterar också olika modeller för finansieringen av fornlämningsvården via reguljära anslag i kombination med sysselsättningsmedel. Motionärerna betonar vikten av att den arbetsgrupp som avses tillkallas arbetar snabbt då det

annars är risk för att den organisation som för närvarande finns för fornlämningsvården kan brytas sönder och behöva byggas upp på nytt.

Utskottet anser att den situation som inträtt beträffande fornlämningsvården är bekymmersam. Det är därför av största vikt att det utredningsarbete som skall göras beträffande fornlämningsvården sker utan dröjsmål och att resultat av arbetet om möjligt kan presenteras senast i nästa års budgetproposition. Utskottet anser därför att riksdagen med anledning av motionerna 720, 1014 yrkande 2, 1811, 1835 och 2756 yrkande 2 som sin mening bör ge regeringen till känna att arbetet bör ske med största skyndsamhet.

Enligt motion 1014 (vpk) bör riksdagen i avvaktan på regeringens kommande förslag om fornlämningsvårdens finansiering anvisa 10 milj. kr. under anslaget Kulturminnesvård för vård av fornlämningar (yrkande 1).

Utskottet anser att det kommande utredningsarbetet beträffande fornlämningsvården inte bör föregripas varför yrkande 1 i motion 1014 avstyrks.

Utskottet har inte heller i övrigt något att erinra mot regeringens förslag till medelsberäkning och föreslår att riksdagen anvisar 23 163 000 kr. under anslaget och godkänner vad som anförts om beslut om bidrag som föranleder utgifter under senare år än budgetåret 1985/86.

Vid föregående riksmöte redovisade utskottet (KrU 1983/84:18 s. 55—57 och 59—60) med anledning av motionsyrkanden bakgrunden till arkeologiutredningens (U 1982:04) uppdrag och innehållet i dess direktiv.

I motion 609 (m) återkommer motionärerna bakom föregående års motion med yrkanden om *formerna för statens stöd till arkeologiska utgrävningar* och om förslag till nya riktlinjer för arkeologiska utgrävningar.

Utskottet har inhämtat att arkeologiutredningen avser avlämna sitt slutbetänkande inom kort. Utskottet anser att riksdagen inte bör föregripa detta förslag och den fortsatta beredningen av det genom att göra något uttalande om riktlinjerna för arkeologiska utgrävningar m. m. Motion 609 avstyrks därför.

Bidrag till restaurering av kyrkorna m. m. på Gotland beräknas under förevarande anslag sedan budgetåret 1983/84 under en särskild anslagspost. Den uppgår till drygt 2,5 milj. kr. innevarande budgetår. Medlen disponeras av riksantikvarieämbetet. Vid riksmötet 1980/81 uttalade sig riksdagen för uppbyggandet av en verksamhet beträffande restaureringsarbetet på Gotland med karaktär av *byggnadshytta*. Med den organisation och de arbetsformer som ligger i begreppet byggnadshytta skulle man enligt utskottets mening få de bästa garantierna för bevarandet av en hantverksskicklighet och materialkännedom m. m. som är en förutsättning för det viktiga byggnadsvårdsarbete det här är fråga om. Om man får ett sådant byggnadsvårdscentrum skulle förutsättningarna vara goda för att kunskaper och erfarenheter på området både kan spridas till andra delar

av landet och föras vidare till kommande generationer (KrU 1980/81:23 s. 6 – 7).

I svar på en fråga den 8 november 1984 (prot. 1984/85:23 s. 32—33) anförde statsrådet Göransson att förslag från AMS-kommittén (A 1981:02) om viss verksamhet på Gotland i AMS regi bör avvaktas innan slutlig ställning tas till förslaget om byggnadshytta på Gotland.

I motion 1810 (m) hemställs att riksdagen skall ge regeringen till känna behovet av att inrätta en byggnadshytta på Gotland. Motionärerna påpekar att risken är stor att det yrkeskunnande som nu finns inom restaureringskonsten kan hinna försvinna om inte en byggnadshytta inrättas snart.

Utskottet har inhämtat att AMS-kommitténs förslag kommer att presenteras under våren 1985 och vill erinra om att inriktningen av dess förslag beträffande verksamhet av betydelse för restaureringsarbetet på Gotland redan offentliggjorts. Utskottet förutsätter därför att det förberedelsearbete som sker inom regeringskansliet för inrättande av en byggnadshytta nu kan fortsätta. Utskottet förutsätter också att frågan får sin snara lösning i enlighet med riksdagens uttalade önskemål år 1981. Utskottet anser med hänvisning till det anförda att motion 1810 inte bör föranleda någon åtgärd från riksdagens sida.

I motion 2220 (m) framhålls behovet av enhetliga regler för utnyttjande av anslaget till kulturminnesvård, särskilt *värden av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse* (yrkande 3). Då tillgängliga medel är knappa är det angeläget med en enhetlig bedöming av vilka åtgärder som förorsakar överkostnader på grund av kulturminnesvården.

Riksdagen fastlade de nu gällande riktlinjerna för byggnadsminnesvården vid riksmötet 1980/81 (prop. 1980/81:122, KrU 1980/81:23, rskr. 1980/81:265). Föreskrifter om bidrag till vård av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse har utfärdats i en särskild förordning (1981:447). Till denna förordning finns tillämpningsföreskrifter utfärdade av riksantikvarieämbetet och statens historiska museer (intagna i KRFS 1983:12). Riksantikvarieämbetet har vidare utarbetat allmänna råd vilka publicerats i Underrättelser från RAÄ 1983:5. Enligt vad utskottet inhämtat pågår för närvarande ett arbete inom riksantikvarieämbetet som syftar till att en exempelsamling beträffande bidrag till vård av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse skall tas fram. Den skall vara till ytterligare ledning vid de bedömningar som görs i länen innan beslut i bidragsfrågor tas av riksantikvarieämbetet. Mot bakgrund av det anförda anser utskottet att det inte är erforderligt med någon riksdagens åtgärd med anledning av motion 2220 yrkande 3. Motionsyrkandet avstyrks således av utskottet.

Utskottet hemställer

1. beträffande *finansieringen av fornlämningsvården*
   att riksdagen med anledning av motionerna 1984/85:720, 1984/85:1014 yrkande 2, 1984/85:1811, 1984/85:1835 och

1984/85:2756 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna att aviserat utredningsarbete bör ske med största skyndsamhet,

2. beträffande *beräknande av särskilda medel under anslaget för fornlämningsvården*
att riksdagen avslår motion 1984/85:1014 yrkande 1 i denna del,
3. beträffande *medelsanvisningen*
att riksdagen med bifall till proposition 1984/85:100 och med avslag på motion 1984/85:1014 yrkande 1 i denna del till *Kulturminnesvård* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 23 163 000 kr.,
4. beträffande *beslut om bidrag som föranleder utgifter under senare år än budgetåret 1985/86*
att riksdagen godkänner vad som anförts i proposition 1984/85:100,
5. beträffande *formerna för statens stöd till arkeologiska undersökningar m. m.*
att riksdagen avslår motion 1984/85:609,
6. beträffande *byggnadshytta på Gotland*
att riksdagen avslår motion 1984/85:1810,
7. beträffande *enhetliga regler för utnyttjandet av bidrag till värd av kulturhistoriskt värdefulla byggnader*
att riksdagen avslår motion 1984/85:2220 yrkande 3.

34. **Riksantikvarieämbetet: Uppdragsverksamhet.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt F 33 (s. 488 och 489) och hemställer
att riksdagen till *Riksantikvarieämbetet: Uppdragsverksamhet* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.

Museer och utställningar

35. **Statens historiska museer m. fl. anslag.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna F 34—F 37 (s. 491—499) och hemställer
1. att riksdagen till *Statens historiska museer* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 32 216 000 kr.,
2. att riksdagen godkänner vad som i proposition 1984/85:100 anförts angående staten tillhörig konst i samband med byte av huvudman,
3. att riksdagen till *Statens konstmuseer* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 35 911 000 kr.,
4. att riksdagen till *Utställningar av svensk konst i utlandet* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 1 113 000 kr.,

5. att riksdagen till *Livrustkammaren, Skoklosters slott och Hallwylska museet* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 13 867 000 kr.

36. **Naturhistoriska riksmuseet.** Regeringen har under punkt F 38 (s. 499—501) föreslagit riksdagen att till Naturhistoriska riksmuseet för budgetåret 1985/86 anvisa ett förslagsanslag av 36 509 000 kr.

Motioner

I motion 1984/85:514 av Magnus Persson (s) och Oskar Lindkvist (s) yrkas att riksdagen hos regeringen begär att arbetet med utbyggnaden av naturhistoriska riksmuseet påskyndas och att ett bergartsmuseum snarast inrättas i de utbyggda lokalerna.

I motion 1984/85:1808 av Elisabeth Fleetwood (m) och Birgitta Rydle (m) yrkas att riksdagen beslutar att naturhistoriska riksmuseets forskningsverksamhet för budgetåret 1985/86 icke skall belastas med den enligt huvudförslaget föreslagna 2-procentiga nedskärningen.

I motion 1984/85:1815 av Helge Hagberg (s) och Ingvar Johnsson (s) yrkas att riksdagen beslutar att naturhistoriska riksmuseet genom omfördelningar inte skall vidkännas någon besparing.

I motion 1984/85:2220 av Ingrid Sundberg m. fl. (m) yrkas, såvitt nu är i fråga,

19. att riksdagen till Naturhistoriska riksmuseet för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 36 632 000 kr.

Utskottet

Vid beräkningen av anslaget Naturhistoriska riksmuseet har regeringen inte funnit det möjligt att ta sådan särskild hänsyn till museets anknytning till forskningsverksamhet som tagits beträffande forskningsverksamhet vid forskningsråd, universitet, högskolor m. m. Huvudförslaget som innebär en besparing om 711 000 kr. har dock inte tillämpats fullt ut. I stället görs en begränsad besparing om 261 000 kr. under anslaget Statliga museer: Vissa kostnader för utställning och samlingar m. m. Anslaget till museet föreslås föras upp med totalt 36 509 000 kr.

Naturhistoriska riksmuseets forskningsverksamhet bör enligt motionerna 1808 (m), 1815 (s) och 2220 (m) inte vidkännas någon besparing. I motion 2220 yrkas därför att riksdagen under anslaget Naturhistoriska riksmuseet bör beräkna 123 000 kr. mer än vad regeringen föreslagit (yrkande 19).

Utskottet anser att forskningsverksamheten vid naturhistoriska riksmuseet inte skall behandlas annorlunda i besparingshänseende än forskning vid högskolor. Därför bör någon besparing på museets forskningsverksamhet inte tas ut. Vid medelsanvisningen bör riksdagen med bifall till

motion 2220 yrkande 19 och med anledning av motionerna 1808 och 1815 beräkna 123 000 kr. mer än vad regeringen gjort.

I motion 514 (s) yrkas att arbetet med utbyggnaden av naturhistoriska riksmuseet skall påskyndas och att ett *bergartsmuseum* snarast skall inrättas i de utbyggda lokalerna som ersättning för den bergartsutställning i Sveriges geologiska undersöknings (SGU) ägo som tidigare funnits inom museets lokaler.

När SGU flyttade från Stockholm till Uppsala blev SGU:s geologiska samlingar kvar i naturhistoriska riksmuseets lokaler. I samband med den pågående ombyggnaden av museets lokaler har dessa samlingar flyttats därifrån. Den planerade om- och utbyggnaden av museet syftar till en omläggning och modernisering av utställningsverksamheten. Enligt vad utskottet erfarit är avsikten inte att exponera museets samlingar enbart ämnesvis som tidigare utan att de skall ingå i en helhetsredovisning av geologiska, ekologiska och andra sammanhang. Något separat bergartsmuseum inom naturhistoriska riksmuseet avses inte byggas. I vad avser SGU:s samlingar ankommer det på denna myndighet att disponera och eventuellt exponera dem. Utskottet — som inte anser det erforderligt med något riksdagens initiativ för att påskynda utbyggnaden av museet — föreslår mot bakgrund av det anförda att riksdagen avslår motion 514.

Utskottet hemställer

1. beträffande *besparing på medel avsedda för forskning vid naturhistoriska riksmuseet*
   att riksdagen med bifall till motion 1984/85:2220 yrkande 19 i denna del och med anledning av proposition 1984/85:100 samt motionerna 1984/85:1808 och 1984/85:1815 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,
2. beträffande *medelsanvisningen*
   att riksdagen med anledning av proposition 1984/85:100 och med bifall till motion 1984/85:2220 yrkande 19 i denna del till *Naturhistoriska riksmuseet* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 36 632 000 kr.,
3. beträffande *bergartsmuseum m. m.*
   att riksdagen avslår motion 1984/85:514.

37. **Statens sjöhistoriska museum: Förvaltningskostnader m. fl. anslag.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna F 39—F 47 (s. 501—516) och hemställer

1. att riksdagen till *Statens sjöhistoriska museum: Förvaltningskostnader* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 15 052 000 kr.,
2. att riksdagen till *Statens sjöhistoriska museum: Underhållskostnader m. m.* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 1 000 kr.,

3. att riksdagen till *Etnografiska museet* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 13 735 000 kr.,
4. att riksdagen till *Arkitekturmuseet* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 1 540 000 kr.,
5. att riksdagen till *Statens musiksamlingar* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 11 273 000 kr.,
6. att riksdagen till *Statliga museer: Vissa kostnader för utställningar och samlingar m. m.* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 5 126 000 kr.,
7. att riksdagen till *Bidrag till Nordiska museet* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 37 002 000 kr.,
8. att riksdagen antar till proposition 1984/85:100 fogat förslag till lag om ändring i lagen (1976:1046) om överlämnande av förvaltningsuppgifter inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde (bil. 2 till betänkandet),
9. att riksdagen till *Bidrag till Sveriges Tekniska museum* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 8 216 000 kr.,
10. att riksdagen till *Bidrag till Skansen* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 8 784 000 kr.

38. **Bidrag till vissa museer.** Regeringen har under punkt F 48 (s. 516—519) föreslagit riksdagen att till Bidrag till vissa museer för budgetåret 1985/86 anvisa ett anslag av 12 051 000 kr.

Motioner

I motion 1984/85:1807 av Elisabeth Fleetwood (m) och Gunnel Liljegren (m) yrkas att riksdagen under anslaget Bidrag till vissa museer beviljar Marionetteatern ett anslag av 140 000 kr. för budgetåret 1985/86.

I motion 1984/85:2220 av Ingrid Sundberg m. fl. (m) yrkas, såvitt nu är i fråga,

20. att riksdagen till Bidrag till vissa museer för budgetåret 1985/86 anvisar ett anslag av 7 051 000 kr.

Utskottet

Under anslaget Bidrag till vissa museer beräknas medel under särskilda anslagsposter för åtta olika museer samt, under ytterligare en anslagspost, medel för bidrag till film- och videogramproduktion inom museerna.

Bildandet av *Stiftelsen Arbetets museum* i Norrköping har enligt föredragande statsrådets mening stor betydelse för det växande intresset för att utforska arbetets historia. Denna historia är inte enbart teknikhistoria utan framför allt en skildring av människans insatser och upplevelser på arbetsplatser. Museet bör kunna få en stor betydelse när det gäller en samlad

dokumentation av arbetets historia och arbetslivets förändring. Innevarande budgetår utgår ett bidrag om 2,5 milj. kr. till Arbetets museum. Detta bidrag är enligt föredragande statsrådet en viktig del av statens åtgärder för att främja kulturaktiviteter i de fackliga organisationerna. För nästa budgetår föreslår regeringen att bidraget fördubblas till 5 milj. kr.

Enligt motion 2220 (m) är Arbetets museum i första hand ett ansvarsområde för stiftelsenämnden och arbetsmarknadens parter. Statligt bidrag till museet bör sökas inom ramen för bidraget till regionala museer. Däremot bör inte några medel utgå från förevarande anslag. Motionärerna föreslår därför att medelsanvisningen under anslaget skall minskas med 5 milj. kr. (yrkande 20).

Utskottet delar regeringens bedömning rörande Arbetets museum. Staten bör således lämna bidrag till museet med det belopp som föreslås i propositionen. Riksdagen bör därför med avslag på motion 2220 yrkande 20 vid medelsanvisningen beräkna 5 milj. kr. under förevarande anslag för Arbetets museum.

En av de institutioner som erhåller bidrag är *Marionetteatern* för museiverksamheten. Bidraget är innevarande budgetår 100 000 kr. Regeringen beräknar en bidragsomräkning av 3 000 kr. för nästa budgetår.

Marionetteatern bör enligt motion 1807 (m) erhålla ett bidrag av 140 000 kr. nästa budgetår i enlighet med dess anslagsframställning.

Utskottet noterar att Marionetteatern fått nya lokaler och utökat sin museiverksamhet. Då det gäller nästa budgetår kan utskottet inte tillstyrka annan bidragsomräkning för Marionetteatern än vad regeringen föreslagit. Riksdagen bör därför med avslag på motion 1807 anvisa de medel för Marionetteatern som beräknas i propositionen.

Utskottet tillstyrker regeringens medelsberäkningar i övrigt och hemställer.

1. beträffande *beräknande av medel under anslaget för Arbetets museum*
   att riksdagen med bifall till proposition 1984/85:100 och med avslag på motion 1984/85:2220 yrkande 20 i denna del beslutar att för angivna ändamål under anslaget skall beräknas 5 000 000 kr.,
2. beträffande *beräknande av medel under anslaget för Marionetteatern*
   att riksdagen med bifall till proposition 1984/85:100 och med avslag på motion 1984/85:1807 i denna del beslutar att för angivna ändamål under anslaget skall beräknas 103 000 kr.,
3. beträffande *medelsanvisningen*
   att riksdagen med bifall till proposition 1984/85:100 och med avslag på motionerna 1984/85:1807 i denna del och 1984/85:2220 yrkande 20 i denna del till *Bidrag till vissa museer* för budgetåret 1985/86 anvisar ett anslag av 12 051 000 kr.

39. **Bidrag till regionala museer m. fl. anslag.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna F 49—F 51 (s. 519—523) och hemställer

1. att riksdagen till *Bidrag till regionala museer* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 31 728 000 kr.,
2. att riksdagen till *Riksutställningar* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 19 327 000 kr.,
3. att riksdagen till *Inköp av vissa kulturföremål* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 100 000 kr.

Forskning

40. **Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt F 52 (s. 524 och 525) och hemställer

att riksdagen till *Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 618 000 kr.

Stockholm den 9 april 1985

På kulturutskottets vägnar
INGRID SUNDBERG

Närvarande: Ingrid Sundberg (m), Ing-Marie Hansson (s), Tyra Johansson (s), Karl Boo (c), Tore Nilsson (m), Maja Bäckström (s), Lars Ahlmark (m), Stina Gustavsson (c), Berit Oscarsson (s), Gunnar Thollander (s), Gunnel Liljegren (m), Jan-Erik Wikström (fp), Eva Hjelmström (vpk), Mona Sahlin (s) och Anders Nilsson (s).

Reservationer

1. Riktlinjer för kulturpolitiken (punkt 1, mom. 1)

Ingrid Sundberg, Tore Nilsson, Lars Ahlmark och Gunnel Liljegren (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 6 börjar "Med hänvisning" och slutar "riksdagens åtgärd" bort ha följande lydelse:

Utskottet ställer sig bakom den i motion 2220 utvecklade synen på kulturpolitiken utifrån nyckelorden frihet, mångsidighet och kvalitet. Vad utskottet anfört bör riksdagen med bifall till motion 2220 yrkande 1 som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. beträffande *riktlinjer för kulturpolitiken*
   att riksdagen med bifall till motion 1984/85:2220 yrkande 1 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

2. **Parlamentarisk utredning för utvärdering av 1974 års kulturpolitiska beslut (punkt 1, mom. 2)**

Karl Boo (c) och Stina Gustavsson (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 7 börjar "Utskottet har" och slutar "aktuella delen" bort ha följande lydelse:

Ett antal utredningar som avser olika delfrågor inom kulturpolitiken har nyligen avslutats, bl. a. inom statens kulturråd, riksrevisionsverket och olika statliga kommittéer. Vissa utredningar inom kulturrådet, t. ex. beträffande de statliga museerna, kultur i boendet och läsfrämjande åtgärder pågår ännu. Någon övergripande bild av hur 1974 års kulturpolitiska beslut genomförts ger emellertid inte alla dessa olika utredningar och undersökningar. Utskottet anser därför att en parlamentarisk kommitté bör tillsättas för att göra en övergripande utvärdering i enlighet med vad som yrkas i motion 2202. Det är nämligen enligt utskottets mening viktigt att vi får en samlad översikt av effekterna av beslutet så att det blir möjligt bl. a. att göra jämförelser mellan olika kultursektorer. Eftersom insatserna inom olika sektorer skilt sig från varandra både till omfattning och inriktning bör vi genom en övergripande utredning av det slag som föreslås av motionärerna kunna skaffa oss en god bild av bl. a. lämpliga metoder för att främja en utveckling av kulturpolitiken. De delutredningar som nu pågår eller nyligen avslutats är enligt utskottet mening inte ägnade att läggas till grund för jämförelser mellan insatsernas effektivitet inom olika sektorer. Det utredningsarbete m. m. som gjorts beträffande olika delar av kulturlivet bör dock kunna bli av stort värde för den av utskottet sålunda förordade parlamentariska utredningen. Den parlamentariska utredningens arbete — både resurs- och tidsmässigt — torde därför kunna begränsas avsevärt, eftersom materialinsamlingen i väsentliga avseenden redan har gjorts. I motion 2202 yrkande 1 i denna del framförda tankegångar bör beaktas i direktiven till den förordade utredningen. Resultatet av utredningsarbetet bör kunna ge en god grund för fortsatta insatser på kulturområdet.

Utskottet tillstyrker således motion 2202 yrkande 1 i denna del.

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande *en parlamentarisk utredning för utvärdering av 1974 års kulturpolitiska beslut*
   att riksdagen med bifall till motion 1984/85:2202 yrkande 1 i denna del som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

3. Översyn av det statliga stödet till regional kulturverksamhet (punkt 1, mom. 3)

Ingrid Sundberg, Tore Nilsson, Lars Ahlmark och Gunnel Liljegren (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 8 börjar "Utskottet är" och på s. 9 slutar "aktuell del" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar den i motion 512 framförda uppfattningen att staten bör ha så stort förtroende för kommunerna att man är beredd att ge dem en större frihet i valet av organisation och inriktning av t. ex. en länsteaterverksamhet. Det nuvarande grundbeloppssystemet hämmar en sådan utveckling och bör därför ses över. Därmed tillgodoses väsentliga delar av önskemålen i motion 2202 i här aktuell del, utan att en samlad parlamentariskt förankrad översyn och utvärdering av hela kulturpolitiken behöver ske.

Vad utskottet här anfört bör riksdagen med bifall till motion 512 och med anledning av motion 2202 yrkande 1 i nu aktuell del ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande *översyn av det statliga stödet till regional kulturverksamhet*
att riksdagen med bifall till motion 1984/85:512 och med anledning av motion 1984/85:2202 yrkande 1 i denna del som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

4. Översyn av det statliga stödet till regional kulturverksamhet (punkt 1, mom. 3)

Karl Boo (c) och Stina Gustavsson (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 8 börjar "Utskottet är" och på s. 9 slutar "aktuell del" bort ha följande lydelse:

Utvecklingen av de regionala kulturinstitutionerna har nu pågått så lång tid att verksamheten nått en viss stabilitet och erfarenheter av det tillämpade statsbidragssystemet hunnit vinnas. Enligt utskottets mening bör nu övervägas om statsbidrag även fortsättningsvis skall utgå i form av bidrag till grundbelopp till vissa bestämda institutioner eller i någon annan form. Utskottet har i det föregående (reservation 2) förordat att en parlamentariskt sammansatt kommitté skall utvärdera 1974 års kulturpolitiska beslut. Enligt utskottets mening bör denna kommitté även få i uppdrag att överväga de framtida formerna för statsbidrag till det regionala kulturlivet. I utredningsarbetet bör bl. a. övervägas huruvida flera av de nu utgående bidragen skall föras samman till ett schablonbidrag eller om det är lämpligt att i statsbidragssystemet bygga in utjämningseffekter av samma slag som

finns i det kommunala skatteutjämningssystemet. Riksdagen bör således med bifall till motion 2202 yrkande 1 i denna del som sin mening ge regeringen till känna vad utskottet anfört om en översyn av det statliga stödet till regional kulturverksamhet.

dels att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande *översyn av det statliga stödet till regional kulturverksamhet*
   att riksdagen med bifall till motion 1984/85:2202 yrkande 1 i denna del och med anledning av motion 1984/85:512 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

5. **Samordning av turnéverksamhet med musikteater (punkt 1, mom. 4)**

Karl Boo (c) och Stina Gustavsson (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 9 börjar "Vid riksdagsbehandlingen" och på s. 10 slutar "motion 2202" bort ha följande lydelse:

Som föredragande statsrådet påpekar i årets budgetproposition (bil. 10 s. 39—40) har teatrarnas turnéverksamhet minskat under senare år. Till detta kommer, när det gäller musikteatern, att utbudet inte är jämnt fördelat över landet. Utskottet anser därför att kulturrådet bör få i uppgift att i enlighet med motion 2202 utreda hur musikteatrarnas turnéverksamhet kan samordnas på bästa sätt. Vid fullgörandet av uppdraget bör kulturrådet självfallet samråda med de berörda institutionerna och den centrala musikkommittén och bl. a. utifrån resultaten av kommitténs arbete komma med de mera övergripande förslag som är nödvändiga för att bättre sprida musikteaterutbudet i landet. Vad utskottet här anfört bör riksdagen med bifall till yrkande 2 i motion 2202 som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

4. beträffande *samordning av turnéverksamhet med musikteater*
   att riksdagen med bifall till motion 1984/85:2202 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

6. **Sponsring (punkt 1, mom. 9)**

Ing-Marie Hansson, Tyra Johansson, Maja Bäckström, Berit Oscarsson, Gunnar Thollander, Mona Sahlin och Anders Nilsson (alla s) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 13 börjar "Utskottet anser" och på s. 14 slutar "yrkande 4" bort ha följande lydelse:

Utskottet erinrar om att riksdagen föregående år anslöt sig till vad föredragande statsrådet då anförde i budgetpropositionen om sponsring. Riksdagen avslog samtidigt motionsyrkanden av likartat slag som de nu aktuella yrkandena (KrU 1983/84:18, reservation 3). Utskottet vill åter betona vikten av att olika former av stöd till kulturverksamhet från enskil-

da och från näringslivet inte leder till att verksamheten påverkas. Som utskottet tidigare framhållit (se bl. a. KrU 1982/83:24 s. 5) visar erfarenheterna från andra länder att det främst är kulturinstitutionerna och den etablerade konsten som får sponsorstöd. Om så skulle bli fallet även i Sverige skulle ytterligare ekonomisk obalans kunna uppstå till nackdel för konst som söker nya vägar.

Som kulturrådet framhållit kan bidragsgivningen i form av sponsring sannolikt inte på ett väsentligt sätt bidra till ändrade ekonomiska förutsättningar för kulturverksamheten. Enligt vad utskottet tidigare uttalat anser utskottet att regeringen noga bör följa utvecklingen beträffande sponsorverksamhet. Det är härvidlag viktigt att de kulturpolitiska målen beaktas och att man uppmärksammar effekterna på kulturlivet.

I enlighet med det anförda avstyrker utskottet motionerna 717, 2202 yrkande 7 och 2220 yrkande 4.

dels att utskottets hemställan under 9 bort ha följande lydelse:

9. beträffande *sponsring*
att riksdagen avslår motionerna 1984/85:717, 1984/85:2202 yrkande 7 och 1984/85:2220 yrkande 4,

7. **Sponsring (punkt 1, mom. 9)**

Eva Hjelmström (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 13 börjar "Utskottet anser" och på s. 14 slutar "yrkande 4" bort ha följande lydelse:

Då det gäller s. k. sponsorverksamhet vill utskottet anföra följande.

Näringslivet visar ett allt större intresse av att avsätta kapital för kulturändamål. Motiven för detta är att skaffa en kulturprofil, som kan ge ett bättre anseende hemma och utomlands. Vidare kan näringslivet genom sponsring öka kontrollen över kulturlivet genom att olika kultursatsningar görs beroende av företagens tycke och smak.

Uppkäftiga experiment, politiska manifestationer, kollektiva arbetarspel med stark dagsaktualitet skulle knappast få bidrag från näringslivet. Snarare ligger den trendmässiga och spektakulära kulturen i företagens intresse.

Företagens bidrag genom sponsring skall inte förväxlas med den konstälskande mecenatens personliga engagemang i kulturlivet. Alla eldsjälar är välkomna att bidra till kulturlivets utveckling. Däremot verkar stöd från enskilda företag med nödvändighet på ett nyckfullt sätt. Huruvida konsten skall kunna överleva ett ekonomiskt kärvt klimat kan inte få göras till en privatangelägenhet, vare sig det är företagen som skall stå för fiolerna eller enskilda med sitt privata engagemang.

S. k. sponsring är ett led i den marknadsföring som spelar en allt större roll i de transnationella företagens verksamhet. Denna avser bl. a. att

påverka hela kulturmönstret och därmed företagens avsättningsmöjligheter. Att inbilla sig själv och andra att de stora företagens sponsring av kulturlivet inte skulle påverka detta förefaller alltför ljusblått.

Utskottet avvisar därför bestämt förslaget i motion 2220 att riksdagen skulle uttrycka en positiv inställning till sponsorskap i kulturlivet och ansluter sig till kravet i motion 717 att riksdagen bör uttala att sponsring ej är förenligt med de antagna kulturpolitiska målsättningarna. Utskottets ställningstagande innebär att även motion 2202 yrkande 7 avstyrks.

dels att utskottets hemställan under 9 bort ha följande lydelse:

9. beträffande *sponsring*
att riksdagen med bifall till motion 1984/85:717 samt med avslag på motionerna 1984/85:2202 yrkande 7 och 1984/85:2220 yrkande 4 som sin mening ger regeringen till känna att sponsring inte är förenligt med de av riksdagen antagna kulturpolitiska målsättningarna,

8. Utredning om kulturarbetarnas ekonomiska och sociala villkor (punkt 1, mom. 11)

Karl Boo (c), Stina Gustavsson (c), Jan-Erik Wikström (fp) och Eva Hjelmström (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 15 börjar "Utskottet vill" och på s. 17 slutar "yrkande 3" bort ha följande lydelse:

Utskottet erinrar om att de förslag som läggs i proposition 1984/85:93 är generella och således gäller alla berörda skattskyldiga. Därmed har regeringen frångått huvudförslaget i kulturskattekommitténs betänkande som innebar att litterär och konstnärlig verksamhet inte längre skall klassificeras som en verksamhet i vinstsyfte. Bl. a. kulturarbetarna har krävt att skattereglerna måste vara utformade så att hänsyn tas till de särskilda förhållanden under vilka de arbetar. Dessa krav är fortfarande inte tillgodosedda. Regeringens förslag innebär att konstnärer alltjämt i skattehänseende skall betraktas som vanliga företagare.

Kulturarbetarna har sedan början av 1970-talet försökt få till stånd en offentlig utredning med uppgift att granska kulturarbetarnas situation och föreslå sådana ändringar i lagstiftningen på olika områden att de i likhet med andra grupper av yrkesutövare får möjlighet att i någorlunda trygghet utöva sina yrken. Detta har för kulturarbetarna framstått som ett rimligt rättvisekrav.

Skatte- och avgiftsfrågorna intar en framträdande plats i detta problemkomplex och de bör därför belysas ytterligare. Det faktum att kulturarbetarna hänförs till gruppen rörelseidkare/egenföretagare får emellertid konsekvenser också utanför skatteområdet. Det krävs därför längre gående ingrepp i lagstiftningen om man vill skapa rättvisa åt kulturarbetarna.

Kulturarbetarnas situation har försämrats avsevärt under senare år. Inkomstutvecklingen har varit ogynnsam i jämförelse med de mera kommersiellt inriktade yrkesutövarna, som ju har möjlighet till rationalisering av verksamheten. Kulturarbetarna har sålunda t. ex. inte kunnat kompensera sig för stigande sociala avgifter genom att ta ut högre ersättningar för sina produkter. De har heller inte kunnat komma i åtnjutande av de förmåner som erbjudits praktiskt taget alla andra yrkesgrupper i form av förkortad arbetstid och längre semester.

Mot denna bakgrund anser utskottet att riksdagen bör begära att regeringen tillsätter en kommitté för att förutsättningslöst utreda de konstnärliga och litterära yrkesutövarnas belägenhet i våra dagars svenska samhälle. Därvid bör även frågan om ett särskilt inkomstslag ingående prövas. Utredningsarbetet bör inledas med en studie/kartläggning av kulturarbetarna och deras möjligheter att utöva sina yrken. Med en sådan kartläggning som bakgrund bör det vara möjligt att föreslå åtgärder ägnade att skapa social och ekonomisk rättvisa för kulturarbetarna i förhållande till andra yrkesgrupper i samhället. En förbättrad ställning för kulturarbetarna är nämligen en av förutsättningarna för att samhällets kulturpolitiska mål skall kunna förverkligas — dvs. ett rikare kulturliv för alla.

Riksdagen bör med bifall till motion 1984/85:286 yrkande 3 samt med anledning av motionerna 1983/84:2074 och 1984/85:284 yrkande 4 som sin mening ge regeringen till känna vad utskottet anfört.

dels att utskottets hemställan under 11 bort ha följande lydelse:

11. beträffande *utredning om kulturarbetarnas ekonomiska och sociala villkor*
att riksdagen med bifall till motion 1984/85:286 yrkande 3 samt med anledning av motionerna 1983/84:2074 och 1984/85:284 yrkande 4 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

9. Utställningsersättning (punkt 1, mom. 14 och 15)

Jan-Erik Wikström (fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 20 börjar "Utskottet vidhåller" och slutar "yrkande 7" bort ha följande lydelse:

Riksdagen har redan för nio år sedan uttalat sig för principen att konstnärerna bör ersättas för sin medverkan i utställningar (KrU 1975/76:35 s. 37—38, rskr. 1975/76:355). Utskottet anser att utställningsersättning nu måste införas i enlighet med vad som anförs i motion 925. Detta innebär att ur ett statligt konstutställningsanslag skall ersättningar utbetalas direkt till de konstnärer som kan dokumentera sitt konstnärsskap genom seriös yrkesverksamhet och som ställer ut i kommunal regi eller genom konstförening eller annan seriös utställningsarrangör.

Under den första tiden bör ersättningen begränsas till utställningar där högst tre konstnärer deltar.

Ersättningen bör administreras av konstnärsnämnden.

Enligt uppgifter från KRO och Sveriges konstföreningars riksförbund beräknas antalet separatutställningar som kan förväntas bli ersättningsberättigade till omkring 3 000 per år. Med en ersättning om drygt 1 500 kr. per utställning blir årskostnaden ca 5 milj. kr. Viss del av anslaget bör få användas för att täcka de administrativa kostnader vid konstnärsnämnden som utställningsersättningen medför.

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet att riksdagen med bifall till motion 925 yrkande 5 under ett nytt anslag anvisar 5 milj. kr. för utställningsersättning.

dels att utskottets hemställan under 14 och 15 bort ha följande lydelse:

14. beträffande *uttalande om utställningsersättning*
att riksdagen med bifall till motion 1984/85:925 yrkande 5 i denna del samt med anledning av motionerna 1984/85:716 yrkande 1, 1984/85:2220 yrkande 7 och 1984/85:2474 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,
15. beträffande *medelsanvisning till utställningsersättning*
att riksdagen med bifall till motion 1984/85:925 yrkande 5 i denna del under åttonde huvudtiteln till *Utställningsersättning* för budgetåret 1985/86 anvisar ett anslag av 5 000 000 kr.

10. Uttalande om utställningsersättning (punkt 1, mom. 14)

Eva Hjelmström (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 20 börjar "Utskottet vidhåller" och slutar "yrkande 7" bort ha följande lydelse:

Utskottet uttalade vid riksmötet 1975/76 att utskottet ställde sig helt bakom principen att konstnärerna bör ersättas för sin medverkan i utställningar. Utskottet delade också den i olika sammanhang framförda uppfattningen att ett statligt stöd är motiverat och nödvändigt för att principen om utställningsersättning skall kunna realiseras (KrU 1975/76:35 s. 37—38, rskr. 1975/76:355). Utskottet vidhåller denna sin uppfattning. Därför anser utskottet att riksdagen med bifall till motion 716 yrkande 1 bör uttala att frågan om utställningsersättning snarast bör lösas.

dels att utskottets hemställan under 14 bort ha följande lydelse:

14. beträffande *uttalande om utställningsersättning*
att riksdagen med bifall till motion 1984/85:716 yrkande 1 samt med anledning av motionerna 1984/85:925 yrkande 5 i denna del, 1984/85:2220 yrkande 7 och 1984/85:2474 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

11. Kulturrådets uppgifter m. m. samt medelsanvisningen till Statens kulturråd (punkt 2)

Ingrid Sundberg, Tore Nilsson, Lars Ahlmark och Gunnel Liljegren (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 22 börjar "Med hänvisning" och slutar "i budgetpropositionen" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning att mångfalden och kvaliteten inom kulturlivet skall främjas och att förutsättningarna för detta bl. a. är beroende av formerna för statens bidragsgivning. Statens kulturråds dominerande ställning är i detta sammanhang en fara. Flera — av varandra oberoende — bidragsgivare med skilda bedömningar, ambitioner och värderingar kan på ett bättre sätt garantera mångfalden och kvaliteten. Utskottet anser därför att statens kulturråd på sikt bör avskaffas. Vad utskottet här anfört bör sålunda vara grundförutsättningen för den aviserade översynen. Den första åtgärd som bör övervägas är en begränsning av kulturrådets utredningsverksamhet. I de fall regeringen har behov av utredningar kan dessa ske inom departementet eller genom tillsättning av särskilda utredare. Vad som nu anförts om avveckling av statens kulturråd m. m. bör riksdagen med bifall till motion 2220 yrkande 6 som sin mening ge regeringen till känna.

Vid medelsanvisningen bör riksdagen med bifall till yrkande 8 i motion 2220 beräkna ett med 559 000 kr. minskat belopp i förhållande till regeringens förslag.

dels att utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

1. beträffande *kulturrådets uppgifter m. m.*
   att riksdagen med bifall till motion 1984/85:2220 yrkande 6 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,
2. beträffande *medelsanvisningen*
   att riksdagen med anledning av proposition 1984/85:100 och med bifall till motion 1984/85:2220 yrkande 8 till *Statens kulturråd* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 15 398 000 kr.,

12. Bidrag till centrumbildningar (punkt 3, mom. 1)

Eva Hjelmström (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 23 börjar "Utskottet erinrar" och slutar "yrkande 2" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att centrumbildningarna är ett nödvändigt komplement till de fria gruppernas verksamhet. De är samtidigt en omistlig kulturpolitisk resurs. Utskottet menar mot bakgrund av detta att en ökad satsning på centrumbildningarna är angelägen för att möjliggöra en utökad verksam-

het och anser det därför befogat med en ytterligare höjning av anslagsposten med 3,5 milj. kr. Utskottet tillstyrker således motion 719 i detta avseende (yrkande 2).

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. beträffande *beräknande av medel under anslaget för centrumbildningar på teaterns, dansens, musikens, filmens, bildkonstens och litteraturens områden*
   att riksdagen med anledning av proposition 1984/85:100 och med bifall till motion 1984/85:719 yrkande 2 i denna del beslutar att för angivna ändamål under anslaget skall beräknas 6 775 000 kr.,

13. Medel till kulturrådets disposition för kulturella ändamål (punkt 3, mom. 2)

Ingrid Sundberg, Tore Nilsson, Lars Ahlmark och Gunnel Liljegren (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 24 börjar "Utskottet anser" och slutar "kulturrådets disposition" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser i likhet med vad som anförs i motion 2220 att besparingar i första hand bör göras på ospecificerade anslag eller anslagsposter. Därför bör riksdagen under förevarande anslag inte beräkna de medel under anslagsposten Till kulturrådets disposition för kulturella ändamål som föreslås i budgetpropositionen. Anslagsposten bör föras upp med 2 000 000 kr.

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande *beräknande av medel under anslaget till kulturrådets disposition för kulturella ändamål*
   att riksdagen med anledning av proposition 1984/85:100 och med bifall till motion 1984/85:2220 yrkande 9 i denna del beslutar att för angivna ändamål under anslaget skall beräknas 2 000 000 kr.,

14. Beräknande av medel för utveckling av kulturverksamhet på arbetsplatserna (punkt 3, mom.3)

Ingrid Sundberg, Tore Nilsson, Lars Ahlmark och Gunnel Liljegren (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 25 börjar "Utskottet anser det" och slutar "motion 1826" bort ha följande lydelse:

Utskottet instämmer i de synpunkter som framförts i motion 2220 angående kultur i arbetslivet. Sådana aktiviteter bör främst bygga på frivilliga

insatser och ej vara ett utflöde av de fackliga organisationernas verksamhet. Det är också olyckligt om en växande del av samhällets resurser till stöd för kulturen går till arbetsplatserna och därmed bort från grupper som erfarenhetsmässigt är kulturellt mer eftersatta.

Utskottet tillstyrker med hänvisning till det anförda motion 2220 yrkande 9 i nu aktuell del och avstyrker motion 1826.

dels att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande *beräknande av medel under anslaget för utveckling av kulturverksamhet på arbetsplatserna*
att riksdagen med bifall till motion 1984/85:2220 yrkande 9 i denna del samt med avslag på proposition 1984/85:100 och motion 1984/85:1826 i denna del som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

15. Beräknande av medel för utveckling av kulturverksamhet på arbetsplatserna (motiveringen till punkt 3, mom. 3)

Karl Boo (c), Stina Gustavsson (c) och Jan-Erik Wikström (fp) anser att den del av utskottets yttrande som på s. 25 börjar "Utskottet anser vidare" och slutar "motion 1826" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser vidare att de medel som i budgetpropositionen beräknas för kulturverksamhet på arbetsplatserna bör få användas så att de i ett initialskede ger utrymme för flexibilitet och gör det möjligt att pröva nya idéer. Det är för utskottet naturligt att de fackliga organisationerna engageras i verksamheten utan något särskilt riksdagsbeslut vare sig i fråga om det nu aktuella anslaget eller beträffande anslaget till studieförbundens kulturverksamhet. Utskottet anser vidare att riksdagen inte nu bör göra något uttalande om hur medel föreslagna i proposition 1984/85:141 om litteratur och folkbibliotek skall användas. Utskottet kan inte heller tillstyrka att de medel som nu beräknas för kulturverksamhet på arbetsplatserna minskas med 500 000 kr. för att i stället avsättas för i motion 1826 angivna arkivändamål. Riksdagen bör med hänvisning till det anförda avslå motion 1826.

16. Medelsanvisningen till Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer m. m. (punkt 3, mom. 5)

Under förutsättning av bifall till reservationerna 13 och 14

Ingrid Sundberg, Tore Nilsson, Lars Ahlmark och Gunnel Liljegren (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 26 börjar "Utskottet har" och slutar "mot medelsberäkningen" bort ha följande lydelse:

Utskottet har i det föregående (reservation 13) tillstyrkt vad som anförts i motion 2220 om att anslagsposten Till kulturrådets disposition för kulturella ändamål skall föras upp med 2 000 000 kr. nästa budgetår. Vidare har utskottet (reservation 14) avstyrkt regeringens förslag att 2 000 000 kr. skall anvisas för utveckling av kulturverksamhet på arbetsplatserna. Utskottet som i övrigt inte har något att erinra mot vad som anförts under förevarande anslag föreslår att riksdagen i enlighet med motion 2220 anvisar 12 850 000 kr.

dels att utskottets hemställan under 5 bort ha följande lydelse:

5. beträffande *medelsanvisningen*
att riksdagen med anledning av proposition 1984/85:100, med bifall till motion 1984/85:2220 yrkande 9 i denna del samt med avslag på motionerna 1984/85:719 yrkande 2 i denna del och 1984/85:1826 i denna del till *Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer m. m.* för budgetaret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 12 850 000 kr.,

17. **Medelsanvisningen till Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer m. m. (punkt 3, mom. 5)**

Under förutsättning av bifall till reservation 12

Eva Hjelmström (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 26 börjar "Utskottet har" och slutar "mot medelsberäkningen" bort ha följande lydelse:

Utskottet har i det föregående (reservation 12) tillstyrkt att bidraget till centrumbildningarna utgår med 6 775 000 kr. nästa budgetår. Utskottet föreslår med hänvisning härtill att riksdagen under förevarande anslag anvisar sammanlagt 19 225 000 kr.

dels att utskottets hemställan under 5 bort ha följande lydelse:

5. beträffande *medelsanvisningen*
att riksdagen med anledning av proposition 1984/85:100, med bifall till motion 1984/85:719 yrkande 2 i denna del samt med avslag på motionerna 1984/85:1826 i denna del och 1984/85:2220 yrkande 9 i denna del till *Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer m. m.* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 19 225 000 kr.,

18. **Bidrag till Immigrantinstitutets arkiv- och dokumentationsverksamhet (punkt 4, mom. 1)**

Ing-Marie Hansson, Tyra Johansson, Maja Bäckström, Berit Oscarsson, Gunnar Thollander, Mona Sahlin och Anders Nilsson (alla s) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 27 börjar "Utskottet instämmer" och på s. 28 slutar "och dokumentationsverksamhet" bort ha följande lydelse:

Utskottet erinrar också om att statsrådet Göransson anfört att frågan om bidrag till Immigrantinstitutets arkiv- och dokumentationsverksamhet bör övervägas i ett större sammanhang. Utskottet anser att riksdagen inte nu bör föregripa den kommande prövningen av frågor om bidrag till invandrarorganisationer m. m. i samband med proposition grundad på bl. a. invandrarpolitiska kommitténs förslag. Utskottet är således inte berett förorda att bidrag lämnas institutet från förevarande anslag och avstyrker motion 2472.

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. beträffande *bidrag till Immigrantinstitutets arkiv- och dokumentationsverksamhet*
   att riksdagen avslår motion 1984/85:2472,

19. **Besparing under anslagsposten Till regeringens disposition under anslaget Bidrag till särskilda kulturella ändamål (punkt 4, mom.3)**

Ingrid Sundberg, Tore Nilsson, Lars Ahlmark och Gunnel Liljegren (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 28 börjar "Utskottet anser" och slutar "motion 2220" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att besparingar i första hand bör göras på ospecificerade medel. Därför bör riksdagen vid medelsanvisningen beräkna 1 milj. kr. mindre än vad regeringen gjort beträffande medel till regeringens disposition.

dels att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande *besparing under anslagsposten Till regeringens disposition*
   att riksdagen med bifall till motion 1984/85:2220 yrkande 10 i denna del som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

20. **Medelsanvisningen till Bidrag till särskilda kulturella ändamål (punkt 4, mom. 4)**

Under förutsättning av bifall till reservation 19

Ingrid Sundberg, Tore Nilsson, Lars Ahlmark och Gunnel Liljegren (alla m) anser att utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

4. beträffande *medelsanvisningen*
   att riksdagen med anledning av proposition 1984/85:100, med

bifall till motion 1984/85:2220 yrkande 10 i denna del samt med avslag på motion 1984/85:2190 i denna del till *Bidrag till särskilda kulturella ändamål* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 5 051 000 kr.,

21. **Medelsanvisningen till Visningsersättning åt bild- och formkonstnärer (punkt 6)**

Jan-Erik Wikström (fp) och Eva Hjelmström (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 30 börjar "Med hänvisning" och slutar "motion 925" bort ha följande lydelse:

I avvaktan på resultaten av arbetet inom upphovsrättsutredningen och beredningen av frågor om förhandlingsrätt för bild- och formkonstnärer bör enligt utskottets mening anslaget Visningsersättning åt bild- och formkonstnärer räknas upp med 2 milj. kr. i förhållande till vad regeringen föreslagit för nästa budgetår.

dels att utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

att riksdagen med anledning av proposition 1984/85:100, med bifall till motion 1984/85:925 yrkande 4 och med anledning av motion 1984/85:716 yrkande 2 till *Visningsersättning åt bild- och formkonstnärer* för budgetåret 1985/86 anvisar ett anslag av 23 556 000 kr.

22. **Tonsättarfond (punkt 7, mom. 2)**

Jan-Erik Wikström (fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 31 börjar "Utskottet har" och slutar "(yrkande 6)" bort ha följande lydelse:

Frågan om att avsätta ett rimligt belopp som ersättning för allmänhetens utnyttjande av svenska tonsättares verk har länge diskuterats i musikkretsar. I år har Konstnärliga och litterära yrkesutövares samarbetsnämnd (KLYS) satt detta önskemål först på sin prioriteringslista.

I avvaktan på en definitiv och mera beräkningsbar lösning av ersättningsproblemen bör riksdagen i enlighet med motion 925 anslå ett belopp till en tonsättarfond såsom kompensation för allmänhetens utnyttjande av svenska tonsättares verk. Fonden bör ledas av en styrelse sammansatt enligt samma principer som nu gäller för Sveriges författarfond.

Som ett första steg och i avvaktan på en mera permanent lösning bör riksdagen för nästa budgetår anvisa 3 milj. kr. att tillföras en sådan tonsättarfond.

Utskottet har inte något att erinra mot att medel till konstnärsbidrag åt tonsättare beräknas under anslaget Bidrag till konstnärer i enlighet med regeringens förslag.

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande *tonsättarfond*
att riksdagen med bifall till motion 1984/85:925 yrkande 6 under åttonde huvudtiteln till *Sveriges tonsättarfond* för budgetåret 1985/86 anvisar ett anslag av 3 000 000 kr.,

23. **Medelsanvisningen till Inkomstgarantier för konstnärer (punkt 8, mom. 1)**

Jan-Erik Wikström (fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 33 börjar "Utskottet anser" och slutar "under anslaget" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att antalet garantirum nästa budgetår bör uppgå till 140 såsom föreslagits i motion 925 och även i konstnärsnämndens anslagsframställning. Riksdagen bör därför vid medelsanvisningen beräkna 1 125 000 kr. för denna ökning med 15 garantirum utöver regeringens förslag.

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. beträffande *medelsanvisningen*
att riksdagen med anledning av proposition 1984/85:100 och med bifall till motion 1984/85:925 yrkande 1 till *Inkomstgarantier för konstnärer* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 7 969 000 kr.,

24. **Ökning av antalet inkomstgarantirum (punkt 8, mom. 3)**

Ingrid Sundberg, Tore Nilsson, Lars Ahlmark och Gunnel Liljegren (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 34 börjar "I anslutning" och slutar "motion 2220" bort ha följande lydelse:

Utskottet vill med anledning av yrkande 2 i motion 2220 framhålla betydelsen av att det stöd till konstnärer som ligger i inkomstgarantierna inte urholkas. Många konstnärer med inkomstgaranti har sådana inkomster att det är troligt att de inte inom överblickbar tid kan förväntas utnyttja garantin. Regeringen bör ta hänsyn till detta förhållande och — inom ramen för det totala kulturstödet — se till att utnyttjandegraden närmar sig det belopp som de aktuella 125 garantirummen maximalt skulle kunna ge utrymme för.

dels att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande *ökning av antalet inkomstgarantirum*
att riksdagen med bifall till motion 1984/85:2220 yrkande 2 som

sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

25. **Biblioteksersättningens grundbelopp (punkt 9, mom. 1)**

Karl Boo (c), Stina Gustavsson (c), Jan-Erik Wikström (fp) och Eva Hjelmström (vpk) anser

dels att det del av utskottets yttrande som på s. 36 börjar "Utskottet uttalade" och på s. 37 slutar "för ändamålet" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser i likhet med vad som anförs i motionerna 349, 925 och 2202 att biblioteksersättningen bör vara högre än vad regeringen föreslagit och att strävan bör vara att bevara ersättningens realvärde. Mot bakgrund av kostnadsutvecklingen bör ersättningen nästa budgetår vara 44 öre och inte som regeringen föreslagit 41 öre för hemlån av svenskt originalverk. Övriga grundbelopp bör höjas i motsvarande mån. Vad utskottet här anfört om storleken av grundbeloppen bör riksdagen med anledning av proposition 1984/85:100, med bifall till motionerna 349 yrkande 2, 925 yrkande 2 och 2202 yrkande 4 samt med anledning av motionerna 2220 yrkande 11 i denna del och 2474 yrkande 1 i denna del som sin mening ge regeringen till känna. Vid medelsanvisningen bör riksdagen beräkna 3 213 000 kr. för den av utskottet förordade höjningen av grundbeloppet.

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. beträffande *biblioteksersättningens grundbelopp*
att riksdagen med anledning av proposition 1984/85:100, med bifall till motionerna 1984/85:349 yrkande 2, 1984/85:925 yrkande 2 och 1984/85:2202 yrkande 4, samt med anledning av motionerna 1984/85:2220 yrkande 11 i denna del och 1984/85:2474 yrkande 1 i denna del som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

26. **Medelsanvisningen till Ersättning åt författare m. fl. för utlåning av deras verk genom bibliotek m. m. (punkt 9, mom. 2)**

Under förutsättning av bifall till reservation 25

Karl Boo (c), Stina Gustavsson (c), Jan-Erik Wikström (fp) och Eva Hjelmström (vpk) anser att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande *medelsanvisningen*
att riksdagen med anledning av proposition 1984/85:100 samt motionerna 1984/85:349 yrkande 3, 1984/85:925 yrkande 3, 1984/85:2202 yrkande 5, 1984/85:2220 yrkande 11 i denna del och 1984/85:2474 yrkande 1 i denna del till *Ersättning åt författare m. fl. för utlåning av deras verk genom bibliotek m. m.* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 48 920 000 kr.,

27. **Medelsanvisningen till Ersättning till rättighetshavare på musikområdet (punkt 10)**

Ingrid Sundberg, Tore Nilsson, Lars Ahlmark och Gunnel Liljengren (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 39 börjar "Kulturutskottet anser" och slutar "motion 460" bort ha följande lydelse:

Sedan riksdagen avslagit yrkanden om avskaffande av kassettskatten (SkU 1984/85:46) — vilken motiverades bl. a. med behov av medel till förevarande anslag — bör medel anvisas även för nästa budgetår. Utskottet anser emellertid att den pågående beredningen bör resultera i avveckling av anslaget och införande av civilrättslig reglering av kompensation för privatkopieringens verkningar. Detta bör riksdagen med anledning av motion 460 som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottet hemställan bort ha följande lydelse:

att riksdagen med anledning av proposition 1984/85:100 och med avslag på motion 1984/85:460 i denna del till *Ersättning till rättighetshavare på musikområdet* för budgetåret 1985/86 anvisar ett anslag av 3 000 000 kr. samt med anledning av motion 1984/85:460 i denna del som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om avveckling av anslaget och införande av civilrättslig reglering av ersättningen på området.

28. **Medelsanvisningen till Bidrag till Operan (punkt 13)**

Under förutsättning av bifall till reservation 25

Karl Boo (c) och Stina Gustavsson (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 40 börjar "Utskottet har i" och slutar "under anslaget" bort ha följande lydelse:

Utskottet har i det föregående (reservation 25) föreslagit riksdagen att höja biblioteksersättningen till 44 öre, vilket medför ett ökat medelsbehov av 3 213 000 kr. under anslaget. Ersättning till författare m. fl. för utlåning av deras verk genom bibliotek m. m. Utskottet anser i likhet med vad som förordas i motion 2202 att denna höjning av biblioteksersättningen till största delen bör finansieras genom att anslaget Bidrag till Operan minskas i motsvarande mån eller med 3 milj. kr. Operan bör enligt utskottets mening i stället ta i anspråk ytterligare 3 milj. kr. av de fonderade medlen.

dels att utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

att riksdagen med anledning av proposition 1984/85:100 samt med bifall till motion 1984/85:2202 yrkande 6 till *Bidrag till Operan* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 128 606 000 kr.

29. **Medelsanvisningen till Bidrag till Dramatiska teatern (punkt 15)**

Jan-Erik Wikström (fp) och Eva Hjelmström (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 41 börjar "I vad" och slutar "budgetåret 1985/86" bort ha följande lydelse:

Dramatiska teatern har under senare år inte fått tillräcklig kompensation för de ökade kostnaderna. Detta kan enligt utskottets uppfattning medföra svårigheter för teatern att bibehålla kvaliteten och omfattningen på verksamheten. Utskottet anser att Dramatiska teatern bör erhålla ett högre bidrag nästa budgetår än vad regeringen föreslagit i syfte att teatern även fortsättningsvis skall kunna fylla sin uppgift som nationalscen. Därför bör riksdagen vid medelsanvisningen beräkna 2 milj. kr. utöver vad regeringen föreslagit.

dels att utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

att riksdagen med anledning av proposition 1984/85:100 och motion 1984/85:1816 samt med bifall till motion 1984/85:925 yrkande 8 till *Bidrag till Dramatiska teatern* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 79 239 000 kr.

30. **Stöd till frilansmusiker (punkt 16, mom. 1)**

Jan-Erik Wikström (fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 42 börjar "Vid riksdagsbehandlingen" och slutar "motion 925" bort ha följande lydelse:

Vid riksdagsbehandlingen hösten 1984 av frågan om omorganisation av regionmusiken och Rikskonserter uttalade utskottet att frilansmusikernas situation måste förbättras vid den fortsatta regionaliseringen av musiklivet (KrU 1984/85:7 s. 13—14). Arbetssituationen för de musiker som ej är fast anställda har inte förbättrats sedan dess, snarare har musikinstitutionernas resurser för utnyttjande av frilansmusiker ytterligare minskat. Utskottet anser att det därför är nödvändigt att redan nästa budgetår ge ett ökat stöd till produktioner med svenska musiker. Riksdagen bör med bifall till motion 925 yrkande 7 vid medelsanvisningen under anslaget Rikskonsertverksamhet beräkna 3 milj. kr. för detta ändamål.

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. beträffande *beräknande av medel under anslaget för stöd till frilansmusiker*

att riksdagen med bifall till motion 1984/85:925 yrkande 7 i denna del beslutar att för angivna ändamål under anslaget beräkna 3 000 000 kr.,

31. **Rikskonserters fonogramutgivning (punkt 16, mom. 2)**

Ingrid Sundberg, Tore Nilsson, Lars Ahlmark och Gunnel Liljegren (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 43 börjar "Utskottet erinrar" och slutar "yrkande 12" bort ha följande lydelse:

Det statliga stödet till Rikskonserters fonogramutgivning har enligt utskottets uppfattning visat sig vara ett dyrbart och föga verksamt sätt att främja utgivning av fonogram som tillgodoser en smal och begränsad marknad. Anslaget till Rikskonserter bör därför minskas med 5 milj. kr. Motion 2220 yrkande 12 i denna del tillstyrks således. Det bör ankomma på Rikskonserter att utveckla former för fortsatt fonogramutgivning i ovannämnda syfte. Medel kan därvid sökas ur anslaget Stöd till fonogramverksamhet. Vad utskottet anfört om Rikskonserters fonogramutgivning bör med anledning av motion 1832 ges regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande *Rikskonserters fonogramutgivning*
att riksdagen med bifall till motion 1984/85:2220 yrkande 12 i denna del samt med anledning av motion 1984/85:1832 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om avveckling av Rikskonserters fonogramutgivning och om utredning av den fortsatta fonogramverksamheten,

32. **Medelsanvisningen till Rikskonsertverksamhet (punkt 16, mom. 3)**

Under förutsättning av bifall till reservation 31

Ingrid Sundberg, Tore Nilsson, Lars Ahlmark och Gunnel Liljegren (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 43 börjar "Utskottet tillstyrker" och slutar "budgetåret 1985/86" bort ha följande lydelse:

I enlighet med vad utskottet anfört i det föregående (reservation 31) bör riksdagen under anslaget Rikskonsertverksamhet anvisa 5 milj. kr. mindre än vad regeringen föreslagit.

dels att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande *medelsanvisningen*
att riksdagen med anledning av proposition 1984/85:100, med bifall till motion 1984/85:2220 yrkande 12 i denna del och med avslag på motion 1984/85:925 yrkande 7 i denna del till *Rikskonsertverksamhet* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 46 822 000 kr.

33. **Medelsanvisningen till Rikskonsertverksamhet (punkt 16, mom. 3)**

Under förutsättning av bifall till reservation 30

Jan-Erik Wikström (fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 43 börjar "Utskottet tillstyrker" och slutar "budgetåret 1985/86" bort ha följande lydelse:

I enlighet med vad utskottet anfört i det föregående (reservation 30) bör riksdagen vid medelsanvisningen beräkna 3 milj. kr. för stöd till frilansmusiker.

dels att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande *medelsanvisningen*
att riksdagen med anledning av proposition 1984/85:100, med bifall till motion 1984/85:925 yrkande 7 i denna del samt med avslag på motion 1984/85:2220 yrkande 12 i denna del till *Rikskonsertverksamhet* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 54 822 000 kr.

34. **Medelsanvisningen till Bidrag till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner (punkt 18)**

Ingrid Sundberg, Tore Nilsson, Lars Ahlmark och Gunnel Liljegren (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 44 börjar "Den nuvarande" och på s. 45 slutar "marknadsföringsåtgärder anvisas" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning att bidraget i form av 62 basbelopp till regionala skådebanor bör upphöra. Marknadsföringsinsatser i institutionernas egen regi torde på ett effektivare sätt kunna bidra till utvidgade publikkontakter. Utskottet biträder därför förslaget i motionen att statens kulturråd tillförs 1 milj. kr. att fördelas till regionala och lokala teaterinstitutioner för marknadsföringsåtgärder.

dels att utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

att riksdagen med anledning av proposition 1984/85:100 och med bifall till motion 1984/85:2220 yrkande 14 till *Bidrag till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 212 181 000 kr.

35. **Medelsanvisningen till Bidrag till fria teater-, dans- och musikgrupper (punkt 19, mom. 1)**

Ingrid Sundberg, Tore Nilsson, Lars Ahlmark och Gunnel Liljegren (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 45 börjar "Utskottet erinrar" och på s. 46 slutar "motionsyrkandena avstyrks" bort ha följande lydelse:

Utskottet erinrar om att detta område tidigare blivit väl tillgodosett. Enligt utskottets mening bör förevarande anslag av besparingsskäl utgå med oförändrat belopp nästa budgetår i enlighet med vad som förordas i motion 2220.

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. beträffande *medelsanvisningen*
att riksdagen med anledning av proposition 1984/85:100, med bifall till motion 1984/85:2220 yrkande 15 samt med avslag på motion 1984/85:719 yrkande 1 till *Bidrag till fria teater-, dans- och musikgrupper* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 27 500 000 kr.,

36. **Medelsanvisningen till Bidrag till fria teater-, dans- och musikgrupper (punkt 19, mom. 1)**

Eva Hjelmström (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 45 börjar "Utskottet erinrar" och på s. 46 slutar "motionsyrkandena avstyrks" bort ha följande lydelse:

De fria grupperna har blivit ett permanent inslag i det svenska kulturlivet och har kommit att innebära en unik förnyelse. Det är av stort värde för kulturen i sin helhet att dessa grupper kan fortsätta sin verksamhet, inte minst den som är inriktad mot eftersatta grupper, t. ex. barn och ungdom. Kostnadsutvecklingen har emellertid inneburit ett hot mot gruppernas fortsatta verksamhet. För att de inte skall tvingas inskränka verksamheten, minska turnéerna och inrikta sig på storstadsområdena måste bidraget ökas mera än vad regeringen föreslår. Riksdagen bör därför med bifall till motion 719 yrkande 1 vid medelsanvisningen beräkna 5 milj. kr. mer än vad regeringen gjort.

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. beträffande *medelsanvisningen*
att riksdagen med anledning av proposition 1984/85:100, med bifall till motion 1984/85:719 yrkande 1 och med avslag på motion 1984/85:2220 yrkande 15 till *Bidrag till fria teater-, dans- och musikgrupper* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 33 325 000 kr.,

37. **Översyn av vissa teatrars medelsbehov (punkt 19, mom. 2)**

Eva Hjelmström (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 46 börjar "Utskottet instämmer" och slutar "motion 1020" bort ha följande lydelse:

Utskottet instämmer med vad som anförs i motion 1020 om värdet av de fria gruppernas verksamhet och om deras betydelse för förnyelsen inom kulturlivet, inte minst deras ambitioner och förmåga att nå ut till nya grupper i samhället. Ett exempel på en sådan verksamhet är den som bedrivs vid TUR-teatern i Värmland. Kostnadsutvecklingen för de fria grupperna hotar emellertid omfattningen av dessa gruppers verksamhet. Det är därför enligt utskottets mening nödvändigt att en översyn görs av medelsbehoven särskilt hos de fria grupperna utanför storstadsområdena. Vid denna översyn bör särskilt beaktas gruppernas turnéverksamhet och de extra kostnader detta medför, såsom vid exempelvis TUR-teatern i Värmland.

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande *översyn av vissa teatrars medelsbehov*
   att riksdagen med anledning av motion 1984/85:1020 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

38. Beräknande av medel för Stiftelsen Riksskådebanan för verksamheten (punkt 21, mom. 1)

Ingrid Sundberg, Tore Nilsson, Lars Ahlmark och Gunnel Liljegren (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 47 börjar "Utskottet hänvisar" och slutar "motion 2220" bort ha följande lydelse:

Utskottet tillstyrker motion 2220 såvitt däri föreslås att bidrag inte skall utgå till Stiftelsen Riksskådebanan för verksamheten (yrkande 16 delvis). Utskottet hänvisar till vad som anförts vid anslaget Bidrag till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner (reservation 34).

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. beträffande *beräknande av medel under anslaget för Stiftelsen Riksskådebanan för verksamheten*
   att riksdagen med avslag på proposition 1984/85:100 och med bifall till motion 1984/85:2220 yrkande 16 i denna del beslutar att medel för angivna ändamål inte skall beräknas under anslaget,

39. Beräknande av medel för Stiftelsen Drottningholmsteatermuseum för föreställningsverksamheten (punkt 21, mom. 2)

Ing-Mari Hansson, Tyra Johansson, Maja Bäckström, Berit Oscarsson, Gunnar Thollander, Mona Sahlin och Anders Nilsson (alla s) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 47 börjar "Inför budgetåret" och slutar "2 687 000 kr." bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att staten inte bör öka sitt ansvarstagande för teaterverksamheten vid Drottningholms teatermuseum utöver vad som redan skett. Riksdagen bör därför enligt utskottets mening med avslag på motion 1308 beräkna medel för denna teaterverksamhet i enlighet med regeringens förslag.

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande *beräknande av medel under anslaget för Stiftelsen Drottningholms teatermuseum för föreställningsverksamheten*
att riksdagen med bifall till proposition 1984/85:100 och med avslag på motion 1984/85:1308 i denna del beslutar att för angivna ändamål under anslaget skall beräknas 2 337 000 kr.,

40. **Medelsanvisningen till Vissa bidrag till teater-, dans- och musikverksamhet (punkt 21, mom. 3)**

Under förutsättning av bifall till reservation 39

Ing-Mari Hansson, Tyra Johansson, Maja Bäckström, Berit Oscarsson, Gunnar Thollander, Mona Sahlin och Anders Nilsson (alla s) anser att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande *medelsanvisningen*
att riksdagen med bifall till proposition 1984/85:100 samt med avslag på motionerna 1984/85:1308 i denna del och 1984/85:2220 yrkande 16 i denna del till *Vissa bidrag till teater-, dans- och musikverksamhet* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 10 350 000 kr.

41. **Medelsanvisningen till Vissa bidrag till teater-, dans- och musikverksamhet (punkt 21, mom. 3)**

Under förutsättning av bifall till reservation 38

Ingrid Sundberg, Tore Nilsson, Lars Ahlmark och Gunnel Liljegren (alla m) anser att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande *medelsanvisningen*
att riksdagen med anledning av proposition 1984/85:100, med bifall till motion 1984/85:1308 i denna del samt med anledning av motion 1984/85:2220 yrkande 16 i denna del till *Vissa bidrag till teater-, dans- och musikverksamhet* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 9 492 000 kr.

42. **Medelsanvisningen till Stöd till fonogramverksamhet (punkt 22)**

Under förutsättning av bifall till reservation 31

Ingrid Sundberg, Tore Nilsson, Lars Ahlmark och Gunnel Liljegren (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 48 börjar "Eftersom utskottet" och slutar "milj. kr." bort ha följande lydelse:

I motion 2220 (m) framställs ett yrkande om uppräkning av fonogramstödet med 1 milj. kr. (yrkandet 16). Yrkandet har framställts som ett följdyrkande till krav om att Rikskonserters basresurser för fonogramutgivning skall upphöra. Eftersom utskottet tillstyrkt nämnda yrkande (se reservation 31) bör även det nu aktuella yrkandet bifallas.

dels att utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

att riksdagen med anledning av proposition 1984/85:100 och med bifall till motion 1984/85:2220 yrkande 13 till *Stöd till fonogramverksamhet* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 8 679 000 kr.

43. **Medelsanvisningen till Förvärv av konst för statens byggnader m. m. (punkt 24, mom. 2)**

Ingrid Sundberg, Tore Nilsson, Lars Ahlmark och Gunnel Liljegren (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s 49 börjar "Utskottet, som" och slutar "denna del" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att Folkparkernas centralorganisation, Folkets husföreningarnas riksorganisation, Bygdegardarnas riksförbund och Riksföreningen Våra Gårdar själva bör finansiera sina konstinköp. Något statsbidrag bör därför inte utgå. Detta innebär en besparing under förevarande anslag med 3 110 000 kr.

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. att riksdagen med anledning av proposition 1984/85:100 och med bifall till motion 1984/85:2220 yrkande 17 till *Förvärv av konst för statens byggnader m. m.* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 23 410 000 kr.

44. **Beräknande av medel för Sveriges konstföreningars riksförbund (punkt 26, mom. 1)**

Ing-Mari Hansson, Tyra Johansson, Maja Bäckström, Berit Oscarsson, Gunnar Thollander, Mona Sahlin och Anders Nilsson (alla s) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 51 börjar "Utskottet

anser" och slutar "konstföreningars riksförbund" bort ha följande lydelse:

Vid föregående riksmöte beslöt riksdagen om en förstärkning av bidraget till Sveriges konstföreningars riksförbund för att möjliggöra en ökad konstpedagogisk verksamhet (prop. 1983/84:100, KrU 1983/84:18, rskr. 1983/84:268). I vad gäller nästa budgetår kan utskottet för sin del inte tillstyrka den ytterligare förstärkning av bidraget som föreslås i motionerna 607 och 718. Utskottet tillstyrker således den av regeringen föreslagna bidragsomräkningen, vilket innebär att bidraget till Sveriges konstföreningars riksförbund bör föras upp med 1 112 000 kr.

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. beträffande *beräknande av medel under anslaget för Sveriges konstföreningars riksförbund*
   att riksdagen med bifall till proposition 1984/85:100 och med avslag på motionerna 1984/85:607 och 1984/85:718, båda i denna del, beslutar att för angivna ändamål under anslaget skall beräknas 1 112 000 kr.,

45. Beräknande av medel för Konstfrämjandet (punkt 26, mom. 2)

Ingrid Sundberg, Tore Nilsson, Lars Ahlmark och Gunnel Liljegren (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 51 börjar "Utskottet tillstyrker" och slutar "7 989 000 kr." bort ha följande lydelse:

Utskottet har i det föregående tillstyrkt en ökning av bidraget till Sveriges konstföreningars riksförbund med 200 000 kr. utöver vad regeringen föreslagit. Utskottet anser att denna bidragsförstärkning bör finansieras genom en motsvarande minskning av bidraget till Konstfrämjandet. Den senare anslagsposten bör beräknas till 4 552 000 kr. Det totala anslagsbeloppet under Vissa bidrag till bildkonst blir således oförändrat i förhållande till vad regeringen föreslagit i budgetpropositionen.

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande *beräknande av medel under anslaget för Konstfrämjandet*
   att riksdagen med anledning av proposition 1984/85:100 beslutar att för angivna ändamål under anslaget skall beräknas 4 552 000 kr.,

46. Medelsanvisningen till Vissa bidrag till bildkonst (punkt 26, mom. 3)

Under förutsättning av bifall till reservation 44

Ing-Mari Hansson, Tyra Johansson, Maja Bäckström, Berit Oscarsson, Gunnar Thollander, Mona Sahlin och Anders Nilsson (alla s) anser att

utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande *medelsanvisningen*
att riksdagen med bifall till proposition 1984/85:100 samt med avslag på motionerna 1984/85:607 och 1984/85:718, båda i denna del, till *Vissa bidrag till bildkonst* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 7 789 000 kr.,

47. Medelsanvisningen till Vissa bidrag till bildkonst (punkt 26, mom. 3)

Under förutsättning av bifall till resevation 45

Ingrid Sundberg, Tore Nilsson, Lars Ahlmark och Gunnel Liljegren (alla m) anser att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande *medelsanvisningen*
att riksdagen med anledning av proposition 1984/85:100 och med bifall till motionerna 1984/85:607 och 1984/85:718, båda i denna del, till *Vissa bidrag till bildkonst* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 7 789 000 kr.,

48. Beräknande av särskilda medel för fornlämningsvården (punkt 33, mom. 2)

Eva Hjelmström (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 67 börjar "Utskottet anser att det" och slutar "budgetåret 1985/86" bort ha följande lydelse:

Den situation som inträffat och som innebär att sysselsättningsmedlen till fornlämningsvården skurits ned, i vissa län helt och hållet, är enligt utskottets uppfattning allvarlig. Den aviserade översynen av det statliga stödet till fornlämningsvården skall visserligen ske med största skyndsamhet, men om redan gjorda vårdinsater inte skall spolieras bör riksdagen för budgetåret 1985/86 — utöver de medel för fornlämningsvård som beräknas under förevarande anslag — beräkna särskilda medel för fornlämningsvård i enlighet med vad som förordas i motion 1014. Riksdagen bör således vid medelsanvisningen beräkna 10 milj. kr härför.

Utskottet har i övrigt inte något att erinra mot regeringens förslag till medelsberäkning och föreslår att riksdagen anivsar 33 163 000 kr. under anslaget och godkänner vad som anförts i propositionen om bidrag som föranleder utgifter under senare år än budgetåret 1985/86.

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande *beräknande av särskilda medel under anslaget för fornlämningsvården*
att riksdagen med bifall till motion 1984/85:1014 yrkande 1 i denna del beslutar att för angivna ändamål under anslaget skall beräknas 10 000 000 kr.

49. **Medelsanvisningen till Kulturminnesvård (punkt 33, mom. 3)**

Under förutsättning av bifall till reservation 48

Eva Hjelmström (vpk) anser att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande *medelsanvisningen*
att riksdagen med anledning av proposition 1984/85:100 och med bifall till motion 1984/85:1014 yrkande 1 i denna del till *Kulturminnesvård* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 33 163 000 kr.,

50. **Besparing på medel avsedda för forskning vid naturhistoriska riksmuseet (punkt 36, mom. 1)**

Ing-Mari Hansson, Tyra Johansson, Maja Bäckström, Berit Oscarsson, Gunnar Thollander, Mona Sahlin och Anders Nilsson (alla s) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 70 börjar "Utskottet anser" och på s. 71 slutar "regeringen gjort" bort ha följande lydelse:

Utskottet har inte funnit det möjligt att för naturhistoriska riksmuseet avvika från huvudalternativet i vidare mån än vad regeringen föreslagit för detta och andra museer. Riksdagen bör därför med avslag på motionerna anvisa de medel regeringen begärt. Utskottet förutsätter emellertid att regeringen inför kommande budgetår överväger om samma princip beträffande besparingar som tillämpas beträffande forskningsverksamhet vid universitet och högskolor skall tillämpas även beträffande forskningsverksamhet vid vissa museer.

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. beträffande *besparing på medel avsedda för forskning vid naturhistoriska riksmuseet*
att riksdagen med avslag på motionerna 1984/85:1808, 1984/85:1815 och 1984/85:2220 yrkande 19 i denna del godkänner vad som förordats i proposition 1984/85:100.

51. **Medelsanvisningen till Naturhistoriska riksmuseet (punkt 36, mom. 2)**

Under förutsättning av bifall till reservation 50

Ing-Mari Hansson, Tyra Johansson, Maja Bäckström, Berit Oscarsson, Gunnar Thollander, Mona Sahlin och Anders Nilsson (alla s) anser att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande *medelsanvisningen*
att riksdagen med bifall till proposition 1984/85:100 och med avslag på motion 1984/85:2220 yrkande 19 i denna del till

Naturhistoriska riksmuseet för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 36 509 000 kr.,

52. **Beräknande av medel för Arbetets museum (punkt 38, mom. 1)**

Ingrid Sundberg, Tore Nilsson, Lars Ahlmark och Gunnel Liljegren (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 73 börjar "Utskottet delar" och slutar "Arbetets museum" bort ha följande lydelse:

Utskottet noterar att Arbetets museum i såväl statens kulturråd som regeringskansliet blivit föremål för en för museet gynnsam särbehandling i förhållande till andra, likartade institutioner. Detta är, enligt utskottets uppfattning, inte motiverat. Arbetets museum är i första hand ett ansvar för stiftelsenämnden och arbetsmarknadens parter. Frågan om statligt bidrag till denna verksamhet bör beredas i sedvanlig ordning och bidrag ges inom ramen för stödet till regionala museer. Riksdagen bör därför med bifall till motion 2220 yrkande 20 avslå regeringens förslag om anvisande av 5 milj. kr. under en särskild anslagspost för Arbetets museum.

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. beträffande *beräknande av medel under anslaget för Arbetets museum*
   att riksdagen med bifall till motion 1984/85:2220 yrkande 20 i denna del avslår proposition 1984/85:100,

53. **Beräknande av medel för Marionetteatern (punkt 38, mom. 2)**

Under förutsättning av bifall till reservation 52

Gunnel Liljegren (m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 73 börjar "Utskottet noterar" och slutar "i propositionen" bort ha följande lydelse:

Marionetteatern som under ett kvarts sekel bedrivit dockteaterverksamhet inom ett mycket brett register har såväl genom sin teater som sitt museum uppnått internationell ryktbarhet. Det äskande om en ökning med 40 000 kr. för museiverksamheten nästa budgetår som teatern framfört bör därför enligt utskottets mening beviljas. Detta innebär en ökning med 37 000 kr. i förhållande till regeringens förslag. Denna ökning bör enligt utskottets mening finansieras genom att 37 000 kr. återförs till anslaget av de 5 milj. kr. som utskottet föreslagit sparas beträffande Arbetets museum (reservation 52).

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande *beräknande av medel under anslaget för Marionetteatern*

att riksdagen med anledning av proposition 1984/85:100 och med bifall till motion 1984/85:1807 i denna del beslutar att för angivna ändamål under anslaget skall beräknas 140 000 kr.,

54. **Medelsanvisningen till Bidrag till vissa museer (punkt 38, mom. 3)**

Under förutsättning av bifall till reservation 52

Ingrid Sundberg, Tore Nilsson och Lars Ahlmark (alla m) anser att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande *medelsanvisningen*
att riksdagen med anledning av proposition 1984/85:100 och med bifall till motion 1984/85:2220 yrkande 20 i denna del samt med avslag på motion 1984/85:1807 i denna del till *Bidrag till vissa museer* för budgetåret 1985/86 anvisar ett anslag av 7 051 000 kr.

55. **Medelsanvisningen till Bidrag till vissa museer (punkt 38, mom. 3)**

Under förutsättning av bifall till reservationerna 52 och 53

Gunnel Liljegren (m) anser att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande *medelsanvisningen*
att riksdagen med anledning av proposition 1984/85:100 och med bifall till motionerna 1984/85:1807 i denna del och 1984/85:2220 yrkande 20 i denna del till *Bidrag till vissa museer* för budgetåret 1985/86 anvisar ett anslag av 7 088 000 kr.

Särskilt yttrande

Ortnamns värde och vård (punkt 28)

Karl Boo (c) och Stina Gustavsson (c) anför:

Enligt vår mening är det angeläget att ortnamn med anor och förankring i en bygd kan bevaras. Datatekniken torde kunna underlätta en sådan strävan. Dessa förutsättningar borde föreligga även när det gäller bevarande av postadresser. Under senare år har poststationsnamn vid omorganisation fått behållas utan servicemässiga eller ekonomiska konsekvenser. Vi anser att också tidigare ändrade poststationsnamn borde kunna återfås då lokala opinioner finns för detta.

TABLÅ ÖVER ANVÄNDNINGEN AV MEDLEN UNDER ANSLAGEN F 5—F 8

	Konstnärsnämnden			Styrelsen för Sveriges författarfond
		Styrelsen för Sveriges bildkonstnärsfond	Förslag i budgetprop. om arbetsgrupp för ärenden rörande upphovsmän på musikområdet	
F 5 Visningsersättning åt bild- och formkonstnärer	Disponeras av konstnärsnämnden som för över medlen till bildkonstnärsfonden	Ett fast årligt belopp tillförs bildkonstnärsfonden. Styrelsen beslutar om bidragsformer: — inkomstrelaterad grundersättning om ca 2 000—12 000 kr. per år till målare, grafiker, skulptörer, vissa textilkonstnärer (beskattas) — arbetsbidrag på 1,2 och 5 år till konsthantverkare, tecknare/illustratörer, fotografer (5-åriga beskattas) — startbidrag på 10 000 kr. hittills högst 2 år — resebidrag, pensionsbidrag, tillfälliga bidrag		
F 6 Bidrag till konstnärer				
Anslagsposter:				
1. Bidrag till författare, översättare och kulturjournalister m. m.				Beslutar om — projektbidrag m. m. — konstnärsbidrag på 1 och 2 år

	Konstnärsnämnden			Styrelsen för Sveriges författarfond
		Styrelsen för Sveriges bildkonstnärsfond	Förslag i budgetprop. om arbetsgrupp för ärenden rörande upphovsmän på musikområdet	
2. Bidrag till dramatiker m. m.				Beslutar om konstnärsbidrag
3. Bidrag till bild- och formkonstnärer		Beslutar om projektbidrag m.m., betalar ut tidigare beslutade konstnärsbidrag och pensionsbidrag		
4. Bidrag till ton-, scen- och filmkonstnärer m. m. (delas 85/86 i bidrag till tonsättare och bidrag till scen- och filmkonstnärer samt sångare och musiker)	Beslutar om — projektbidrag m. m. — konstnärsbidrag på 1,2 och 5 år (5-åriga beskattas) för scen- och filmkonstnärer samt musiker och sångare		Avses besluta om — projektbidrag m. m. — konstnärsbidrag på 1,2 och 5 år (5-åriga beskattas) till tonsättare	
F 7 Inkomstgarantier för konstnärer Beslutas av regeringen	Föreslår antalet garantier i anslagsframställning Föreslår innehavare tillsammans med styrelsen för Sveriges författarfond			Föreslår innehavare tillsammans med konstnärsnämnden
F 8 Ersättning åt författare m. fl. för utlåning av deras verk genom bibliotek m. m.				Beslutar om författarpenning m. m. (Sv. författarförbund utbetalar ersättning för talböcker och taltidningar)

[1] Förslag om arbetsgrupper även för dessa kategorier har avlämnats av nämnden

Bilaga 2

Förslag till lagändring som framlagts av regeringen och som tillstyrkts av utskottet (vid F 46. Bidrag till Sveriges Tekniska museum)

Förslag till

Lag om ändring i lagen (1976:1046) om överlämnande av förvaltningsuppgifter inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1976:1046) om överlämnande av förvaltningsuppgifter inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde

dels att 12 b § skall ha nedan angivna lydelse,

dels att i lagen skall införas en ny paragraf, 9 a §, av nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	9 a §
	Svenska institutet prövar frågor om statliga stipendier för att främja utbyte av forskarstuderande och forskare mellan Sverige och andra länder och frågor om fördelning av statliga medel för andra åtgärder som syftar till att stärka forsknings- och forskarutbildningssamarbete mellan Sverige och andra länder.
12 b §[1]	
Tekniska *museet* får, i fråga om vid museet anställd personal, fatta sådana beslut som avser myndighetsutövning i den mån inte annat är föreskrivet.	*Sveriges* Tekniska *museum* får, i fråga om vid museet anställd personal, fatta sådana beslut som avser myndighetsutövning i den mån inte annat är föreskrivet.

Denna lag träder i kraft, såvitt avser 12 b §, två veckor efter den dag, då lagen enligt uppgift på den utkommit från trycket i Svensk författningssamling, och i övrigt den 1 juli 1985.

[1] Senaste lydelse 1983:512.

Bilaga 3

Sammanställning av motionärernas/huvudmotionärernas namn och resp. motionsnummer

Namn	Motion nr (1984/85 om ej annat anges)
Ahrland, Karin (fp)	607, 2471
Ahlström, Lars (m)	2470
Andersson, Karin (c)	2472
Andersson, Lars (s)	1830
Björck, Anders (m)	460
Björk, Gunnar, i Gävle (c)	2478
Boo, Karl (c)	2202
Brunander, Lennart (c)	921
Eliasson, Ingemar (fp)	1803
Ernestam, Lars (fp)	1983/84:1649
Fleetwood, Elisabeth (m)	1807,1808, 1810
Fransson, Arne (c)	301
Fransson, Jan (s)	1811
Granstedt, Pär (c)	2473
Gustafsson, Nils-Olof (s)	1812
Gustafsson, Stig (s)	2474
Gustavsson, Stina (c)	2475
Hagberg, Helge (s)	1815, 2476
Hallenius, Ingemar (c)	1307
Henricsson, Sven (vpk)	348
Hermansson, Carl-Henrik (vpk)	1816
Hjelmström, Eva (vpk)	349, 716, 717, 718, 719, 1014, 1020, 1816
Hjertén, Lars (m)	512
Hyttring, Jan (c)	1299
Hörlén, Linnea (fp)	1983/84:2074
Johansson, Inga-Britt (s)	1302, 2476
Johnsson, Ingvar (s)	1815
Jonäng, Gunnel (c)	2478
Josefsson, Inger (c)	921
Josefsson, Stig (c)	284
Karlsson, Marianne (c)	2481
Kindbom, Bengt (c)	1822
Korpås, Sture (c)	1824, 2190
Liljegren, Gunnel (m)	1807
Lindkvist, Oskar (s)	514

Namn	Motion nr (1984/85 om ej annat anges)
Nilsson, Barbro, i Visby (m)	609, 720, 1810
Nilsson, Gunnar, i Stockholm (s)	1826
Nilsson, Tore (m)	2486
Nordin, Sven-Erik (c)	1827
Olsson, Gunnar (s)	608
Olsson, Martin (c)	1827
Persson, Magnus (s)	514
Pettersson, Sylvia (s)	1811
Poromaa, Bruno (s)	1305
Rydle, Birgitta (m)	1808
Samuelson, Björn (vpk)	1020
Sundberg, Ingrid (m)	2220
Svensson, Olle (s)	1830
Svensson, Sten (m)	460, 609, 1832
Tillander, Ulla (c)	1983/84:2074
Torwald, Rune (c)	1307
Westerberg, Bengt (fp)	925
Wickzén, Inger (m)	2470
Wiklund, Bengt (s)	1835, 1836
Wikström, Jan-Erik (fp)	286, 607, 1308, 2756
Östh, Rosa (c)	1824

Översikt över motionernas behandling

Motion	Motionsyrkandena behandlas på nedan angivna ställen i				
nr	utskottets yttrande s.	utskottets hemställan punkt och moment		reservation nr	särskilt yttrande nr
1983/84:					
1649	18—19	1	mom. 12		
2074	15—17	1	mom. 11	8	
1984/85:					
284 yrk. 4	15—17	1	mom. 11	8	
286 yrk. 3	15—17	1	mom. 11	8	
301	55	27	mom. 9		
348	54—55	27	mom. 3		
349 yrk. 1	37	9	mom. 3		
yrk. 2	36—37	9	mom. 1	25	
yrk. 3	36—37	9	mom. 2	26	
460	38—39	10		27	
512	7—9	1	mom. 3	3, 4	
514	71	36	mom. 3		
607	51	26	mom. 1, 3	44, 46, 47	
608	62	31	mom. 1, 4		
609	67	33	mom. 5		
716 yrk. 1	19—20	1	mom. 14	9, 10	
yrk. 2	30	6		21	
717	12—13	1	mom. 9	6, 7	
718	51	26	mom. 1, 3	44, 46, 47	
719 yrk. 1	45—46	19	mom. 1	35, 36	
yrk. 2	23	3	mom. 1, 5	12, 16, 17	
720	66—67	33	mom. 1		
921 yrk. 1	58—60	28			1
925 yrk. 1	33	8	mom. 1	23	
yrk. 2	36—37	9	mom. 1	25	
yrk. 3	36—37	9	mom. 2	26	
yrk. 4	30	6		21	
yrk. 5	20	1	mom. 14, 15	9, 10	
yrk. 6	31	7	mom. 2	22	
yrk. 7	42	16	mom. 1, 3	30, 32, 33	
yrk. 8	41	15		29	
1014 yrk. 1	67	33	mom. 2,3	48, 49	
yrk. 2	66—67	33	mom. 1		
1020	46	19	mom. 2	37	
1299	62	31	mom. 1, 4		
1302	10—11	1	mom. 5		
1305	60—61	29	mom. 2		
1307	53—54	27	mom. 1		
1308	47	21	mom. 2, 3	39, 40, 41	
1803	54	27	mom. 2		
1807	73	38	mom. 2, 3	53, 54, 55	
1808	70—71	36	mom. 1	50	
1810	68	33	mom. 6		
1811	66—67	33	mom. 1		
1812	10—11	1	mom. 6		
1815	70—71	36	mom. 1	50	
1816	41	15		29	
1822	58—60	28			1
1824	55	27	mom. 5		
1826	24—25	3	mom. 3, 4, 5	14, 15, 16, 17	
1827	54—55	27	mom. 3, 4, 7		
1830	51	26	mom. 4		
1832	43	16	mom. 2	31	
1835	66—67	33	mom. 1		
1836	64	32	mom. 1		

Motion	Motionsyrkande behandlas på nedan angivna ställen i				
nr	utskottets yttrande s.	utskottets hemställan punkt	och moment	reservation nr	särskilt yttrande nr
2190	28	4	mom. 2, 4	20	
2202 yrk. 1	6—7, 8—9	1	mom. 2, 3	2, 3, 4	
yrk. 2	9—10	1	mom. 4	5	
yrk. 3	34	8	mom. 2		
yrk. 4	36—37	9	mom. 1	25	
yrk. 5	36—37	9	mom. 2	26	
yrk. 6	40	13		28	
yrk. 7	12—14	1	mom. 9	6, 7	
2220 yrk. 1	5—6	1	mom. 1	1	
yrk. 2	34	8	mom. 3	24	
yrk. 3	68	33	mom. 7		
yrk. 4	13—14	1	mom. 9	6, 7	
yrk. 5	13—14	1	mom. 10		
yrk. 6	22	2	mom. 1	11	
yrk. 7	20	1	mom. 14	9, 10	
yrk. 8	22	2	mom. 2	11	
yrk. 9	24—25	3	mom. 2, 3, 5	13, 14, 16, 17	
yrk. 10	28	4	mom. 3,4	19,20	
yrk. 11	36—37	9	mom. 1, 2	25, 26	
yrk. 12	42—43	16	mom. 2, 3	31, 32, 33	
yrk. 13	48	22		42	
yrk. 14	44—45	18		34	
yrk. 15	45—46	19	mom. 1	35, 36	
yrk. 16	47	21	mom. 1, 3	38, 40, 41	
yrk. 17	49	24	mom. 2	43	
yrk. 18	62	31	mom. 3, 4		
yrk. 19	70—71	36	mom. 1, 2	50, 51	
yrk. 20	73	38	mom. 1, 3	52, 54, 55	
2470	31—32	7	mom. 4		
2471	28	4	mom. 2		
2472	27—28	4	mom. 1	18	
2473 yrk. 1	55	27	mom. 5		
yrk. 2	55	27	mom. 6		
2474 yrk. 1					
delvis	36—37	9	mom. 1, 2	25, 26	
yrk. 2	19—20	1	mom. 14	9, 10	
2475	62	31	mom. 2, 4		
2476	11—12	1	mom. 7		
2478	12	1	mom. 8		
2481	56	27	mom. 10		
2486	55	27	mom. 8		
2756 yrk. 1	64	32	mom. 1		
yrk. 2	66—67	33	mom. 1		

Innehåll

Inledning 1

Sammanfattning 1

Allmän kulturverksamhet m. m.

Övergripande frågor 3
Motioner 3
Utskottet
Riktlinjer för kulturpolitiken 5
Parlamentarisk utredning för utvärdering av 1974 års kulturpolitiska beslut 6
Det statliga stödet till regional kulturverksamhet 7
Det regionala teaterutbudet 9
Barn- och ungdomsteater 11
Investeringsbidrag till Gävleborgs museum 12
Bidrag från enskilda och företag till kulturinstitutioner 12
Kulturarbetarnas villkor 14
Statliga insatser till konstnärer och andra kulturarbetare från vissa anslag på kulturbudgeten m. m 17
Hemställan 20
Statens kulturråd 21
Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer m. m. 22
Bidrag till särskilda kulturella ändamål 26
Bidrag till samisk kultur 29
Visningsersättning åt bild- och formkonstnärer 29
Bidrag till konstnärer 30
Inkomstgarantier för konstnärer 32
Ersättning åt författare m. fl. för utlåning av deras verk genom bibliotek m. m. 35
Ersättning till rättighetshavare på musikområdet 38
Lotterinämnden 39

Teater, dans och musik

Bidrag till Svenska riksteatern 39
Bidrag till Operan 39
Täckning av merkostnader för löner m. m. vid Operan 40
Bidrag till Dramatiska teatern 40
Rikskonsertverksamhet 41
Regionmusiken 43
Bidrag till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner. 44
Bidrag till fria teater-, dans- och musikgrupper 45
Bidrag till Musikaliska akademien 46
Vissa bidrag till teater-, dans- och musikverksamhet 46
Stöd till fonogramverksamhet 48

Bildkonst

Statens konstråd ... 49
Förvärv av konst för statens byggnader m. m. ... 49
Bidrag till Akademien för de fria konsterna ... 50
Vissa bidrag till bildkonst ... 50

Arkiv

Riksarkivet och landsarkiven ... 51
Ortnamns värde och vård ... 57
Dialekt- och ortnamnsarkiven samt svenskt visarkiv ... 60
Svenskt biografiskt lexikon ... 61
Statliga arkiv: Vissa kostnader för samlingar och materiel m. m. ... 61
Bidrag till vissa arkiv ... 61

Kulturminnesvård

Riksantikvarieämbetet: Förvaltningskostnader ... 63
Kulturminnesvård ... 65
Riksantikvarieämbetet: Uppdragsverksamhet ... 69

Museer och utställningar

Statens historiska museer ... 69
Statens konstmuseer ... 69
Utställningar av svensk konst i utlandet ... 69
Livrustkammaren, Skoklosters slott och Hallwylska museet ... 70
Naturhistoriska riksmuseet ... 70
Statens sjöhistoriska museum:
Förvaltningskostnader ... 71
Underhållskostnader m. m. ... 71
Etnografiska museet ... 72
Arkitekturmuseet ... 72
Statens musiksamlingar ... 72
Statliga museer: Vissa kostnader för utställningar och samlingar m. m. ... 72
Bidrag till Nordiska museet ... 72
Bidrag till Sveriges Tekniska museum ... 72
Bidrag till Skansen ... 72
Bidrag till vissa museer ... 72
Bidrag till regionala museer ... 74
Riksutställningar ... 74
Inköp av vissa kulturföremål ... 74

Forskning

Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet ... 74

Reservationer

1. Riktlinjer för kulturpolitiken (m) 74
2. Parlamentarisk utredning för utvärdering av 1974 års kulturpolitiska beslut (c) 75
3. Översyn av det statliga stödet till regional kulturverksamhet (m) 76
4. Översyn av det statliga stödet till regional kulturverksamhet (c) 76
5. Samordning av turnéverksamhet med musikteater (c) 77
6. Sponsring (s) 77
7. Sponsring (vpk) 78
8. Utredning om kulturarbetarnas ekonomiska och sociala villkor (c, fp, vpk) 79
9. Utställningsersättning (fp) 80
10. Uttalande om utställningsersättning (vpk) 81
11. Kulturrådets uppgifter m. m. samt medelsanvisningen till Statens kulturrad (m) 82
12. Bidrag till centrumbildningar (vpk) 82
13. Medel till kulturrådets disposition för kulturella ändamål (m) . 83
14. Beräknande av medel för utveckling av kulturverksamhet på arbetsplatserna (m) 83
15. Beräknande av medel för utveckling av kulturverksamhet på arbetsplatserna (c, fp) 84
16. Medelsanvisningen till Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer m. m. (m) 84
17. Medelsanvisningen till Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer m. m. (vpk) 85
18. Bidrag till Immigrantinstitutets arkiv och dokumentationsverksamhet (s) 85
19. Besparing under anslagsposten Till regeringens disposition under anslaget Bidrag till särskilda kulturella ändamål (m) 86
20. Medelsanvisningen till Bidrag till särskilda kulturella ändamål (m) 86
21. Medelsanvisningen till Visningsersättning åt bild- och formkonstnärer (fp, vpk) 87
22. Tonsättarfond (fp) 87
23. Medelsanvisningen till Inkomstgarantier för konstnärer (fp) ... 88
24. Ökning av antalet inkomstgarantirum (m) 88
25. Biblioteksersättningens grundbelopp (c, fp, vpk) 89
26. Medelsanvisningen till Ersättning åt författare m. fl. för utlåning av deras verk genom bibliotek m. m. (c, fp. vpk) 89
27. Medelsanvisningen till Ersättning till rättighetshavare på musikområdet (m) 90
28. Medelsanvisningen till Bidrag till Operan (c) 90
29. Medelsanvisningen till Bidrag till Dramatiska teatern (fp, vpk) 91
30. Stöd till frilansmusiker (fp) 91

31. Rikskonserters fonogramutgivning (m) 92
32. Medelsanvisningen till Rikskonsertverksamhet (m)..... 92
33. Medelsanvisningen till Rikskonsertverksamhet (fp) 93
34. Medelsanvisningen till Bidrag till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner (m)..... 93
35. Medelsanvisningen till Bidrag till fria teater-, dans- och musikgrupper (m)..... 93
36. Medelsanvisningen till Bidrag till fria teater-, dans- och musikgrupper (vpk) 94
37. Översyn av vissa teatrars medelsbehov (vpk) 94
38. Beräknande av medel för Stiftelsen Riksskådebanan för verksamheten (m)..... 95
39. Beräknande av medel för Stiftelsen Drottningholmsteatermuseum för föreställningsverksamheten (s)..... 95
40. Medelsanvisningen till Vissa bidrag till teater-, dans- och musikverksamhet (s)..... 96
41. Medelsanvisningen till Vissa bidrag till teater-, dans- och musikverksamhet (m)..... 96
42. Medelsanvisningen till Stöd till fonogramverksamhet (m)..... 97
43. Medelsanvisningen till Förvärv av konst för statens byggnader m. m. (m)..... 97
44. Beräknande av medel för Sveriges konstföreningars riksförbund (s) 97
45. Beräknande av medel för Konstfrämjandet (m)..... 98
46. Medelsanvisningen till Vissa bidrag till bildkonst (s)..... 98
47. Medelsanvisningen till Vissa bidrag till bildkonst (m)..... 99
48. Beräknande av särskilda medel för fornlämningsvården (vpk). 99
49. Medelsanvisningen till Kulturminnesvård (vpk) 100
50. Besparing på medel avsedda för forskning vid naturhistoriska riksmuseet (s) 100
51. Medelsanvisningen till Naturhistoriska riksmuseet (s) 100
52. Beräknande av medel för Arbetets museum (m)..... 101
53. Beräknande av medel för Marionetteatern (m)..... 101
54. Medelsanvisningen till Bidrag till vissa museer (m)..... 102
55. Medelsanvisningen till Bidrag till vissa museer (m)..... 102

Särskilt yttrande

Ortnamns värde och vård (c) 102

Bilagor

1. Tablå över användningen av medlen under anslagen F 5—F 8. 103
2. Förslag till lag om ändring i lagen (1976:1046) om överlämnande av förvaltningsuppgifter inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde som framlagts av regeringen och som tillstyrkts av utskottet (vid F 46. Bidrag till Sveriges Tekniska museum).. 105
3. Sammanställning av motionärernas/huvudmotionärernas namn och resp. motionsnummer samt översikt över motionernas behandling..... 106